

1 ÚVOD

1.1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov :	„GENERÁLNY PLÁN ZELENE PRE MESTO NITRA“
Objednávateľ:	Mesto Nitra, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra
Zhotoviteľ:	Rudbeckia-Ateliér, s.r.o., Svätoplukovo 449, 951 16 Svätoplukovo
Zodpovedný riešiteľ:	Ing. Júlia Straňáková
Vypracovali:	Ing. Júlia Straňáková Mgr. Milan Straňák Ing. Tímea Antalová Ing. Alica Jelačicová Barbora Popovičová
Odborný garant:	Prof.Ing.Pavel Šimek, CSc.
Odborná spolupráca:	Ing. Zdena Rudolfová Ing. Martin Kováč Mgr. Ing. Anna Svobodová
Dátum:	2020/2022

1.2 ZADANIE PROJEKTU

Projektovú dokumentáciu Generálneho plánu zelene mesta Nitra (ďalej len GPZ) objednalo mesto Nitra na základe výsledkov verejnej súťaže.

Generel zelene mesta Nitra má za cieľ zabezpečenie dlhodobej stability systému zelene, rozvoj jeho ekologických a rekreačných funkcií a optimalizáciu nákladov na manažment zelene. Strategický dokument „Generálny plán zelene pre mesto Nitra“ bude tvoriť významný nástroj v

procesе posudzovania predložených projektových dokumentácii z pohľadu tvorby a ochrany životného prostredia, z pohľadu regulácie stavebnej činnosti s cieľom minimalizácie dopadov na zelenú a modrú infraštruktúru /aplikácia indexov zelene a možnosti požadovania realizácie kompenzačných opatrení, resp. alternatívnych foriem zelene v území s koncentrovaným impaktom stavebnej činnosti, identifikácia intaktných plôch zelene s možnosťou vylúčenia stavebnej činnosti/. Taktiež bude tvoriť manažérsky nástroj optimalizácie údržby sídelnej zelene z pohľadu plánovania paušálnych a investičných výdavkov mesta v danej oblasti v závislosti od zvolených postupov a rajonizácie mesta na jednotlivé intenzitné triedy údržby zelených plôch v správe mesta.

Metodický prístup pre tvorbu tohto dokumentu vychádza z osvedčených metód krajinskej architektúry a v neposlednom rade aj zo skúseností ateliéru FLORART pri navrhovaní rozvoja systému miest v Českej republike. Ide o strategický dokument s vymedzeným časovým rámcom na približne desať rokov. Predkladané čiastkové plnenie predstavuje logicky základnú analýzu stability funkčných typov zelene.

Aktivity projektu sa budú realizovať chronologicky v súlade s vytýčeným časovým plánom a harmonogramom v následnosti logických krokov, ktoré sa dajú rozdeliť do niekoľkých etáp:

1/ Prípravná fáza, v ktorej sa zadefinuje hranica riešeného územia projektu, vyhodnotí sa aktuálnosť disponibilných ÚPD a iných rozvojových koncepčných materiálov z pohľadu manažmentu sídelnej zelene a prebehne inventarizácia disponibilných štúdií, projektov a posúdenie ich aktuálnosti.

2/ Prieskumy a rozborы prírodného prostredia mesta Nitra, pozostávajúce z hodnotenia prírodných a socio-ekonomických podmienok mesta Nitra, aktuálnosti MÚSES, urbanistickej koncepcie mesta Nitra, charakteristiky mestských častí z pohľadu zelene, dostupnosti a miestnych špecifik, historického vývoja sídla a sídelnej zelene, súčasného stavu kvality životného prostredia

3/ Prieskumy a rozborы zelene zastavaného územia mesta, v rámci ktorých sa terénnym a mapovým prieskumom v zmysle stanovenej metodiky spracuje:

- definovanie kategórií sídelnej zelene z pohľadu veľkosti, kompozície a konfigurácie prvkov /park, menšie parkové plochy, areálová zeleň, stromoradia, priemyselná zeleň a pod./
- hodnotenie plôch zelene – v zmysle zvolenej metodiky so zameraním najmä na kategóriu, druh, funkciu, kompozíciu, pôvodnosť, interakciu s okolím, väzbu na MÚSES, nárokov na údržbu
- bilancie plôch zelene v jednotlivých mestských častiach
- hodnotenie porastov zelene a zhodnotenie súčasného stavu zelene vybraných zelených parkových plôch v meste
- prehľad uličných koridorov a stromoradií

- sídlisková zeleň
- zeleň nových obytných súborov
- rekreačná vybavenosť mesta z pohľadu kvality zelene
- zeleň sakrálnych objektov a pohrebísk
- zeleň školských a predškolských areálov
- zeleň zdravotných zariadení
- brehové porasty rieky Nitra a menších vodných tokov a plôch na území Nitry

4/ Návrhová časť - návrhy regenerácie vybraných zelených plôch, výsadiel zelene na nových územiach, návrhy výsadiel zelene v jednotlivých mestských častiach podľa jednotlivých kategórií, odporúčaná druhová skladba drevín pre mestské prostredie, pasportizácie plôch pre náhradné výsadby vo vybraných územiach sídla, návrh intenzitných tried údržby zelene v správe mesta Nitry a návrh jej rajonizácie na území mesta, posúdenie a návrh modelového systému manažmentu údržby sídelnej zelene s cieľom optimalizácie financovania, definovania postupov pri posúdení zdravotného stavu drevín a návrhu na asanáciu v závislosti od významnosti a lokalizácie v sídle s cieľom objektivizácie postupov v správnych konaniach o výrube drevín a stanovení náhradných výsadiel v zmysle zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, optimalizácie interných postupov v rámci investičného procesu s cieľom budovania nových výsadiel v meste v rámci investičných akcií mesta na úrovni kompetentných odborov mestského úradu, definovania kategórie indexu zelene a jej využiteľnosti v územnoplánovacom procese

1.3 VÝSTUPY

Rozvoj systému zelene musí vychádzať z posúdenia potenciálu územia a z poznania predpokladov územia pre napĺňanie určitých požadovaných funkcií. Základom pre spracovanie strategického plánu a prípadného manažmentu plánu je detailná znalosť stavu objektov zelene resp. skladobných častí systému zelene. Definovanie systému zelene je predpokladom pre koncepčný rozvoj plôch mestskej zelene, stanovenie priorít aj stratégia pre zabezpečenie dlhodobej stability a rozvoj rekreačných funkcií v prímestských plochách. Cieľom analytickej časti bolo vytvoriť ucelený materiál, ktorý popisuje aktuálny stav nezastavaných území a to plôch výhradne mestskej zelene. Plochy zelene sú klasifikované najmä s ohľadom na také ich vlastnosti, ktoré majú v procese urbanizácie systémový charakter. Princípy možno zhrnúť do nasledujúcich téz:

- Na všetkých typoch vyššie uvedených plôch vyhodnotiť súčasný stav vegetačných prvkov a posúdiť ho najmä s ohľadom na ich stabilitu.

- Na základe hodnôt preskúmaných vlastností základných plôch zelene bude vykonaná interpretácia získaných dát s určením koeficientu stability pre jednotlivé funkčné typy (FT) a hodnotené charakteristiky. Osobitná pozornosť bude venovaná priestorovej štruktúre vegetačných prvkov vo vzťahu k racionálnej starostlivosti.

Terénny prieskum boli realizovaný v období apríl - august 2021 . Riešené územie je vymedzené hranicou zastavaného územia mesta.

1.4 LEGISLATÍVNY RÁMEC PROJEKTU

GPZ je spracovaný v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisoch, vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a na základe požiadaviek ostatných osobitných predpisov, najmä na úseku ochrany prírody a krajiny – zákon 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a v zmysle ďalších, vzájomne dohodnutých požiadaviek obstarávateľa.

1.5 CIELE SPRACOVANIA DOKUMENTÁCIE GENERELU ZELENE MESTA NITRA

Strategický dokument „Generálny plán zelene pre mesto Nitra“ bude tvoriť významný nástroj v procese posudzovania predložených projektových dokumentácii z pohľadu tvorby a ochrany životného prostredia, z pohľadu regulácie stavebnej činnosti s cieľom minimalizácie dopadov na zelenú a modrú infraštruktúru (aplikácia indexov zelene a možnosti požadovania realizácie kompenzačných opatrení, resp. alternatívnych foriem zelene v území s koncentrovaným impaktom stavebnej činnosti, identifikácia intaktných plôch zelene s možnosťou vylúčenia stavebnej činnosti). Taktiež bude tvoriť manažérsky nástroj optimalizácie údržby sídelnej zelene z pohľadu plánovania paušálnych a investičných výdavkov mesta v danej oblasti v závislosti od zvolených postupov a rajonizácie mesta na jednotlivé intenzitné triedy údržby zelených plôch v správe mesta.

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

2.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA

Mesto Nitra sa nachádza v Nitrianskom kraji, ktorý sa rozprestiera v juhozápadnej časti Slovenska a je hraničným krajom s Maďarskou republikou. Vnútroštátne hraničí s Trnavským, Trenčianskym a Banskobystrickým krajom. Nitriansky kraj sa skladá zo siedmych okresov – Nitra, Komárno, Levice, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce. Rozprestiera sa na celkovej ploche 6 343 km². Obstarávateľ pre riešenie návrhu GPZ Nitra vymedzil katastrálne územie mesta Nitra. Katastrálne územie mesta Nitra začleňuje celú plochu katastrálneho územia mesta (základnej územnej jednotky) pozostávajúceho z katastrálnych území (územno-technických jednotiek): Dolné Krškany, Horné Krškany, Staré Mesto, Čermáň, Klokočina, Diely, Párovské Háje, Kynek, Mlynárce, Zobor, Dražovce, Chrenová, Janíkovce. Rozloha územia je 100,45 km².

2.2 ŠIRŠIE VZŤAHY

Katastrálne územie, t.j. predmet riešenia GPZ je vyznačený na mapovom podklade Digitálnej technickej mapy. Hranica prebieha po vonkajších hraniciach okrajových priestorovo-funkčných celkov. Katastrálne územie mesta Nitra tvorí v súčasnosti kompaktnú plochu.

Súčasná krajinná štruktúra katastrálneho územia je tvorená súbormi prirodzených a človekom pozmenených krajinných systémov. Širšie vzťahy generelu zelene a dokumentácie starostlivosti o dreviny sú dané polohou katastrálneho územia mesta. Vzhľadom na vysokú atraktivitu katastrálneho územia, existujú v súčasnej dobe riziká vyplývajúce zo zvýšeného záujmu o lokalizáciu ekonomických aktivít v miestach s vysokým stupňom dostupnosti a s vybudovanou infraštruktúrou pre tieto aktivity.

2.3 PODKLADY

Pri spracovaní predloženej dokumentácie boli použité tieto podklady:

- Katastrálna mapa v digitálnej forme
- Plochy vo vlastníctve mesta
- Technická mapa mesta v digitálnej forme (budovy, ulice, chodníky, plochy zelene, stromy, inžinierske siete)
- Ortofotomapa

2.3.1 Pasport spracovaných dokumentácií

Mesto Nitra má v súčasnosti spracovaných niekoľko strategických dokumentov, taktiež disponuje niekoľkými projektovými dokumentáciami, štúdiami. V súčasnosti prebieha proces tvorby podkladov pre zadanie Územného plánu mesta Nitra (10/2020). V procese spracovania je Manuál tvorby verejných priestranstiev pre mesto Nitra.

Zoznam spracovaných strategických dokumentov:

- 1. Územný plán mesta Nitra v znení zmien a doplnkov č. 1 - č. 6**
- 2. Územný plán zóny Centrálna mestská zóna - v znení zmien a doplnkov č. 1**
- 3. Územný plán zóny Mlynárce I.**
- 4. Územný plán zóny Párovské Háje**
- 5. Územný plán zóny Kynek – Šúdol**
- 6. Územný plán zóny Šindolka**
- 7. Plán udržateľnej mobility pre mesto Nitra**

- aktualizácia výhľadových dopravných charakteristík parametrov a služieb mesta Nitra, zadefinovanie podmieňujúcej regulácie ďalšieho územného rozvoja mesta z hľadiska dopravnej vybavenosti a obslužnosti

8. Stratégia adaptačných opatrení na zmenu klímy pre mesto Nitra

- adaptačné opatrenia v oblasti využívania dažďovej vody, v oblasti zvyšovania teploty vzduchu v mestskej oblasti, v oblasti zelenej infraštruktúry a ochrany životného prostredia

9. Dokument starostlivosti o dreviny – I. etapa

- dokument starostlivosti o dreviny pre územie mesta Nitry – časti Centrálnaj mestskej zóny a Mestského parku na Sihoti

Zoznam pripravovaných strategických dokumentov:

- 1. Územný plán mesta Nitra**
- 2. Manuál tvorby verejných priestranstiev pre mesto Nitra.**

Zoznam spracovaných projektových dokumentácií a štúdií

1. Regenerácia vnútrobloku Mikovíniho ul.

- cieľom projektu pre stavebné povolenie sú krajinnno-architektonických úpravy a návrh vhodnej vegetácie pre podporu rozšírenia biodiverzity na riešenej ploche, uplatnenie ekologických princípov tvorby, ochrany a údržby zelene čím sa zvýšia environmentálne aspekty sídla a zlepší sa manažment zrážkových pomerov v území

2. Regenerácia vnútrobloku Tokajská ul.

- v rámci projektu pre stavebné povolenie je zahrnutá obnova existujúcej zelene a doplnenie vhodných výsadiieb drevín s cieľom zlepšiť mikroklimatické podmienky riešeného priestoru; navrhované riešenie prvkov mobiliáru zahŕňa vytvorenie priestoru na oddych a posedenie na verejne dostupnej ploche sídelnej zelene v rámci vnútrobloku na Tokajskej ulici

3. Brezový háj v Nitre - budovanie prvkov zelenej infraštruktúry

- revitalizácia verejného priestoru na vymedzenom území Brezový háj, ktorý bude slúžiť na oddych, relax a stretávanie sa obyvateľov mesta; obnova existujúcich porastov s doplnením nových výsadiieb s mikroklimatickou, ochrannou a hygienickou funkciou, vytvorenie estetického a funkčného priestoru pre rozličné oddychové a pohybové aktivity v prírodnom prostredí v stupni projekt pre stavebné povolenie

4. Regenerácia vnútrobloku Popradská – Kmeťova

- plocha verejnej zelene obytného súboru; projektová dokumentácia pre stavebné povolenie rieši prestavbu porastov drevín, doplnenie mestského mobiliáru, výstavbu outdoorového ihriska a dotvorenie pamätného kameňa

5. Revitalizácia mestského lesa – Borina

- projekt pre stavebné povolenie ponúka riešenie ako zvýšiť environmentálnu kvalitu územia s veľkým potenciálom pre trávenie voľného času v prírodnom prostredí, zhodnotenie jestvujúcich porastov drevín a zvýšenie atraktívnosti lesného prostredia pre širokú verejnosť na oddych, šport a krátkodobú rekreáciu a zároveň prezentovať jedinečný úsek dejín mesta viažuci sa k priestoru z obdobia tureckých vojen 15.až 17. storočia.

6. Regenerácia vybraných vnútroblokov - obytný súbor Párovce

- projekt pre stavebné povolenie rieši v jednej z historicky najstarších lokalít mesta úpravu vnútrobloku s cieľom adaptácie urbanizovaného prostredia na zmenu klímy a zavádzania prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

7. Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry - Mestský park v Nitre, časť Nový park

- cieľom projektu pre stavebné povolenie je zvýšiť environmentálnu kvalitu a atraktívnosť parku pre širokú verejnosť; využiť nové výsadby hlavne bylín vo forme prírode blízkych lúčnych foriem s obmedzeným kosením pre zvýšenie vodozadržnej funkcie územia a zlepšením kvality jestvujúcich porastov drevín prispieť k ekologickej stabilite sídelnej zelene a zlepšeniu mikroklimy v zastavanom území mesta; doplnený a vymenený je tiež mobiliár a verejné osvetlenie s opravami povrchov časti komunikačnej siete

8. Rekonštrukcia zelene na Hlavnom mestskom cintoríne

- sadovnícke zhodnotenie súčasného stavu zelene a návrhy na rekonštrukciu zelene v stupni štúdie na Hlavnom mestskom cintoríne na Cintorínskej ulici.

9. Rekonštrukcia zelene na cintoríne na Chrenovej

sadovnícke zhodnotenie súčasného stavu zelene a návrhy na rekonštrukciu zelene v stupni štúdie na cintoríne na Chrenovej

10. Revitalizácia Starého parku

- cieľom projektu pre stavebné povolenie je zvýšiť environmentálnu kvalitu a atraktivnosť parku pre širokú verejnosť s použitím nových prvkov mobiliáru a usmerniť návrh atraktívnych, pre verejnosť využiteľných priestorov. Rieši sa aj osvetlenie a komunikačné siete vzhľadom na trasovanie a konštrukcie.

11. Jarmočná - - plocha verejnej zelene obytného súboru; projektová dokumentácia pre stavebné povolenie rieši prestavbu porastov drevín, doplnenie mestského mobiliáru, výstavbu detského ihriska.

12. Škultétyho - cieľom projektu pre realizáciu stavby je návrh revitalizácie sídliskového parčíku vrátane návrhu lokálneho programu.

13. Revitalizácia lokálneho parku na Vašinovej ulici v Nitre

- cieľom projektu pre realizáciu stavby je návrh revitalizácie lokálneho parku vrátane návrhu lokálneho programu, ktorý obsahuje ošetrenia a návrh obnovy stromovej vegetácie v lokalite, návrh resp. rekonštrukcia peších komunikácií, návrh kvetinových výsadiieb, krovitých výsadiieb, príp. výber lokalít pre biodiverzité lúky. Ďalším prvkom je návrh rekonštrukcie a obnovy mestského mobiliáru a návrh rekonštrukcie a obnovy detských ihrísk vrátane prvkov inklúzie. Súčasťou sú aj vodozadržné opatrenia a podpora adaptačných opatrení na zmenu klímy.

14. Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v areáli SPU v Nitre - cieľom projektu pre stavebné povolenie a realizáciu stavby je revitalizácia verejného priestoru na vymedzenom území, ktorý slúži ako tranzitná komunikačná sieť pre študentov a taktiež pre obyvateľov prislúchajúcej časti mesta. Rieši sa obnova existujúcich porastov s doplnením nových výsadiieb s mikroklimatickou, ochrannou a hygienickou funkciou, vytvorenie estetického a funkčného priestoru pred univerzitnými stavbami.

15. Hradný vrch – cieľom projektu pre stavebné povolenie a realizáciu stavby je spevnenie svahov pomocou výsadiieb a chodníkov.

Zoznam pripravovaných projektových dokumentácií a štúdií

1. Kasárne - projektová dokumentácia pre stavebné povolenie v podrobnosti projektu pre realizáciu stavby

2. Diely I. - architektonickú súťaž na revitalizáciu verejných priestranstiev na Dieloch

3. Diely II. - architektonická súťaž na koncepciu celého územia

4. Kaplnka na Tokajskej - projektová dokumentácia pre stavebné povolenie v podrobnosti projektu pre realizáciu stavby

3 PRIESKUMY A ROZBORY PRÍRODNÉHO PROSTREDIA

3.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PRÍRODNOM PROSTREDÍ

3.1.1 Georeliéf

V zmysle regionálneho geomorfologického členenia (MAZÚR & LUKNIŠ 1980) je územie súčasťou dvoch základných geomorfologických celkov - Podunajskej pahorkatiny (súčasť Podunajskej nížiny) a Tribeča (súčasť Vnútorých Západných Karpát). V pahorkatine sú rozlíšené oddiely Nitrianskej pahorkatiny (pododdiely Zálužianskej pahorkatiny a Nitrianskych vrškov), Strednonitrianskej nivy, Dolnonitrianskej nivy a Žitavskej pahorkatiny. V pohorí je vyčlenený oddiel Zobor.

Podľa publikácie (KRAJINA NITRY A JEJ OKOLIA - ÚVODNÁ ETAPA VÝSKUMU, JURAJ HREŠKO, ZUZANA PUCHEROVÁ, IVAN BALÁŽ A KOL., 2006) je vývoj reliéfu mesta Nitra a jeho bezprostredného okolia úzko spätý s vývojom geologických štruktúr, budujúcich toto územie. Súčasná tvárnosť reliéfu je výsledkom dlhodobého pôsobenia endogénnej a exogénnej modelácie. Základné morfoštruktúry sú závislé najmä od pôsobenia neotektonických pohybov. Od bádenu sa pozdĺž zlomových línií SV-JZ smeru postupne výškovo diferencuje pozitívna hrásť pohoria Tribeč, kým okolie neogénnej morskej, neskôr jazerno-morskej panvy poklesáva. Etapy tektonických zdvihov sa striedali s etapami relatívneho pokoja, kedy sa formovali ploché zarovnané povrchy zachované v podobe nerozsiahlych plošín a plochých chrbtov v pohorí aj na pahorkatinách. Výrazne sa na súčasnom reliéfe podieľali procesy spojené s prejavmi mladej tektoniky a meniacej sa klímy počas pleistocénu. Výsledkom morfortektoniky, svahových a eróznodenudačných procesov bola sieť úvalín, úvalinových dolín a plochých chrbtov pahorkatiny gravitujúcich od úpätia pohoria do poklesnutých častí Podunajskej roviny.

Striedanie erózných a akumulčných fáz riečnej činnosti vplyvom klimatických oscilácií bolo príčinou vytvárania riečnych terás Nitry zachovaných po oboch stranách toku severne i južne od mesta. Veľmi významná je eolická modelácia reliéfu - vietor navial mocné pokrovy spraší takmer v celej východnej a južnej časti katastra. V Tribeči sa na svahoch hromadili produkty zvetrávania a svahových procesov - nerovnako hrubé delúviá, najmä na úpätiach s výrazným podielom eolického materiálu. Na strmých kremencových a vápencových stráňach najmä v oblasti Zobora a Žibrice sa hromadili hrubo skeletnaté zvetraliny a skalné sute. Riečna sieť

územia je málo rozvinutá - v tribečskej časti katastra prakticky neexistuje stály vodný tok (dôsledok malej rozlohy horského masívu, teplej klímy a priepustného podložia), v nížine prevládajú občasné vodné toky. V holocéne sa prejavuje výrazný vplyv človeka na reliéf. V súvislosti so zabezpečovaním stavebných surovín a prieskumnou ťažbou nerastných surovín boli vytvorené typické antropogénne formy - kameňolomy, ťažobné jamy, haldy, hliniská a štrkoviská. Vrcholová časť Zobora nesie znaky kamenných a zemných obranných valov a opevnení. Najviac postihnuté oblasti antropogénnymi zásahmi sú v okolí Dražoviec, stránne Malej Skalky (liečebný ústav a okolie), Lupka a okolie. Antropogénne celkom pretvorená je zastavaná časť katastra, a to najmä oblasť Klokočiny a Dielov. Odlesnenie pahorkatinnej oblasti zapríčiňuje urýchlenie niektorých morfológických procesov – najmä plošnej a výmoľovej vodnej erózie a veternej erózie.

Reliéf katastra mesta Nitra možno rozdeliť na dve hlavné morfoštruktúry:

- morfoštruktúru Tribeča
- morfoštruktúru Podunajskej nížiny.

Morfoštruktúra Tribeča zaberá severnú časť katastra mesta - zasahuje sem svojím JV okrajom - skupinou Zobora. Geomorfologický oddiel Zobor ako individuálna časť Tribeča sa javí ako výrazná tektonicky rozčlenená hrásť čnejúca nad reliéfom okolitej pahorkatiny. Nadmorská výška chrbtov a vrcholov sa pohybuje od 300 do 617 m n.m

Najrozsiahlejšou formou reliéfu sú stráne, genéza ktorých úzko súvisí so zónami tektonických diskontinuit. Strmé stráne sa v mnohých prípadoch viažu na triasové vápence, dolomity a kremence (napr. vrcholové stráne Zobora), kým mierne stráne korelujú s horninami kryštalinika (J až JV úpätie Zobora). Na kremencoch Zobora je vytvorený i kvestový reliéf a skalné steny. Zvyšky zarovnaných povrchov sú zachované v oblasti Pliešok. Na menších plochách je vyvinutý aj krasový reliéf - medzi Zoborom a Plieškou sú povrchové krasové formy (škrapy, škrapové polia) a menšia erózna Svoradova jaskyňa Západné, juhozápadné až južné úpätie Zobora bezprostredne susedí s rovinným územím riečnej nivy, kým juhovýchodný okraj je menej kontrastný a do Žitavskej pahorkatiny prechádza postupne, bez náhlych zmien sklonu strání.

Morfoštruktúra Podunajskej nížiny zaberá centrálnu a južnú časť katastra mesta Nitra. Podmienená je sčasti štruktúrne, súčasný reliéf je výsledkom neotektonických pohybov, eróznno-denudačných a akumuláčnych procesov počas kvartéru. Najstaršími zvyškami reliéfu sú plošiny tzv. vrchnopliocénnej poriečnej rovne, ktorých pôvodný povrch bol pretvorený počas pleistocénu procesmi stráňovej periglaciálnej modelácie a eolickej činnosti.

Morfoštruktúra Podunajskej nížiny sa v katastri mesta Nitra skladá z troch hlavných celkov:

Nitrianska pahorkatina

Geomorfologický oddiel Nitrianskej pahorkatiny sa rozprestiera po pravej strane rieky Nitry v oblasti od Lužianok až k Ivanke pri Nitre. V pahorkatinnom reliéfe sa najvýraznejšie prejavuje hlavný severojužne orientovaný rozvodný chrbát. Reliéf Nitrianskej pahorkatiny je výsledkom kvartérneho vývoja s významným podielom tektoniky. Na okraji pahorkatiny priamo v meste Nitra sa nachádza pododdiel Nitrianskych vrškov. Sú to tektonicky a erózne vypreparované torzá mezozoického obalu Tribeča južne od masívu Zobora. Najvýraznejšie sa prejavuje dominanta Hradného vrchu, Kalvária a Šibeničný vrch. Vyvýšenina Vršku je zastretá samotnou historickou zástavbou mesta. Je možné konštatovať, že tento geomorfologický celok bol hlavným delimitačným prvkom prvotného osídlenia a samotného vzniku mesta Nitra. Na Hradnom vrchu a v oblasti Kalvárie sú známe i krasové formy reliéfu - jaskyňa pod hradom, niekoľko menších jaskýň na Kalvárii, kde sa nachádzajú aj povrchové krasové formy - škrapy.

Nitrianska niva

Rovinné územie po oboch stranách rieky Nitry patrí k oddielu Nitrianskej nivy.

Rovinný povrch nivy v južnej časti k.ú. mesta spestrujú pozdĺžne depresie mŕtvych ramien a plytké bezodtokové depresie. Po litologickej stránke je niva tvorená hlavne povodňovými hlinito-ílovitými sedimentmi vo vrchnej časti a štrkovými fáciami v bazálnej časti. Šírka nivy dosahuje v epigenetickom úseku rieky medzi Hradným vrchom a Zoborom len 600-700 m.

Žitavská pahorkatina

K územiu Nitry patrí len severozápadný okraj Žitavskej pahorkatiny od Nitrianskych Hrnčiaroviec (cez Malantu), smerom k Janíkovciam a Čechynciam. Podhorská časť pahorkatiny pozdĺž úpätia Zobora má charakter mierne zvlnenej pahorkatiny. Potok Selenec je recipientom tejto časti pahorkatiny. Ľavá strana jeho povodia prechádza do výraznej vyvýšeniny SZ-JV orientovaného chrbta prechádzajúceho od Malanty, východne od Janíkoviec až k Čechynciam. Prechod chrbta do nivy Nitry zmiernuje terasový stupeň, tiahnuci sa od Mikovho dvora až k Čechynciam.

3.1.2 Pôdy

Priestorová diferenciácia pôdneho krytu k.ú. mesta Nitra je prejavom pôsobenia najmä azonálnych činiteľov - geologického substrátu a reliéfu, vplyvom ktorých sa vyvinuli genetické pôdne typy v dnešnej podobe. Z dôvodu malej rozlohy a mohutnosti pohoria je vertikálna zonálnosť pôd pomerne slabo vyvinutá. Na prechode nížiny do pohoria je možné pozorovať prejavy tzv. predhorskej zonálnosti pôd, keď hnedozeme nížiny prechádzajú do luvizemí na okraji pohoria, hlbšie v pohorí sa vyskytujú kambizeme a rendziny.

Pôdny kryt územia katastra mesta Nitra charakterizujeme podľa hlavných regiónov, osobitne charakterizujeme pôdy intravilánov a vinohradnícko-záhradkárskych oblastí.

Pôdy regiónu Tribeča

Prevažná časť pohoria je v súčasnosti zalesnená, a tak je tu vytvorený typický pôdny kryt pohoria, závislý od geologického podložia, reliéfu a klimatických pomerov.

Bezprostredný substrát pôd tvoria delúviá skalných hornín rôzneho chemizmu a zrnitosti, v nižších polohách i sprašoidné sedimenty.

V oblasti Pliešok (západné ukončenie pohoria od Dražoviec cez Dobrotku, Pliešku po liečebný ústav) prevládajú stredne hlboké až hlboké, prevažne hlinité rendziny typické a rendziny vyluhované na mezozoických vápencoch. Na chrbtoch a strmých stráňach sa vyskytujú stredne hlboké až plytké, skeletnaté rendziny sutinové. Na úpäti pohoria v oblasti Dobrotky a liečebného ústavu sa vyskytujú hlboké hlinité, málo skeletnaté luvizeme až kambizeme luvizemné na sprašových hlinách.

V oblasti Zobora (od liečebného ústavu po Haranč) výrazne dominujú hlboké, piesočnato-hlinité, málo skeletnaté kambizeme mezotrofné na horninách kryštalínika, na úpäti sa vyskytujú luvizeme typické až kambizeme luvizemné, hlboké, hlinité, bezskeletnaté prevažne na sprašových hlinách, vo vrcholovej časti sa vyskytujú plytké skeletnaté rankre na kremencoch a rendziny sutinové na vápencoch.

Pôdy regiónu Podunajskej nížiny

Viac ako polovica katastra mesta Nitra je poľnohospodársky využívaná - ide o územie Podunajskej pahorkatiny s kvalitnými pôdami černoziemného a hnedozemného typu.

Pôdy Nitrianskej pahorkatiny sú najkvalitnejšími pôdami územia - prevládajú hlinité hnedozeme typické na spraši, v oblasti Párovských Hájov a južne od cesty Nitra - Šaľa prevládajú hlinité až piesočnato-hlinité černoze typické a černoze karbonátové na spraši.

Pôdy Žitavskej pahorkatiny sú menej kvalitné - prevládajú síce hlinité hnedozeme typické na sprašových hlinách, ale v oblastiach Horná Malanta - Janíkovce a Štitáre sú zastúpené hlinité a ílovitohlinité hnedozeme pseudoglejové a na prechode pahorkatiny do pohoria medzi Chrenovou a Štitármí prevažujú málo skeletnaté, hlboké až stredne hlboké, piesočnato-hlinité až hlinité kambizeme mezotrofné a rendziny typické na sprašových hlinách a zmiešaných svahovinách.

Pôdy Nitrianskej nivy sú výrazne odlišné od pôd pahorkatiny – vplyvom zvýšenej hladiny podzemných vôd sú tu vyvinuté hlboké bezskeletnaté fluvizeme typické a fluvizeme karbonátové (v úseku nivy severne od mesta), fluvizeme a fluvizeme glejové (východne od mesta), ílovito-hlinité až ílovité. Južne od Dolných Krškán prevládajú čiernice, ílovito-hlinité až ílovité. V oblasti lesov a lesíkov pahorkatiny (lesy pri Mlynárčiach, Kyneku a Šúdol, medzi Párovskými hájmi a cestou Nitra - Šaľa, JZ od Dolných Krškán a pri Selenci) sú vyvinuté hlboké, hlinité, bezskeletnaté hnedozeme luvizemné na sprašich. Na fluviálnej nive (v Dvorčianskom lese JV od Dolných Krškán) sú vyvinuté hlboké hlinité až ílovito-hlinité bezskeletnaté čiernice na fluviálnych sedimentoch. V oblasti Nitrianskych vrškov (na vápencovom substráte pod menšími lesíkmi na Borine, Katruši a Kalvárii) sú vyvinuté hlinité, stredne hlboké až hlboké rendziny typické až rendziny sutinové.

Antropogénne pôdy

Zaraďujeme sem pôdy v intraviláne mesta, v záhradkárskych a vinohradníckych osadách a v iných zastavaných lokalitách. Rozlišujeme plochy bez súvislej pôdnej pokrývky, väčšinou zastavané, pôdy ktorých sú označované ako antrozeme, a pôdy antropogénne pretvorené - záhradné, vinohradnícke a rigolované pôdy označované ako kultizeme.

Pôdy intravilánov obcí majú pôdny kryt úplne zmenený oproti pôvodnému. Mestské časti Zobor a časť Dražoviec, ako aj časť obce Štitáre patria k regiónu pohoria a pôdy patrili pôvodne ku kambizemiam, rendzinám a luvizemiam pohoria. Časti mesta Kynek, Mlynárce, Párovské Háje, Klokočina, Čermáň, Janíkovce, časti Dolných Krškán a Chrenovej patria k regiónu pahorkatiny a pôvodnými pôdami boli hnedozeme až černoze na sprašiach a sprašových hlinách. Časti Horné a Dolné mesto, Kalvária, Párovce patria k regiónu Nitrianskych vrškov a pôvodnými

pôdami tu boli rendziny a kambizeme. Časti mesta Horné a Dolné Krškany, Chrenová, časti Dražoviec, Mlynárieč a Dolného mesta pozdĺž rieky patria do regiónu fluvialnej nivy a pôvodnými pôdami boli fluvizeme, fluvizeme glejové, v južnej časti čiernice.

Pôdy záhradkárskych a vinohradníckych osád patria k dvom skupinám:

- osady pri Dražovciach, Lupke a Štitároch patria do regiónu pohoria s pôvodnými rendzinami, kambizemami a luvizemami na vápencoch, sprašových hlinách a zmiešaných svahovinách,
- osady v oblasti Kyneka, Mlynárieč a JZ od Dolných Krškán patria do regiónu pahorkatiny s pôvodnými hnedozemami a černozeťami na sprašiach.

3.1.3 Klíma

Celkovú charakteristiku klímy, najmä z hľadiska teplotných a zrážkových pomerov s prihliadnutím na vlhkovú bilanciu a slnečný svit vyjadrujú tzv. klimatické oblasti (KONČEK in PETROVIČ et al. 1968, KONČEK 1980).

Katastrálne územie mesta Nitra možno rozdeliť do dvoch základných klimatických oblastí a niekoľkých podoblastí:

A. Teplá klimatická oblasť - zahŕňa územie patriace do Podunajskej nížiny a okrajové

časti pohoria. Charakterizované je teplou nížinnou klímou s dlhým až veľmi dlhým, teplým a suchým letom, krátkou, mierne teplou, suchou až veľmi suchou zimou s veľmi krátkym trvaním snehovej pokrývky. Priemerná ročná teplota kolíše v rozpätí 9-10 °C (priemerné teploty júla sú 18 až 20,5 °C a januára -1 až -3 °C), priemerné ročné zrážky sú 500-600 mm. Trvanie snehovej pokrývky je do 30-40 dní v roku. Podľa vlhkosťných pomerov rozdeľujeme túto oblasť na tri podoblasti:

A1 suchá podoblasť - územie Nitrianskej pahorkatiny,

A3 mierne suchá podoblasť - územie Nitrianskej nivy a časť Žitavskej pahorkatiny, A5 mierne vlhká podoblasť - severná časť Žitavskej pahorkatiny a úpätné polohy pohoria do nadm. výšky 250-300 m.

B. Mierne teplá klimatická oblasť - zahŕňa centrálnu časť pohoria nad 250 - 300 m n.m. Charakterizovaná je mierne teplou horskou klímou s dlhým, teplým a suchým letom, krátkou, mierne teplou, suchou zimou s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Priemerná ročná teplota kolíše v rozpätí 7,5-9 °C (priemerné teploty júla sú 16 až 18 °C a januára -2 až -4 °C), priemerné ročné zrážky sú 550-750 mm. Trvanie snehovej pokrývky je do 50-80 dní v roku. Oblasť možno rozdeliť na dve podoblasti:

B3 mierne teplá mierne vlhká podoblasť - podstatná časť pohoria,

B5 mierne chladná vlhká podoblasť - vrcholové partie Zobora.

Základné klimatické charakteristiky

Klimatické charakteristiky sme spracovali na základe publikovaných údajov – staršie údaje sú sumarizované v práci PETROVIČ et al. (1968), novšie sú prevzaté z ročeniek SHMÚ (ŠAMAJ & VALOVIČ 1978, 1988; KOLEKTÍV 1991) a zo spracovaných údajov agroklmatickej stanice Nitra (roky 1970-2005) v prácach: REPA & ŠIŠKA (2000, 2002, 2004), REPA, ŠIŠKA & ŠPÁNIK (1998), ŠIŠKA & REPA (1999, 2001, 2003), ŠIŠKA, REPA & ŠPÁNIK (1997), ŠPÁNIK, REPA & ŠIŠKA (1992, 1993, 1994, 1995a, 1995b, 2002), ŠPÁNIK, ŠIŠKA&REPA (1996).

Teplotné pomery

Priemerné ročné teploty v katastri mesta sa pohybujú v rozpätí 7,5 až 10,0 °C. Najteplejším mesiacom je júl (16-20,5 °C), najchladnejším január (-1 až -4 °C). Extrémne teploty namerané na klimatickej stanici v Nitre sú nasledovné - maximá teploty vzduchu sa pohybujú nad 35 °C (absolútne maximum 38,9 °C), minimá sú pod -25 °C (absolútne minimum -27,7 °C). Priemerný gradient teplôt sa pohybuje v rozpätí 0,4 až 0,6 °C na 100 m nadm. výšky, pričom najväčší bol v jarnom a letnom období (apríl až júl), najmenší v zimných mesiacoch, kedy často dochádza ku teplotným inverziám.

Oblačnosť a slnečný svit

V Nitre je oblačnosť priemerne 58 % - najmenšia je koncom leta (40 - 50 %) a najväčšia koncom jesene a v zime (65 - 75 %). Slnko tu svieti priemerne 1800 - 1900 hodín za rok (vo vyšších polohách je táto hodnota o cca 500 hod. nižšia). Relatívne svieti slnko v Nitre 40 - 45 % maximálne možného času. V horskej časti katastra je oblačnosť v porovnaní s nížinnou časťou väčšia v lete a menšia v zime.

Zrážkové pomery

Množstvo zrážok všeobecne stúpa s nadmorskou výškou. Priemerný ročný úhrn zrážok sa v k.ú. mesta Nitra pohybuje od cca 500 do 800 mm, pričom zrážkový gradient na 100 výškových metrov je cca 30-50 mm. Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - august, najmenej v mesiacoch január – marec. Celkovo patrí oblasť Nitry medzi zrážkovo deficitné územia (okrem vyšších častí pohoria Tribeč).

Veterné pomery

Vietor je najdynamickejším klimatickým prvkom, je veľmi závislý na miestnych podmienkach. V oblasti Nitry všeobecne prevládajú SZ vetry, ďalšími častými smermi sú V, SV a Z smer. Najmenej časté sú JZ, J a IV vetry. Jednotlivé veterné systémy sa počas roka výrazne menia - v zime je veľký podiel V a JV zložky vetra, na jar vzrastá podiel SZ a S zložky, v lete je najčastejšia SZ a Z zložka a na jeseň dominujú SZ, V a JV zložky. Najsilnejšie vetry sa vyskytujú v zime a na jar (SZ vetry). Bezvetrie sa vyskytovalo priemerne v 16 % meraní - najväčší podiel bezvetria je v lete a začiatkom jesene.

3.1.4 Vodstvo

Téma bola spracovaná s použitím prác BÍM (1980, 1984), TKÁČOVÁ (1972), HANUŠIN in KRAMÁRIK et al. (1988), KULLMAN in KUTHAN et al. (1963), ZAŤKO (1968). Použili sme materiály SHMÚ a Smerný vodohospodársky plán z r. 1984, ako aj spracovanú hydrogeologickú štúdiu mesta Nitra od LAURENČÍKA, TUŽINSKÉHO et al. (1993).

Povrchové vody

Územie mesta Nitra patrí celé do povodia rovnomennej rieky. Podľa charakteru dolinovej a riečnej siete ho možno rozdeliť do niekoľkých oblastí.

A. Oblasť pohoria nie je priamo odvodňovaná žiadnym tokom. Doliny sú pomerne krátke, málo rozvetvené. Západná časť Zoborskej skupiny priamo nadväzuje na nivu Nitry.

B. Oblasť Nitrianskej a Žitavskej pahorkatiny - dolinová sieť je tvorená málo rozvetvenými suchými úvalinami a bočnými úvalinovitými dolinami bez stáleho vodného toku. Tieto sa vyskytujú len v oblasti Kyneka (potok Šúdol s prítokmi Kyneckým potokom a Kajsianskym kanálom), južne od Párovských Hájov (Cabajský potok s dvoma prítokmi).

C. Oblasť nivy a terás Nitry - na fluvialnej rovine sa vyskytujú stále vodné toky - rieka

Nitra (v Dolných Krškanoch sa vetví na Nitru a Starú Nitru), Dobrotka (do Nitry sa vlieva na SZ okraji mesta), Seleneč (vlieva sa do Nitry na JV okraji mesta), Janíkovský a Lúčný kanál.

Odtokové pomery

Z hľadiska odtokových pomerov patria vodné toky celej oblasti do dažďovo-snehového typu odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou vo februári až marci (najvyššie prietoky koncom februára a začiatkom marca), s najnižšími prietokmi v septembri, s výrazným podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra, s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra.

Podzemné vody

Vlastnosti podzemných vôd oblasti mesta Nitra sú rôzne v závislosti najmä od geologického podložia.

Podzemné vody pohoria

Podzemné vody kryštalinika a triasových kremencov sú hydrogeologicky málo významné - vyskytujú sa tu lokálne sutinové a puklinové pramene výdatnosti do 1 l.s¹. Chemicky ide o silikátogénne vody vápenato-horečnato-hydrouhličitanového typu. Mineralizácia podľa rôznych autorov sa pohybuje v rozpätí 300 - 500 mg.l¹. Tento typ vôd je rozšírený najmä v oblasti Zobora.

Podzemné vody vápencových hornín mezozoika sú z hydrogeologického hľadiska veľmi priaznivé, najmä strednotriasové vápence a dolomity v oblasti Žibrice. Sú silno rozpukané, skrasovatelé, s puklinovo-krasovou až krasovou priepustnosťou a hlbokou cirkuláciou vôd. Chemicky sa jedná o vody vápenato-horečnato- bikarbonátového typu, s mineralizáciou 400 - 900 mg.l⁻¹.

Celkovo je vo vrchovinej časti katastra Nitra známych 9 stálych prameňov – medzi významnejšie patria: prameň pri liečebnom ústave, priemerná výdatnosť 1,2 l.s⁻¹

prameň Šindolka, priemerná výdatnosť 0,9 l.s⁻¹

Podzemné vody nivy Nitra

Na nive Nitra sú významným zdrojom podzemnej vody štrkopiesčité fluviálne sedimenty, ktorých hrúbka je v okolí Nitra do 5 až 12-14 m. V oblasti Dražoviec bola dosiahnutá výdatnosť vrtov 2-8 l.s⁻¹ pri znížení hladiny podzemných vôd o 3 - 3,5 m, LAURENČÍK, TUŽINSKÝ et al. (1993) udávajú z oblasti nivy Nitra výdatnosti 0,5 až 35 l.s⁻¹, priemerne 8-9 l.s⁻¹.

Zdrojom podzemných vôd sú povrchové toky, vody prestupujúce z oblasti pahorkatiny, na okraji pohoria i zrážkové vody a vody prestupujúce z mezozoických vrstiev pohoria Tribeč. Chemicky ide o kalcium - bikarbonátové vody s vysokou mineralizáciou (500 – 1100 mg.l⁻¹) a sekundárnym znečistením najmä dusičnanmi.

Podzemné vody pahorkatiny

V pahorkatine sa kvartérne podzemné vody s voľnou hladinou vyskytujú v dolinách potokov, prípadne v nadložných kvartérnych a priepustných neogénnych horizontoch. Celkovo sú neogénne sedimenty hydrogeologicky nepriaznivé, nepriepustné, s výskytom zvodnených vrstiev pieskov až štrkov s artézskymi vodami prevažne s negatívnou hladinou (0,5 až 1 m pod terénom). Ich hĺbka je väčšinou nad 50 m a do 150 m, výdatnosť vrtov nepresahuje 2-4 l.s⁻¹ (najčastejšie je v rozpätí 0,1 - 1 l.s⁻¹).

LAURENČÍK, TUŽINSKÝ et al. (1993) udávajú pravdepodobný výskyt 4 artézskych horizontov vôd v hĺbke do 400 m, s výdatnosťou vrtov 0,2 až 2 l.s⁻¹. Dopĺňanie artézskych vôd je najčastejšie z plytkých podzemných vôd kvartérnych náplavov a vodných tokov, menej zo zrážok. Chemicky sa jedná o vody s vysokým obsahom železa a mangánu, vysokou tvrdosťou a mineralizáciou okolo 500 mg.l⁻¹.

3.1.5 Rastlinstvo a živočíšstvo

Zoogeograficky a fytoogeograficky môžeme záujmové územie Nitra a okolia začleniť k dvom častiam - pohorie Tribeč patrí do Karpát, pahorkatinová časť patrí do panónskej oblasti.

Územie pohoria Tribeč zaraďujeme do oblasti západokarpatskej flóry (Carpatium occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) a okresu Tribeč (FUTÁK 1980). Flóru pahorkatinovej časti krajiny okolia Nitra zaraďujeme do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerotermej flóry (Eupannonicum) a okresu Podunajská nížina. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu podľa MICHALKA et al. (1986)

predstavujú lužné lesy nížinné (*Ulmenion Oberd.* 1953), lužné lesy podhorské (*Alnenion glutinoso-incanae Oberd.* 1953), dubovo-hrabové lesy karpatské (*Carici pilosae-Carpinenion betuli J. et M. Michalko* 1986), dubovo-hrabové lesy panónske (*Quercu robori-Carpinenion betuli J. et M. Michalko* 1986), dubové xerothermofilné lesy submediteránne a skalné stepi (*Quercion pubescentipetraeae Br.-Bl.* 1931 p.p., *Seslerio-Festucion glaucae Klika* 1931 p.p. em. *Kolbek* 1982, *Asplenio-Festucion glaucae Zólyomi* 1931 em. *Soó* 1959), dubovo-cerové lesy (*Quercetum petraeae-cerris Soó* 1957 s.l.), dubové kyslomilné lesy (*Genisto germanicae-Quercion dalechampii R. Neuh et Z. Neuh.* 1967 corr. *J. Michalko*, 1983), lipovo-javorové lesy (*Tilio - Acerion Klika* 1955), bukové lesy vápnomilné (*Cephalanthero-Fagenion Tx.* 1955), bukové kvetnaté lesy podhorské (*Fagion Luquet* 1926).

Zoogeograficky patrí severná časť do Karpát, oblasti Západných Karpát, k vnútornému obvodu a južnému okrsku (ČEPELÁK 1980). Zastúpené sú živočíšne spoločenstvá charakterizujúce listnaté a zmiešané lesy a kroviny. Pahorkatinová časť okolia Nitry patrí k Vnútrokarpatským zníženinám, do Panónskej oblasti, k juhoslovenskému obvodu a dunajskému pahorkatinovému okrsku (ČEPELÁK 1980). Môžeme sa stretnúť so živočíšnymi spoločenstvami charakterizujúcimi kroviny, stepi, lesostepi, prechodné biotopy a kultúrnu step.

4 PRIESKUMY A ROZBORY ZELENE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA MESTA - METODIKA

4.1 ZÁKLADNÁ TERMINOLÓGIA A VŠEOBECNÉ SÚVISLOSTI

Triedenie nezastavaných a nezastavateľných priestorov vychádza z celkového poňatia návrhu rozvojových osí krajinného prostredia. Základnou priestorovou jednotkou je **základná plocha zelene**.

Základná plocha je časť priestoru, v ktorom prevláda niektorá z hlavných funkcií a jej prejavy sú v základnej ploche homogénne. V prípade zelene používame aj označenie "*plochy zelene samostatne funkčné*", aby bolo možné odlíšiť tie plochy zelene, kde sú vegetačné prvky súčasťou inej základnej funkcie (napr. bývania, dopravy, a pod.).

Základná plocha je charakterizovaná **hlavnou funkciou**. V rámci hlavnej funkcie sú plochy zelene podrobnejšie rozlíšené do funkčných typov (napr. mestská zeleň je rozlíšená na zeleň parkov, rekreačných plôch, cintorínov, apod.). Na základnej ploche s hlavnou funkciou môže byť uplatnený **ochranný režim**. K ochrannému režimu sa vzťahujú priestorové aj funkčné regulácie, vymedzené určitým zákonom (napr. Zákonom o ochrane prírody a krajiny, o ochrane pamiatok a pod.).

Analýza územia z hľadiska vegetácie je založená na nasledujúcich princípoch:

- vymedzenie hranice základných plôch v území
- navrhnutie hlavnej funkcie pre každú základnú plochu
- spresnenie funkčného typu

Hlavné funkcie nezastavateľných územia sú rozlíšené takto:

- mestská zeleň
- krajinná zeleň – nie je predmetom zadania
- poľnohospodársky obhospodarovaná pôda - nie je predmetom zadania
- plochy plniace funkciu lesa - nie je predmetom zadania (vo výkresovej časti sú znázornené plochy v dotyku so zastavanou časťou mesta)
- významné kompozičné detaily
- brownfields

Ako **mestská zeleň** sú označené základné plochy, slúžiace ako náhrada za nenávratne stratené pôvodné prírodné prostredie a ako zázemie pre odpočinok a rekreačné aktivity obyvateľov. Ich znakom je zámerná priestorová kompozícia, prítomnosť introdukovaných druhov

drevín a určitý stupeň vybavenosti rôznymi doplnkami a drobnými stavbami. Plochy sú nezastavateľné s výnimkou stavebných objektov, umožňujúcich funkciu napr. mestského parku (spevnené cesty, inžinierske siete, WC).

Rozvoj týchto plôch zabezpečuje predovšetkým koncepcia krajinej architektúry, intenzita starostlivosti a mestský záhradník so svojimi prostriedkami a nástrojmi (režim starostlivosti, mechanizačné vybavenie, plánovacie nástroje ...).

Ako **krajinná zeleň** (uvedené pre úplnosť postupu, nie je predmetom zadania tohto projektu) sú označené plochy s prevažujúcou ekologickou a krajnotvornou funkciou. Tvorí ju prevažne tzv. rozptýlená zeleň v krajine (vegetačné prvky rastúce mimo les) - skupiny stromov, kríkov, trvalých trávnych porastov na terénnych nerovnostiach, medziach, remízkach, strže, v brehových hranách vodných tokov, v litorálnom páse vodných nádrží, ďalej sekundárne sukcesné štádiá vo vyťažovaných (či vojenských) priestoroch, lomoch, pieskovňach, apod. Plochy krajinej zelene slúžia pre zachovanie a obnovu prírodných a krajinných hodnôt územia. Rozvoj týchto plôch zabezpečujú predovšetkým prírodné mechanizmy sukcesie a nasycovanie prírodných spoločenstiev. Z toho vyplýva, že plochy krajinej zelene sa môžu nachádzať aj v jadrových územiach miest, napr. ako sprievodná vegetácia vodných tokov, územia lesoparkov a pod. Vybrané vegetačné objekty s touto hlavnou funkciou sa podieľajú na priestorovom komplexe územného systému ekologickej stability. Pri hodnotení upresňujeme funkčné typy odlišné svojimi požiadavkami na druhové a priestorové zloženie vegetačných formácií. V prípade Nitry boli vymedzené plochy krajinej zelene nachádzajúce sa v zastavanom území mesta ako neoddeliteľný prvok podieľajúci sa na štruktúre systému zelene na siedmych pahorkoch. (Hradný víšok, Na Vršku, Martinský vrch, Kalvária, Borina – Šibeničný vrch, Dražovský kopec, Zobor).

Osobitnou kategóriou, ktorá je vyčlenená sú brownfields. Tu bol zaradený areál Martinských kasární, ktorý spĺňa ich definíciu: Pozemky a budovy v urbanizovanom území, ktoré stratili svoje pôvodné využitie alebo sú málo využité, majú často ekologické poškodenie a zdevastované výrobné budovy. (Jackson 2008). Areál je dlhodobo bez údržby vegetácie a má vysoký potenciál na začlenenie do systému zelene mesta. Princípy riešenia sú zapracované do návrhovej časti dokumentácie.

4.2 MESTSKÁ ZELEŇ - FUNKČNÉ TYPY

Pre podrobnejšie spresnenie hlavnej funkcie používame výraz funkčný typ (FT). Popis jednotlivých funkčných typov a ich bilancia v riešenom území sú uvedené v nasledujúcich kapitolách .

Plochy, na ktorých plní zeleň hlavnú funkciu:

P	park
U	parkovo upravená plocha
J	iná - ostatná zeleň
N	nábřežie
S	stabilizačná vegetácia svahov
R	rekreačná zeleň
T	ochranná zeleň
H	cintoríny
VD	významný detail

Plochy, na ktorých plní zeleň funkciu sprievodnú:

ZB	zeleň obytných súborov
ZD	zeleň dopravných stavieb
ZC	zeleň občianskej vybavenosti
ZK	zeleň školských a kultúrnych zariadení
ZS	zeleň športových areálov
ZZ	zeleň zdravotníckych zariadení
OU	obytná ulica
VT	výstavisko

Hodnotené údaje (atribúty) ako výsledok terénneho prieskumu sú uvedené v tabuľkovom prehľade. Štruktúra hodnotených atribútov je zvolená tak, aby popisovala najvýznamnejšie vlastnosti základných plôch zelene, ktoré súvisia s mierou plnenia funkcie každej konkrétnej plochy. Pri základných plochách je uvedená v stĺpcoch popisujúcich aktuálny stav plôch.

4.3 MESTSKÁ ZELEŇ - ANALÝZA AKTUÁLNEHO STAVU

Analýza aktuálneho stavu plôch sídelnej zelene mesta Nitra je metodicky členená do dvoch navzájom previazaných krokov.

4.3.1 Mestská zeleň - zastúpenie funkčných typov zelene (FT)

Sledovaným cieľom je vymedziť hranice základných plôch zelene a priradiť týmto základným plochám prevažujúcu funkciu, teda určiť funkčné typy. Charakteristika nižšie uvedených funkčných typov zistených v riešenom území obsahuje opis ich základných znakov, umožňujúci ich typológiu.

Plochy zelene v hlavnej funkcii

Parky (P)

Súvislá upravená plocha, na ktorej plošná a priestorová štruktúra vegetačných prvkov zodpovedá potrebám pre plnohodnotný odpočinok. Ide prevažne o objekty záhradného umenia (parky, historické záhrady, verejné záhrady). Ich hlavnou funkciou je harmonizácia biologických a urbanistických prvkov mestského priestoru. Skladba vegetačných prvkov, dosahovaná intenzita starostlivosti, možnosť rozvinutia programového riešenia a kompozície robí z tohto funkčného typu najvýznamnejší kompozičný celok krajinej architektúry. Požiadavka možnosti poskytnutia účinnej rekreácie v prírodnom prostredí je podmienená dostatočným kompozičným a rastovým potenciálom plochy a možnosťou jeho prípadného využitia. Stupeň dosiahnutia kompozičného a pestovateľského cieľa každej základnej plochy je posudzovaný dosiahnutou stabilitou plochy.

Parkovo upravené plochy (U)

Menšie parkovo upravené plochy, pri ktorých prevažujú dekoratívne (priestorotvorné, doplnujúce) funkcie. Na rozdiel od parkov tieto plochy neposkytujú možnosť plnohodnotného prostredia pre oddych a možnosť všestranne rozvíjať kompozíciu a program plochy. Ich funkcie v systéme zelene mesta sú významné - vytvárajú mozaiku drobných plôch, ktorá významne ovplyvňuje upravenosť (charakter) a špecifickosť mestských častí i celého sídla.

Rekreačná zeleň (R)

Funkčný typ môže mať dva odlišné charaktery. Časť plôch je lokalizovaná v silne urbanizovanom prostredí a tieto plochy predstavujú značný rozvojový potenciál. V iných prípadoch sa jedná o plochy pri zariadeniach hromadnej rekreácie (sezónnosť, časovo obmedzený prístup) alebo prístupné plochy celoročne využívané - predovšetkým na okrajoch intravilánu s minimálnou vybavenosťou. Plochy často nadväzujú na krajinnú zeleň.

Cintoríny (H):

Plochy účelového zariadenia, ktoré svojím charakterom patria do sústavy sídelnej zelene. Vysoký podiel vysokej líniovej zelene, nové riešenie čiastkových častí je nutné vždy rozvíjať individuálne riešeným programom.

Iná (J)

Často neupravené plochy, voľne prístupné, bez súčasnej údržby. Charakteristickým znakom sú spontánne vzniknuté porasty (drevín i bylín). Jedná sa napr. o stavebné pozemky, plochy po staveniskách. Plochy sú spravidla voľne prístupné a neudržiavané.

Ochranná zeleň (T)

Plochy plniace funkciu, protihlukovej, protiprašnej či optickej clony. Spravidla porasty v ideálnom stave viac etážové, zapojené. Druhovú skladbu clony by mala byť zmiešaná z dôvodu účinku aj v zimnom období.

Stabilizačné vegetácie svahov (S)

Polyfunkčné plochy vegetácie, pri ktorých nad ostatnými funkciami výrazne dominuje biotechnická stabilizácia svahov.

Významný detail (VD)

Vegetačný alebo architektonický akcent v území veľmi malého plošného rozsahu (solitérny alebo pamätný strom, Božie muky, drobná sakrálna stavba, socha, atď.)

Plochy zelene vo vedľajšej funkcii

Zeleň obytných súborov (ZB)

Plochy vegetácie vo vnútri sústredenej bytovej zástavby, bezprostredne nadväzujúce na zástavbu určené predovšetkým na využívanie obyvateľmi sídlisk. Zvláštnosťou plôch je prítomnosť charakteristickej vybavenosti - detské ihriská, pieskoviská, ale aj prašiaky či sušiaky.

Zeleň občianskej vybavenosti (ZC)

Funkčný typ zahŕňajúci dve čiastočne odlišné skupiny plôch. Jedná sa o drobné plochy v okolí budov občianskej vybavenosti, ktoré nemajú charakter parkovo upravených plôch (funkcia je podriadená charakteru vybavenosti). Do tohto funkčného typu sú zahrnuté aj plochy často rozsiahlych areálov so zvyškovými plochami vegetácie, v ktorých sa prevádzkujú služby obyvateľom (nie priemyselné zariadenia).

Zeleň dopravných stavieb (ZD)

Prevažne líniové plochy zelene bezprostredne nadväzujúce na komunikácie a dopravné stavby. Plochy deliacich pásov, priestory križovatiek a mimoúrovňových dopravných systémov, zelené pásy medzi komunikáciou a chodníkom, svahy pozdĺž ciest.

Obytná ulica (OU)

Plochy na pomedzí sprievodu dopravných stavieb a bývania. Priestory medzi komunikáciou a obytnou zástavbou s vysokou mierou zastúpenia zelene.

Zeleň školských a kultúrnych zariadení (ZK)

Prevažne vyhradená zeleň, s obmedzeným prístupom, spravidla oplotená, patriaca k areálom všetkých typov škôl, materských škôl, domovov detí a mládeže, detských domovov, cirkevných objektov, kultúrnych zariadení. Plochy vytvárajú väčšinou nevyhnutné zázemie konkrétneho zariadenia.

Zeleň športových areálov (ZS)

Plochy zelene vnútri športových areálov s upraveným režimom prístupnosti, prevažne oplotených, patriacich k vyššej vybavenosti, napr. štadióny, futbalové ihriská, tenisové kurty, dostihový areál a i. Zeleň je väčšinou vo forme parkovo upravených plôch, pravidelne udržiavaných. Môže však ísť aj o minimálnej plochy zelene po obvode ihriska.

Výstavisko (VT)

Monofunkčne charakterizovaný areál slúžiaci na výstavníctvo, s vyššou kvalitou sadových úprav a intenzívnejšou údržbou. Prístupnosť býva často obmedzená aj mimo doby konania výstav či veľtrhov.

4.3.2 Mestská zeleň - určenie stability plôch

Sledovaným cieľom je posúdiť do akej miery plnia vymedzené základné plochy resp. FT svoju funkciu v systéme zelene mesta. Pre tento účel bola vymedzený súbor hodnotiacich atribútov, pomocou ktorých bola posúdená funkčná stabilita plôch.

Pre hodnotenie stability základných plôch boli použité nižšie uvedené číselníky hodnôt pre jednotlivé atribúty.

Prístupnosť plochy zelene (režim návštevnosti) - hodnotiace stupnice	
označenie	popis stavu
P	Verejnosti prístupná plocha bez obmedzenia
O	Časovo obmedzený prístup na plochu, v režime otváracej doby apod.
V	Vyhradená plocha - plocha verejnosti prístupná len za stanoveného režimu

Priestorová štruktúra vegetačných prvkov na ploche - hodnotiace stupnice		
body	štruktúra	popis stavu
1	veľmi vhodná	Úplne zodpovedá charakteru funkčného typu zelene, plne podporuje jeho funkciu.
2	vhodná	Vhodná štruktúra s niekoľkými menej významnými nedostatkami, plne podporuje funkciu plochy.
3	priemerne vhodná	Štruktúra nie celkom vhodná vzhľadom k charakteru funkčného typu. Potrebná čiastočná úprava (stratifikácia porastov, zmena skladby vegetačných prvkov, zmena otvorenosti / uzavretosti priestoru, a pod.) .
4	nevhodná	Štruktúra nevhodná vzhľadom na charakter funkčného typu. Nutná významná úprava (stratifikácia porastov, zmena skladby vegetačných prvkov, zmena

		otvorenosti / uzavretosti priestoru, a pod.)
5	úplne nevhodná	Štruktúra úplne nevhodná, neumožňuje plnenie požadovaných funkcií, negatívne ovplyvňuje stabilitu plochy. Nutné vytvoriť nanovo.

Druhovú štruktúru drevinných vegetačných prvkov na ploche - hodnotiace stupnice

body	štruktúra	popis stavu
1	veľmi vhodná	Úplne zodpovedá charakteru funkčného typu a miestnym podmienkam.
2	vhodná	Vhodná štruktúra s niekoľkými menej významnými nedostatkami. Zodpovedá funkcii plochy aj miestnym podmienkam.
3	priemerne vhodná	Štruktúra nie celkom vhodná. Druhovú štruktúru vyžaduje čiastočnú úpravu (čiastočná výmena druhov / doplnenie druhov).
4	nevhodná	Druhovú zloženie je nevhodné pre plnenie požadovaných funkcií funkčného typu alebo pre zaistenie stabilnej kostry plochy. Nutná významná úprava (výmena druhov / doplnenie druhov).
5	úplne nevhodná	Štruktúra úplne nezodpovedá charakteru funkčného typu a / alebo podmienky na stanoviskách, neumožňuje plnenie požadovaných funkcií, negatívne ovplyvňuje stabilitu plochy. Nutné vytvoriť nanovo.

Veková štruktúra drevinných vegetačných prvkov na ploche - hodnotiace stupnice

body	štruktúra	popis stavu
1	veľmi vhodná	Rozložená veková štruktúra, na celej ploche zastúpený dostatočný počet nových výsadiel. Zaručený kontinuálny vývoj a obmena generácií drevín. Poprípade sa jedná o novo založenú plochu.
2	vhodná	Rozložená veková štruktúra, zastúpený dostatočný počet nových výsadiel. V ojedinelých segmentoch plochy generačná obmena zaistená nie je (výsadby chýbajú).

3	priemerne vhodná	Prevažujú dospelé stromy, v segmentoch plochy sú však významné čiastkové obnovy (dosadby nových drevín). Kontinuálna generačná obmena nie je zabezpečená celoplošne.
4	nevhodná	Úplne prevažujú dospelé či prestarnuté stromy. Nové výsadby iba ojedinelé, alebo len v niektorých segmentoch, bez vplyvu na kontinuálnu generačnú obnovu plochy ako celku.
5	úplne nevhodná	Úplne prevažujú dospelé alebo prestarnuté jedince. Postupný rozpad. Prípadné individuálne dosadby nemôžu ovplyvniť rozpad plochy (aktuálnu, budúcu).

Prevažujúci zdravotný a pestovateľský stav drevinných vegetačných prvkov - hodnotiaci stupnica

Kvalita prvku		popis stavu - drevinné vegetačné prvky (DVP)
1	veľmi vysoká	Prevažujúca časť DVP je plne vitálnych, zdravých, typického či požadovaného tvaru, bez symptómov poškodenia. Prevažujúca časť plochy perspektívna a stabilná.
2	vysoká	Prevažujúca časť DVP vykazuje drobné nedostatky oproti predchádzajúcej kategórii, ktoré však významnejšie neznižujú ich perspektívu a stabilitu. Prevažujúca časť plochy stále perspektívna a stabilná.
3	priemerná	Prevažujúca časť DVP je so stredne zníženou vitalitou, so známami poškodenia a zhoršeným zdravotným stavom. Prevažujúca časť plochy s čiastočne zníženou perspektívou a stabilitou.
4	nízka	Prevažujúca časť DVP je v dôsledku staroby, poškodenia, chorôb či škodcov s podstatne zníženou vitalitou alebo zlým zdravotným stavom. Prevažujúca časť plochy s výrazne zníženou perspektívou a stabilitou.
5	veľmi nízka	Prevažujúca časť DVP je v dôsledku staroby, poškodenia, chorôb či škodcov, s natoľko zníženou vitalitou alebo zlým zdravotným stavom, že nie je predpoklad ani len krátkodobej existencie v prijateľnom stave. Prevažujúca časť plochy úplne neperspektívna a nestabilná.

Potreba obnovy či pestovateľského zásahu - hodnotiaci stupnica

body	potreba zásahu	popis stavu
1	bez potreby	Prvky plochy bez potreby obnovy či pestovateľského zásahu. Prípadný zásah má skôr preventívny význam z dlhodobého pohľadu.
2	minimálna potreba	Prvky plochy s minimálnou potrebou obnovy či pestovateľského zásahu. Prípadný zásah sa týka a) iba minima prvkov (napr. odstránenie stromu, inštalácia bezpečnostnej väzby, rez) alebo za b) má skôr preventívny význam z dlhodobého pohľadu (napr. výchovný rez, zdravotný rez pod.).
3	čiastková potreba	Na udržanie plnej a dlhobovej funkčnosti a stability je potrebné realizovať čiastkové pestovateľské zásahy (pre niektoré segmenty plochy).
4	vysoká potreba	Vysoká potreba stabilizácie prvkov pomocou rozsiahlych pestovateľských zásahov a čiastkových obnov.
5	nutná obnova	Úplne nestabilné a nefunkčné prvky. Zlepšenie stavu je možné dosiahnuť len kompletnou obnovou.

Prítomnosť prvkov rekreácie, náplň a vybavenosť plochy - hodnotiaci stupnica

body	Kvalita	popis stavu
nn	nie je nutná	Prítomnosť prvkov rekreácie a vybavenosti nie je nutná vzhľadom na charakter a lokalizáciu funkčného typu.
1	úplne dostatočná	Prítomnosť dostatočného množstva prvkov rekreácie a vybavenosti. Vhodne rozmiestnené po celej ploche.
2	dostatočná	Prítomnosť dostatočného množstva prvkov rekreácie a vybavenosti. Nerovnomerne rozmiestnené - ojedinelé segmenty bez náplne.
3	priemerná	Prvky rekreácie a vybavenosti sú prítomné, nie sú však v dostatočnom počte alebo nie sú rovnomerne rozložené na ploche.
4	nedostatočná	Prvky rekreácie a vybavenosti v úplne nedostatočnom množstve a v úplne nevhodnom rozmiestnení na ploche.
5	úplne nedostatočná	Úplná absencia prvkov rekreácie a vybavenosti. Negatívne ovplyvnenie funkčnosti / stability plochy.

Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov - hodnotiaci stupnica		
body	Kvalita prvku	Popis stavu - technické prvky (TP)
1	veľmi vysoká	TP bez akýchkoľvek známkov poškodenia či narušenia, plne funkčné.
2	vysoká	TP vykazujú iba ojedinelé drobné známky poškodenia či narušenia, plne funkčné.
3	priemerná	V dôsledku poškodenia či narušenia je čiastočne obmedzená funkčnosť TP.
4	nízka	V dôsledku rozsiahleho poškodenia či narušenia TP je významne obmedzená ich funkčnosť.
5	veľmi nízka	Úplne poškodený či narušenej TP, úplne nefunkčný.

Prístupnosť	
Označenie	Popis stavu
P	plocha je prístupná bez obmedzenia
O	plocha je obmedzene prístupná, režim návštevnosti
V	plocha je vyhradená – verejne neprístupná

Stav údržby – hodnotiaci stupnica	
Kvalita údržby	Popis stavu
1	veľmi vysoká - bez potreby zmeny, zodpovedajúca funkčnému typu a významu plochy
2	vysoká - bez zásadnej potreby zmeny, zodpovedajúca funkčnému typu a významu plochy, zmeny len čiastkové podľa hodnotenia atribútov
3	priemerná - potreba úpravy režimu starostlivosti vo vzťahu k funkčnému typu a významu plochy, rozsiahlejšia zmena starostlivosti
4	nízka - plochy s minimálnou údržbou alebo úplne bez údržby, zmena režimu údržby je závislá väčšinou na zmene funkčného typu alebo návrhu nového riešenia plochy v rámci systému zelene

Celková stabilita plochy - hodnotiaci stupnica		
body	Názov	popis stavu
S	stabilná	Plocha zelene (funkčná typ) plní svoju funkciu. Je teda vo svojej funkcii stabilný.
N	nestabilná	Plocha zelene (funkčná typ) neplní svoju funkciu. Je teda vo svojej funkcii nestabilné.

Pre potreby hodnotenia základných plôch je v tabuľke hodnotenia plôch uvedená ešte kategória „Na hranici stability“. Znamená to, že plocha je celkovo hodnotená ako stabilná, ale v niektorom z hodnotených atribútov sa blíži k stavu nestability a to v dohľadnej dobe. V prípade hodnotenia najmä Zelene bývania sa to týka predovšetkým hodnotenia priestorovej štruktúry, pestovateľského stavu. Pri ploche je potom v stĺpci uvedená skratka NHS.

Zmena funkčného typu je uvedená pri základných plochách, kde je táto potreba viditeľná priamo z hodnotenia v teréne. Pre hodnotenú plochu je uvedený cieľový funkčný typ zmeny.

5 PRIESKUMY A ROZBORY ZELENE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA MESTA - HODNOTENIE

5.1 HODNOTENIE AKTUÁLNEHO STAVU (STABILITY) PLÔCH ZELENE

(1) Klasifikácia jednotlivých plôch zelene bola vykonávaná na základe poznania súboru charakteristík pri terénnom prieskume. Hodnotenie prebiehalo v dvoch úrovniach. Najskôr bola posúdená úroveň čiastkových charakteristík a následne, na základe týchto čiastkových hodnotení, bola posúdená plocha ako celok.

(2) Aktuálny stav plôch zelene vyjadruje v terminológii odborových územnoplánovacích nástrojov „stabilitu plôch“. Za stabilné plochy sú považované také, ktoré sú plne funkčné.

(3) Posúdenie funkčnosti plochy zelene (resp. jej stability) je poznateľné predovšetkým na základe zistení určujúcich vlastností vegetačných prvkov a ich priestorovej štruktúry. Pre vybrané FT zelene je tiež dôležitou vlastnosťou ich vybavenosť (mobiiliárom, doplnkami), pretože táto súvisí s plnením rekreačných funkcií. Na základe praktizovania tohto východiska pri mnohých spracovaných územnoplánovacích podkladoch boli vybrané pre opis stability tieto kritériá hodnotenia:

- priestorová štruktúra vegetačných prvkov, druhová štruktúra drevných vegetačných prvkov, veková štruktúra drevných vegetačných prvkov, prevažujúca zdravotný a pestovateľský stav drevných vegetačných prvkov, potreba obnovy či pestovateľského zásahu
- prítomnosť prvkov rekreácie, náplň a vybavenosť plochy, prevažujúca kvalitatívny stav technických prvkov

(4) Priestorová štruktúra vegetačných prvkov je charakteristika, pomocou ktorej vyjadrujeme horizontálnu i vertikálnu štruktúru vegetačných prvkov s ohľadom na FT, aktuálnu programovú náplň. Svoj význam pri hodnotení majú aj širšie väzby základnej plochy na okolie (prevádzka, kompozícia).

(5) Druhová štruktúra drevinových vegetačných prvkov (alebo tiež vhodnosť druhového zloženia vegetačných prvkov) je charakteristika, pomocou ktorej predovšetkým vyjadrujeme vhodnosť taxonomickej skladby pre konkrétne FT a stanovištné podmienky.

(6) Veková štruktúra drevných vegetačných prvkov je charakteristika, pomocou ktorej vyjadrujeme zastúpenie vekových štádií drevín (predovšetkým stromov). Pomocným kritériom je ich distribúcia v hraniciach základnej plochy.

(7) Prevažujúci zdravotný a pestovateľský stav drevinových vegetačných prvkov: pomocou kritéria vyjadrujeme dendrologický potenciál všetkých drevinových vegetačných prvkov (ako dominantných VP z hľadiska priestorovej stability plochy)

(8) Potreba obnovy či pestovateľského zásahu vyjadruje potrebu, rozsah a naliehavosť pestovateľského zásahu, príp. obnovy.

(9) Prítomnosť prvkov rekreácie, náplň a vybavenosť plochy je charakteristika, pomocou ktorej vyjadrujeme vybavenosť plochy mobiiliárom. Pri konkrétnych FT tiež posudzujeme nevyhnutnosť prítomnosti prvkov rekreácie a vybavenosti

(10) Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov je charakteristika, pomocou ktorej vyjadrujeme kvalitatívny stav technických prvkov – ich poškodenie či narušenie funkčnosti.

(11) Všetky údaje o zastúpených vegetačných prvkoch vo funkčných typoch boli spracované v geografickom informačnom systéme (GIS).

(12) Na posudzovanie sledovaných parametrov stability bol použitý hodnotiaci systém uvedený v tabuľkovom prehľade - kap. 2.4

(13) Číslovanie ZP nemá spojitý číselný rad – v predprojektovej príprave bolo vymedzených viac plôch, ktoré potom boli čiastočne redukované – v niekoľkých prípadoch spojením dvoch alebo viacerých plôch do jednej plochy alebo vypustenie plôch, ktoré boli vyložené vyhradené, neprístupné alebo priamo určené na zástavbu.

5.2 SÚPIS HODNOTENÝCH PLÔCH

Táto kapitola obsahuje tabuľku dát pre jednotlivé základné plochy zelene, získaných terénnym prieskumom a ich hodnotenie podľa zvolenej metodiky. Tabuľka, uvedená nižšie, slúži ako ukážka pre náhľad do štruktúry dát pre prvých 10 základných plôch:

Tab. Hodnotenie základných plôch

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhová štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
1	U	3	3	3	2	2	1	2	P	1	N			nevhodná úprava do historického prostredia
2	R	2	1	3	2	2	1	1	V	2	S			
3	S	1	1	4	2	2	N		P	2	S			bežná starostlivosť, výchova porastu
4	P	1	1	4	2	2	2	2	P	1	S			
5	ZS	1	1	4	2	1	1	1	V	2	S			
6	ZD	1	2	3	2	2			P	2	S			pestovateľské opatrenie, aleja
7	ZD	1	1	3	2	2			P	2	S			
8	ZD	1	1	3	2	2	N		P	2	S			
9	ZD	1	1	4	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie,

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhová štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
														lipy
10	ZK	3	4	4	3	3	N	3	P	3	N			
12	ZZ	2	2	3	2	2	N	2	P	2	S			domov dôchodcov
13	U	2	2	3	4	4	3	4	P	3	N			obnova
15	S	1	3	4	3	2	N		P	2	N			nutné pestovateľské opatrenie, agáty, suché
16	P	1	1	4	3	2	1	1	P	1	S	NHS		nutné pestovateľské opatrenie
17	U	1	3	3	2	1	1	1	O	1	S			nádvorie hradu
18	U	1	1			1	1	1	P	1	S			vstup
19	ZC	2	2	4	3	3	2		V	4	N			stavenisko, v rekonštrukcii
20	ZD	2	2	3	3	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - topole, pestovateľské opatrenie - výchova
21	ZB	2	2	4	3	2	2	3	P	2	S	NHS		vybavenosť
22	ZD	2	3	3	2	2	N	3	P	3	N			pestovateľské opatrenie
23	ZB	2	2	4	2	2	2	3	P	2	S	NHS		vybavenosť, pestovateľské opatrenie
24	N	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
25	N	1	2	4	2	2	1	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - topole, pestovateľské opatrenie - výchova
26	ZB	2	2	4	3	2	2	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie vekové štádium 4, pestovateľské opatrenie topole, ponechané výplňové dreviny

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
27	ZB	1	1	3	2	1	1	2	V	2	S			
28	N	1	1	4	2	2	1	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - brezy, pestovateľské opatrenie celkovo
29	ZD	1	1	3	2	2	N	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie, hrab
30	ZD	1	1	4	3	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - aleja
31	ZD	1	1	4	3	2	N		P	2	S			suchý jaseň, pestovateľské opatrenie - aleja
32	ZC	2	2	3	2	1	N	1	O	2	S			
33	ZC	2	2	3	2	3	N	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie, vysychajúce brezy
34	P	1	1	3	2	1	1	1	P	1	S			
35	ZD	3	3	3	4	3	N	2	P	2	N			suché brezy, vysychajúce
36	U	1	1	2	2	2	1	1	P	1	S			pešia zóna
37	U	2	2	3	3	2	1	1	P	1	N			pestovateľské opatrenie javor, výmena suchých výsadiel
38	ZD	4					N		P	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov
39	ZD	1	2	4	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - aleja
40	ZD	1	1	4	3	3	N		P	2	N			poškodená aleja
41	ZD	1	1	3	1	1	N		P	2	S			
42	ZK	2	2	2	2	1	N		P	2	S			
43	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
44	ZC	2	2	4	4	3	N		O	3	N			pestovateľské opatrenie vekové štádium 4, suché brezy

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
45	U	1	1	3	3	2	N	2	P	2	S			
46	U	1	1	3	3	2	N	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - brezy
47	ZC	3	3	4	4	3	N		O	2	N			pestovateľské opatrenie - stromy
48	ZD	1	1	3	2	2	N		P	2	S			
49	U	3	2	3	3	3	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie - sofony, starostlivosť o výsadbu
50	ZD	1	1	3	2	2	N		P	2	S			
51	ZD	1	1	4	3	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie – lipy, vrátane stability
52	ZD	2	2	3	2	2	N	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - topole
53	ZD	3				2	N	1	P	1	S			bez drevinných vegetačných prvkov
54	ZD	3	3	3	2	2	N		P	2	N			prevaha ihličnanov
55	ZC	2	2	2	2	3	3	3	P	2	N			technické prvky, pestovateľské opatrenie, povrchy
56	U	1	1	4	2	2	1	1	P	1	S			pestovateľské opatrenie - pagaštany
57	ZK	3							V	2	S			areál, málo priestoru - nehodnotené
58	ZD	1	1	3	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - lipy
59	ZC	2	3	3	2	2	N		P	2	S			
60	ZB	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
61	ZK	2	2	3	2	2	1	1	P	1	S			
63	ZB	2	2	4	3	2	N		P	3	N			pestovateľské opatrenie - aleja, doplnenie výsadiel

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
64	U	2	3	3	2	2	N		P	2	S			prevaha ihličnanov
65	ZB	2	2	3	2	2	2	2	V	2	S			
66	ZC	2	2	3	4	4	N		P	2	N			výmena jaseňov
67	ZB	2	2	4	2	2	2	2	P	2	S			
68	ZZ	3	3	4	3	3	N	1	O	2	N			doplniť stromy
69	ZB	2	2	4	2	2	2	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie, povrchy
70	U	3	2	3	3	3	N	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie - stromy
71	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
72	ZD	2	2	4	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - brezy, pestovateľské opatrenie - celok
73	ZK	3	2	4	4	3	3	3	O	2	N			areál na obnovu, pestovateľské opatrenie
74	ZD	1	1	3	3	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie, 1xhynúci
76	ZB	2	2	4	2	2	2	2	P	2	S	NHS		pestovateľské opatrenie, povrchy
77	U	2	3	3	2	2	N		P	2	S			prevaha ihličnanov
78	ZK	2	2	4	2	2	1	1	V	2	S			pestovateľské opatrenie – časť stromy
79	ZB	2	2	4	2	2	2	2	P	2	S			
80	ZC	3	3	3	3	3	N		P	2	N			prevaha ihličnanov
82	ZC	1	1	3	2	2	2	2	P	2	S			bez drevinných vegetačných prvkov
83	ZD	1	1	4	2	2	N		P	2	S			
84	ZC	3	2	4	2	2	N		V	2	S			
85	ZD	4				3	N		P	2	N			doplniť stromy po obvode

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
86	ZK	3	3	3	2	2	2	2	V	2	S	NHS		obmedzený priestor
87	ZC	2	2	4	3	2	N		P	2	S			
88	ZB	1	2	3	3	2	2	2	P	2	S			
89	ZK	1	1	4	2	2	1	1	V	2	S			
90	ZB	3	3	3	2	2	2	2	P	2	S			
91	ZB	3	2	4	3	4	2	2	V	2	N			zatvorený, topoľ havária!
92	ZC	2	3	4	2	2	2	2	V	2	N			zatvorený areál, pestovateľské opatrenie
96	ZD	3	2	3	3	3	N		P	3	N			zmena
97	ZC	2	2	2	1	1	N		P	2	S			
99	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
100	ZD	2	2	2	2	2	N		P	2	S			
101	ZD	2	2	2	2	2	N		P	2	S			
102	ZD	2	2	4	3	2	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie
104	ZD	2	2	3	3	2	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie - aleja
105	ZD	3	2	3	2	2	N		P	2	S			doplniť aleja
106	ZD	3	2	3	2	2	N		P	2	S			doplniť aleja
107	ZD	3	2	3	2	2	N		P	2	S			doplniť aleja
110	T	1	2	3	3	2			P	2	S			
111	T	2	2	4	3	3	N		P	2	S			
112	ZB	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S			zatvorený areál
113	ZB	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S			zatvorený areál

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
114	ZD	4					N		P	3	N			bez drevinných vegetačných prvkov
115	ZD	2	2	3	3	2	N		P	2	S			
116	ZD	4					N		P	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov
117	ZB	2	2	4	2	2	2	2	P	2	S			
118	ZK	2	1	4	3	2	2	2	V	2	N			pestovateľské opatrenie - prebierky, suchý
119	ZB	4	3	3	2	2	2	2	P	2	N			
120	ZD	3	3	3	3	3	N		P	3	N			dosadba, obnova
121	ZB	2	2	3	2	2	2	2	V	2	S			
122	ZB	2	2	2	2	2	2	1	V	2	S			
123	ZB	1	1	4	2	2	2	2	P	2	S			
124	ZB	3	2	4	3	2	2	2	P	2	S	NHS		
125	ZK	3	3	4	3	2	N	2	V	2	N			pestovateľské opatrenie
126	ZD	2	1	4	2	2	N		P	2	S			
127	U	2	2	4	2	2	N	2	P	2	S			zahustené, pestovateľské opatrenie - presvetliť, technické prvky
128	U	3	2	3	2	2	N		P	1	S			
129	ZD	1	1	2	2	1	N	1	P	1	S			
130	ZK	2	2	3	2	2	2	2	V	2	S			
133	ZB	2	1	4	2	2	2	2	P	2	S			
134	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie sťažené
135	H	1	1	4	2	2	1	1	O	1	S			

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
136	ZC	1	1	3	2	1	1	1	P	1	S			
137	ZC	1	1	3	2	1	N		P	1	S			
138	ZD	4	3	3	3	3	N		P	2	N			stromy len kde-tu, doplniť aleja
139	ZK	2	2	4	3	3	N		O	2	N			pestovateľské opatrenie - agáty
140	ZS	3	2	4	3	3	3	4	V	3	N			
141	ZK	2	2	3	2	2	1	1	P	2	S			internát
142	ZS	2	2	3	2	1	1	1	V	2	S			
143	ZB	4	2	4	3	3	2	3	P	2	N			pestovateľské opatrenie - prebierky, pestovateľské opatrenie - celok, obnova
144	ZB	2	2	3	2	2	N	2	P	2	S			obmedzený priestor
145	U	2	2	4	3	4	N		P	2	N			suché brezy
146	ZB	2	2	4	2	2	2	2	P	2	S			
147	ZB	2	2	4	2	2	2	3	P	2	S	NHS		pestovateľské opatrenie , povrchy
148	U	3	2	3	3	2	2	1	P	2	S			suchá breza
149	U	2	2	3	2	3	3	4	P	2	N			obnova voda,
150	ZB	3	3	4	3	3	N	3	P	2	N			
151	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			
152	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
153	ZD	2	3	3	3	3	N		P	2	N			
154	U	3	1	4	3	3	N	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie - prebierky, pestovateľské opatrenie - celok

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
155	ZD	2	1	4	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie , doplniť detail
156	ZK	2	2	3	2	2	1	1	V	1	S			
157	ZB	3	2	4	3	3	2	2	P	2	N			
158	ZC	4	3	3	3	3	N		P	2	N			
159	N	4	3	3	2	2	2	2	P	2	N			dosadba aleja, pestovateľské opatrenie - celok
160	ZD	3	4	3	2	2	N		P	2	N			nevhodné druhy
161	ZB	3	3	3	2	2	2	2	V	2	S			
162	ZB	2	2	4	3	2	2	3	P	2	N			pestovateľské opatrenie - celok, povrchy, pestovateľské opatrenie - brezy
163	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			
164	U	3	3	3	2	2	2	2	P	2	N			zjednotenie charakteru
165	P	2	2	2	3	3	1	1	P	2	N			rozvojová starostlivosť
166	KZ	1	1	4	2	2	N		O	3	S			Kalvária, krajinná zeleň, významný krajinný prvok obzoru mesta
167	ZK	1	1	4	2	2	1	1	O	2	S			
168	P	2	2	4	3	3	1	1	O	2	S	NHS		pestovateľské opatrenie v poraste
169	ZB	2	2	3	2	2	1	1	V	2	S			
171	ZB	2	2	3	2	2	1	1	V	2	S			
172	ZC	3	2	4	3	3			V	2	N			policajná záhrada, pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
173	U	2	2	4	2	2	N	2	P	2	S			

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
174	ZZ	2	1	3	2	2	1	1	O	2	S			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4 nutná!, vybavenosť
175	ZB	2	1	3	2	2	2	2	P	2	S			
176	ZK	3	2	4	3	3	2	2	V	2	N			pestovateľské opatrenie - prebiecky, pestovateľské opatrenie - celok, clona
177	ZD	2	2	4	2	2	N		P	2	S			
178	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			
179	ZK	2	2	3	3	2	2	2	V	2	N			pestovateľské opatrenie , suché
182	ZB	1	1	2	1	1	1	1	O	2	S			
183	U	1	1	4	2	2	N		P	2	S			
184	ZK	1	2	3	2	2	1	1	V	2	S			
185	ZB	2	2	3	3	2	2	2	P	2	S			
186	ZB	2	2	3	3	2	2	2	P	2	S			
187	ZD	2	2	4	3	3	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie lipa
188	U	2	3	3	2	2	N		P	2	S			
189	ZC	2	3	3	2	3	2	3	P	2	S	NHS		technické prvky
190	ZB	2	2	3	2	2	N	2	P	2	S			
191	ZS	1	2	3	2	1	1	1	O	2	S			
192	ZB	3	3	4	2	2	3	3	P	2	N			
193	T	2	3	4	3	3	N		P	3	N			pestovateľská starostlivosť, zmena druhového zloženia stromy

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
194	ZD	2	2	3	3	2	N		P	2	S		
195	ZB	3	4	3	3	4	3	3	P	3	N		vylúčená lokalita, celkovo zdevastované
196	J	3	3	3	3	3	N		P	4	N		
197	J	3	3						P	4	N		výchova, overenie funkcie v ÚP
199	J						N		P	3	N		
200	T	2	2	3	3	3	N		P	3	N		výchova porastu, podpora dlhovekých drevín
201	T	2	3	3	2	2	N		P	3	N		agáty
202	ZD	3				2	N		P	2	N		možnosť dosadby
203	J	4	3	3	3	3	N		P	3	N	T	dosadba clony
204	ZD	3				2	N		P	2	N		možnosť dosadby
205	ZK	2	2	4	3	2	N		V	2	S		
206	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S		
207	ZB	3	2	2	3	2	2	1	P	2	S		rozvojová starostlivosť
208	ZC	2	2	2	2	1	1	1	P	2	S		
209	ZC	2	2	2	2	1	2	1	P	2	S		
210	ZC	2	2	2	2	1	2	1	P	2	S		
211	ZB	2	2	2	2	2	2	2	P	2	S		
212	ZK	2	2	3	3	2	2	2	V	2	S		
213	U	3	3	4	3	3	4	4	P	3	N		zmena náplne
214	ZB	1	3	3	3	3	2	3	P	2	N		pestovateľské opatrenie - prebierka, vybavenosť, povrchy

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhová štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
215	U	2	2	3	2	2	4		P	2	N			dovybaviť
216	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie
217	ZD	3	2	3	2	2	N		P	2	N			dosadba aleja, pestovateľské opatrenie - celok
219	ZD	1	1	2	2	3	N	2	P	2	S			rozvojová starostlivosť aleja
220	J	2	2	3	2	2	N	2	P	2	S			parkovisko
221	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	N			dosadiť aleja
223	ZK	1	2	3	1	1	1	2	O	1	S			
224	ZK	2	1	4	3	2	2	1	V	2	S			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4, doplniť kry
225	J	3	3	2	3	3	N		P	3	N			zmena riešenia
226	ZB	2	2	2	2	2	2	1	P	2	S			
227	ZB	1	2	2	2	2	1	1	P	2	S			pestovateľské opatrenie - výchova, detské ihrisko
228	ZK	2	2	3	3	2	3	3	O	2	N			rozpad ihriska
229	ZK	3	2	3	4	3	N		P	3	N			časť bez údržby
230	T	2	2	3	2	2	S		P	3	S			funkčná clona
231	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			
232	ZK	2	3	4	3	2	2	2	V	2	N			pestovateľské opatrenie , agáty, suché
233	U	4	4		3	3	N	3	P	3	N			dosadiť, upraviť
234	ZD	2	3	3	2	2	N		P	2	S			prevaha orechy
236	KZ													overiť les, inak KZ

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
237	P	1	1	2	2	2	1	1	P	1	S			novovo založený park - nutná rozvojová starostlivosť o dreviny
238	J	3	3	3	3	3	N		P	4	N			nálety, nárasty, starý sad?, prepojenie na lesnú výšinu
239	ZS	1	1	2	2	1	1	1	V	1	S			
240	ZK	1	1	3	2	1	1	1	O	1	S			čiastočne areál
241	ZD	1	2	3	2	2	N	2	P	2	S			
242	ZD	2	2	2	2	1	N		P	2	S			
243	ZD	1	1	3	2	2	N	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - aleja
244	J								P	3	N			voľná plocha bez údržby, bez drevinných vegetačných prvkov
245	T	2	2	3	3	3	N		P	4	N			priečodná k voľnej ploche
246	ZK	3	2	3	2	2	2	2	V	2	S			zahustené, pestovateľské opatrenie
247	ZC	3	2	3	2	2	2	2	V	2	S	NHS		sociálne služby
248	ZD	2	3	3	2	2	N	2	P	2	S			orechy
249	ZS	3				3	2	2	V	2	N			dosadiť obvod mimo tribúny
250	ZS	3	2	3	2	2	N	2	P	2	S			
251	ZS	2	2	3	3	2	N	2	V	2	S			
252	ZK	1	1	3	2	1	1	1	V	2	S			
253	J	3	3	3	3	3	N		P	4	N			čiastočne oplotené
254	ZB	2	2	3	2	2	2	3	P	2	S	NHS		povrchy, pestovateľské opatrenie -

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
														prevádzkové, doplniť detské ihrisko
255	ZK	2	2	2	2	2	1	1	V	2	S			
256	ZK	2	2	2	2	2	2	1	V	2	S			rozvojová starostlivosť
257	ZK	3	2	2	2	2	2	1	V	2	S			
258	ZC	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			
259	ZK	2	2	3	3	2	3	2	V	2	S	NHS		
260	ZC	2	1	4	3	2	1	1	V	2	S			pestovateľské opatrenie - Acer sacharinum
261	ZK	2	2	3	2	1	1	1	V	2	S			
262	ZC	4	3	3	2	3	N	3	P	2	N			
263	ZD	1	1	3	2	1	N	1	P	2	S			
264	J	4	3	3	4	4	N		P	4	N		T, U	náletový porast
265	ZD	2	1	2	2	1	N		P	2	S			
266	ZD	1	1	1	1	1	1	1	V	2	S			novostavba
267	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S	NHS		pestovateľské opatrenie - prebierka, doplniť detské ihrisko
268	ZK	2	2	3	2	1	1	1	V	2	S			
269	ZK	2	2	3	2	2	1	1	V	2	S			časť bez údržby
270	ZC	3	3	3	3	3	N		P	2	N			obmedzený priestor
271	ZK	1	2	3	2	1	1	1	V	2	S			
272	ZC	3	2	3	3	2	2	2	P	2	S	NHS		pestovateľské opatrenie , pestovateľské opatrenie vrchy

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
273	U	1	1	3	2	2	N		P	2	S			
274	U	1	1	3	2	2	N		P	2	S			
275	ZK	2	1	3	2	2	2	2	V	2	S			
276	ZC	2	2	3	3	3	2	3	P	2	N			povrchy, pestovateľské opatrenie lipy
277	R	3	2	3	2	2	3	3	P	3	N			časť zmeniť na clonu, voľná plocha + ihrisko
278	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			posilniť clonu, pestovateľské opatrenie Acer negundo, doplniť aleja
279	ZK	2	2	3	2	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie - Acer platanoides
280	ZK	2	2	3	2	2	1	1	V	2	S			suché, pestovateľské opatrenie
281	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			rizikové výplňové dreviny - Acer negundo
282	ZK	1	2	3	2	2	1	2	V	2	S			povrch ihrísk
283	ZC	3	2	3	3	2	N		P	3	N			časť bez údržby
284	U	2	1	3	2	2	N		P	2	S			
285	H	2	2	4	3	3	N	2	V	2	S			židovský cintorín
286	ZD	3					N	3	P	2	N			obmedzený priestor, bez drevinných vegetačných prvkov
287	U	4	3	3	2	3	N	3	P	3	N			úprava, dosadiť
288	ZD	2	3	3	3	2	N		P	2	N			agáty, pestovateľské opatrenie , možno doplniť
289	T	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
290	H	2	1	4	2	2	2	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie
291	T	3	3	3	3	3	N		P	3	N			pestovateľské opatrenie - porast, výchova,

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
														prebierka
293	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
294	U	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
295	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
296	ZD	3				3	N		P	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov, dosadba
297	ZD	1	1	2	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie -- aleja, rozvojová starostlivosť
298	R	1	2	3	2	1	1	1	P	2	S			park pre psov
299	ZD	4			2	3	N		P	2	N			doplniť aleja
300	ZD	3	2	3	2	3	N		P	2	N			doplniť aleja
301	J	3	3	3	3	3	N		P	4	N		U	prepojiť, náletový porast
302	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie - prebierky, pestovateľské opatrenie , pestovateľské opatrenie vrchy
303	ZC	4					N		P	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov
304	ZC	2	2	3	2	2	2	2	O	2	S			soc. služby
305	ZC	4					N		P	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov
306	ZK	1	2	3	2	2	1	1	V	2	S			
307	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie , povrchy
311	ZD	2	2	3	3	2	N		P	2	S			
312	ZC	2	3	3	3	3	N		P	2	S			

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
313	ZB	2	2	4	3	2	N		P	2	S			
314	ZC	2	2	4	3	2	N		P	2	S			
316	H	3	3	3	2	2	2	2	O	2	S	NHS		celková starostlivosť, technické prvky
317	ZS	3	3	3	3	2	1	2	O	2	S			
318	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
319	OU	1	1	4	2	2	2	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - aleja, lipy
320	H	2	2	4	3	2	1	1	P	2	S			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4
321	ZK	1	1	4	3	3	2	3	V	2	N			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4 nutná
322	ZV	2	2	4	3	2	N		P	3	S			
323	ZV	2	2	4	3	2	N		P	3	S			
324	ZB	2	2	3	3	2	3	3	P	2	N			
325	ZD	2	2	2	2	2	N		P	2	S			
326	ZD	3	3	3	3	3	N		P	3	N			
327	U	1	1	3	2	2	N		P	2	S			
328	ZS	1	1	3	2	2	1	1	O	2	S			pestovateľské opatrenie - výchova
329	H	3	2	4	3	3	2	2	O	2	N			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4 nutná, vybavenosť
330	OU	2	2	3	2	2	N		P	2	S			doplniť aleja, obmedzenie NN
331	ZB	2	2	3	2	2	2	2	O	2	S			
332	VD	1	1	4	2	2	N		P	2	S			platan, pestovateľské opatrenie

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
333	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4
334	ZD	2	2	4	2	2	N		P	2	S			
337	H	1	1	3	2	2	1	1	O	1	S			pestovateľské opatrenie - výchova
338	ZD	1	1	3	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - výchova
339	U	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
340	ZS	2	2	3	2	2	1	2	P	2	S			obmedzený priestor
341	U	2	2	3	2	2	1	1	P	3	S			
342	ZC	2	2	4	3	2	N		O	2	S			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4
343	ZK	2	3	3	2	2	1	1	P	1	S			
344	ZC	2	2	4	3	2	2	2	O	2	S			centrum zdravia
345	ZK	1	1	4	4	2	1	1	V	2	N			Dom Srdca Ježišovho, pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4, rizikové stromy
346	VD	3							P	3	N			doplniť, obmedzenie NN
347	ZD	3	3	3	3	3	N		P	3	N			
349	ZS	2	2	4	2	2	2	2	O	2	S			obmedzený priestor
350	ZC	2	2	4	3	4	2	4	V	3	N			pestovateľské opatrenie - všetko
351	H	1	1	4	2	2	2	2	O	2	S			pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
352	ZB	1	1	1	1	1	1	1	V	2	S			v realizácii
353	ZD	3							P	3	N			bez drevinných vegetačných prvkov, doplniť aleja
354	ZK	2	2	3	2	1	2	2	V	2	S			povrchy

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhová štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
355	ZK	2	2	3	3	3	3	3	V	2	N			YMCA, suché, pestovateľské opatrenie , vybavenosť
356	ZS	3	2	2	2	2	N		P	2	S			voľná plocha
357	ZB	2	2	2	2	1	1	1	P	2	S			
358	P	2	1	2	2	2	1	1	P	2	S			rozvojová starostlivosť
359	ZD	4	3	3	3	3	3	3	P	3	N			úprava, povrchy
360	H	2	1	4	2	2	2	2	V	2	S			vojenský cintorín, pestovateľské opatrenie , suché
361	T	3	2	3	3	3	N		P	3	N			výchova porastu
362	J	3	2	3	3	3	N		P	3	N		T	výchova porastu
363	T	3	2	3	3	3	N		P	3	N			výchova porastu
364	ZD	3	2	3	3	3	N		P	3	N			výchova porastu
365	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	N			obnova, obmedzenie NN
366	U	2	2	1	2	2	N	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie , povrchy
367	ZD	2	2	2	3	2	N		P	2	N			rozvojová starostlivosť, doplnenie aleje
368	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	N			obnova skupín krov, dosadba
369	H	2	2	2	2	2	1		P	1	S			rozvojová starostlivosť
370	ZD	3	3	2	3	2	N		P	2	N			doplniť stromy
371	ZD	3	3	2	3	2	N		P	2	N			
372	H	3	3	3	2	3	2	2	O	2	N			výchova porastu
373	T	2	2	3	3	3	N		P	4	N			výchova porastu

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
374	ZK	2	2	4	2	2	N		O	2	S		
375	ZK	2	2	4	3	2	2	2	V	2	N		pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
376	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	N		
377	ZS	3					1	1	V	2	S		bez drevinných vegetačných prvkov
378	R	2	2	3	2	2	1	1	P	2	S		Kynologický klub
379	ZV	2	1	4	3	2	2	2	P	3	S	NHS	charakter nábrežia - rozšíriť rozsah
380	ZS	2	2	3	2	2	2	2	V	2	S		
381	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S		
382	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S		
383	T	2	2	3	3	2	N		P	2	S		pestovateľské opatrenie porast
384	ZD	3	2	4	3	2	N		P	2	N		pestovateľské opatrenie nutná
385	P	3	2	4	4	4	4	2	P	3	N		pestovateľské opatrenie , rizikové stromy, prebierky
386	ZD	3	3	4	4	3	N		P	2	S		doplniť stromy
387	ZK	2	2	4	3	2	2	2	V	2	S		
388	ZC	2	2	4	3	2	3	3	V	2	S	NHS	letné kino
389	ZK	3	2	4	2	2	2	2	V	2	S		
390	ZC	2	2	3	2	2	2	2	V	2	S		
391	ZD	3	2	2	2	2	N		P	2	S		pestovateľské opatrenie solitéra
392	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S		pestovateľské opatrenie lipy
393	ZK	3	3	2	2	2	1	1	V	1	S		zatvorený areál, kláštor

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
394	ZD	3	2	3	3	2	N		P	2	N			
395	ZD	3	3	2	2	2	N		P	2	N			
396	T	2	2	3	3	3	N		P	3	N			pestovateľské opatrenie
398	ZD	3	3	4	3	3	N		P	3	N			
399	J	2	2	4	3	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie v porastoch
400	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S			škola
402	U	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
405	ZD	3	2	2	2	2	N		P	2	S			
406	U	1	1	4	3	2	2	2	P	3	S	NHS		pestovateľské opatrenie - suché agáty
407	ZB	3	2	2	2	2	2	1	P	2	S			starostlivosť o výsadby
408	ZB	3	2	2	2	2	2	1	P	2	S			starostlivosť o výsadby
409	ZB	3	2	2	2	2	2	1	P	2	S			starostlivosť o výsadby
410	ZC	2	2	4	2	2	N	2	V	2	S			
411	ZD	4	3	2	2	3	N		P	2	N			doplniť aleju
412	ZK	2	2	3	2	2	2	1	V	2	S			
413	ZC	3	3	3	3	3	N		P	3	N			povrchy, doplniť
414	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	N			
415	ZD	3	3	3	2	2	N		P	2	S			
416	ZD	2	2	3	2	2	N	2	P	2	N			doplnenie detailu
417	ZD	2	3	3	3	2	N		P	3	N			
418	ZD	3	3	3	2	2	N		P	2	N			prevaha krov

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhová štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
419	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie - existujúce dreviny
420	U	2	2	4	3	2	2	2	P	2	S	NHS		dožívajúce brezy vo väčšom rozsahu, inak príjemná plocha
421	ZD	3							P	2	N			zelené pásy, vložiť aleju s ohľadom na siete
422	ZK	2	2	2	2	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
423	ZB	3	2	3	3	4	4	2	P	2	N			nutné pestovateľské opatrenie prebierky!, extrémne zahustené, výrazná prevaha ihličnanov
424	ZB	2	2	3	3	2	2	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie prebierky
425	ZC	1	2	3	2	2	N	2	P	2	S			
426	ZK	2	2	2	2	2	2	2	V	1	S			
427	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie prebierky
428	ZB	1	2	3	2	2	2	2	P	2	S			
429	ZB	2	2	3	3	2	2	2	P	2	S			
430	ZK	1	1	3	2	1	1	1	O	1	S			pestovateľské opatrenie lipy
431	U	4	3	3	3	4	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie - prebierky
432	H	1	1	4	2	3	2	3	O	2	S			pestovateľské opatrenie - aleja, povrchy
433	ZD	2	2	3	2	2	N	2	P	2	N			doplnenie detailu
434	ZD	3	2	3	2	3	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie - prebierka
435	ZS	3	4	4	4	4	2	2	V	2	N			nálety, inventarizačné dreviny
436	ZK	2	2	3	2	2	2	2	V	2	S			Centrum pre rodinu

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhová štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
437	ZD	3	3	3	3	3	N		P	3	N			
438	ZD	3	3	3	2	2	N		P	2	S			obmedzený priestor
439	U	3	2	2	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie
441	ZS	2	4	3	3	2	2	2	V	1	S			prevaha ihličnanov, obmedzený priestor
442	ZC	3	2	3	3	3	4	3	P	2	N			pestovateľské opatrenie, vybavenosť, povrchy
443	ZB	2	2	3	2	2	3	2	P	2	S			doplnenie detského ihriska, pestovateľské opatrenie - stromy, skupiny stromov - prebierky
444	ZK	3	2	3	2	2	3	3	V	2	S			obnova povrchov, mobiliár
445	ZK	2	2	3	2	2	1	1	V	1	S			
446	ZK	2	2	3	3	2	2	2	V	2	S	NHS		
447	ZS	3							O	2	S			bez DVP
448	U	2	3	2	3	3	2	3	P	2	N			povrchy, starostlivosť
449	ZC	2	2	2	2	2	1	1	P	2	S			Lidl
450	ZZ	2	2	3	2	2	1	1	V	1	S			
451	ZC	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			
452	ZC	2	2	3	3	2	2	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - lipy pri tržnici
453	ZD	3	3	3	2	2	N	2	P	2	S			
454	ZB	2	2	3	2	3	2	2	P	2	S			povrchy, pestovateľské opatrenie prebierky
455	ZK	2	2	3	3	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie
456	ZK	3	3	3	2	3	2	2	V	2	N			
457	ZK	2	2	3	2	2	1	1	V	2	S			

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
458	ZC	3	3	3	3	3	3	2	P	2	N			
459	ZC	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
460	ZC	3	2	3	2	2	N	3	P	2	S			
461	ZK	4	3	3	3	3	3	3	P	2	N			
462	ZB	2	2	3	2	2	2	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie - prebierky, povrchy, doplniť detské ihrisko
463	ZK	3	2	4	2	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie - solitéry, doplniť kry, vybavenosť
464	U	2	2	3	2	2	3	3	P	2	N			povrchy a vybavenosť
465	ZK	2	2	3	3	3	1	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie - prebierky
466	ZK	2	2	4	2	2	1	1	V	2	S			
467	ZC	4	3	3	3	3	N		O	3	N			v rekonštrukcii, pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
468	P	2	1	4	3	4	3	3	P	2	N			pestovateľské opatrenie , obnova ciest a vybavenosti
469	ZS	2	3	3	3	2	2	2	V	2	S			pestovateľské opatrenie prebierky
470	ZC	4							P	2	N			len kry
471	ZD	2	2	3	2	2	N	2	P	2	S			pestovateľské opatrenie
472	ZD	3	2						P	2	S			len kry, obmedzený priestor
473	U	2	2	4	2	2	2	3	P	2	S			obnova povrchov
474	N	1	2	4	3	2	2	2	P	2	S			

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
475	ZK	2	2	3	3	2	2	3	P	2	S			pestovateľské opatrenie - prebierka, pestovateľské opatrenie , povrchy ciest
476	ZC	1	1	3	3	3	2	2	V	1	S	NHS		výstavisko Agrokomplex, pestovateľské opatrenie porasty, pestovateľské opatrenie celok, vybavenosť - povrchy
477	ZK	3	3	3	3	3	2	2	V	2	N	NHS		múzeum, pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
478	ZD	3	3	3	3	2	N	2	P	2	S			možná dosadba
479	ZK	2	2	4	2	2	2	1	V	2	S			
480	ZC	3	3	2	2	3	N		V	2	N			
481	ZC	3	3	2	3	3	N		P	2	N			
482	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	N			doplniť aleju
483	ZD	3					N		P	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov, obmedzený priestor
484	ZK	2	2	3	2	2	1	1	O	1	S			
485	ZD	2	2	2	2	2	N		P	2	S			zjednotiť koncept
486	ZD	3	2	2	2	2	N		P	2	S			doplniť aleju
487	ZD	2	2	4	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - lipy
488	U	3	3	3	3	3	2	2	P	2	N			dosadiť, obmedzenie NN
489	ZS	3	3	3	3	3	3	3	P	3	N			dosadiť, doplniť
490	ZD	4							P	2	N			dosadiť, bez drevinných vegetačných prvkov

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
491	H	2	2	2	2	2	2	2	O	2	S			
492	ZD	2	3	3	2	2	N		P	2	S			agáty - postupná výmena
493	ZK	2	2	4	2	2	3	3	V	2	N			
494	ZS	2	2	3	2	2	2	2	O	2	S			pestovateľské opatrenie - vekové štádium 4, okraje
495	ZD	4	3	3	2	2	N		P	3	N			obmedzenie NN
496	ZK	2	2	4	2	2	2	2	V	2	S			
497	ZK	2	2	3	2	1	N	1	O	2	S			
498	ZD	4	3	3	2	2	N		P	3	N			obmedzenie NN
499	ZD	4	4	2	3	4	N	4	P	3	N			na nové komplexné riešenie - obmedzenie NN
500	H	3	2	4	2	2	2	2	O	2	S			nová časť stromov
501	KZ													kostolík - výrazný prvok krajiny a obzoru mesta
502	ZD	1	3	3	3	2	N		P	3	S			orechy
503	ZD	1	3	3	2	2	N		P	2	S			orechy
504	ZK	2	3	3	2	2	2	2	V	2	S			
505	ZC	2	2	4	2	2	3	3	O	2	S			pestovateľské opatrenie
506	ZD	3	3	3	2	2	N		P	2	S			
507	ZC	4							P	3	N			bez drevinných vegetačných prvkov
508	OU	3	3	3	3	3	N	4	P	3	N			zjednotenie obytnej ulici
509	J	2	2	3	3	2	N		P	3	S			

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
510	ZS	2	2	2	2	2	3	P	2	S			nová výsadba - rozvojová starostlivosť
511	ZV	2	2	3	3	2	N	P	3	S			Dobrotka
513	ZK	2	1	4	3	2	2	O	2	S	NHS		Botanická záhrada - špecifická funkcia školské verejne prístupné zariadenie - povrchy, pestovateľské opatrenie
514	VT	1	1	4	2	2	1	O	1	S			výstavisko, pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
515	P	3	1	4	3	3	2	P	2	N			pestovateľské opatrenie - prebierky i celok, povrchy a vybavenosť
516	ZV	4				3	N	P	2	N			doplniť aleju alebo sprievodnú vegetáciu vodného toku
517	ZC	2	3	4	4	4	N	V	3	N			pestovateľské opatrenie - topole
518	ZK	2	3	4	4	4	3	V	4	N			dopravné ihrisko, celková obnova, pestovateľské opatrenie nutné
519	VD	3				1	N	P	2	S			len trvalky, obmedzenie VN
520	ZC	3				2	1	O	2	S			doplniť stromy k ceste
521	ZB	1	1	1	2	1	1	V	2	S			
522	ZB	1	1	1	2	1	1	V	2	S			
523	R	1	1	3	2	2	1	V	2	S			
524	R	4					1	O	2	N			psí park, bez drevinných vegetačných prvkov
526	R	2	2	2	2	1	1	V	2	S			psí park

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra Zdravotný	pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
528	ZK	2	2	3	2	2	N	2	O	2	S			
529	ZK	2	2	3	2	2	N	3	O	2	S	NHS		
530	ZB	1	1	3	2	2	1	1	V	2	S			
531	ZB	2	1	2	2	2	2	2	O	2	S			
532	ZD	2	1	4	3	3	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie - lipy
533	ZB	3	3	4	4	4	4	4	V	4	N			na obnovu
534	ZD	1	1	3	2	2	N		P	2	S			
535	ZD	5							P		N			bez drevinných vegetačných prvkov
536	U	1	2	2	1	2	N		P	1	S			
537	KZ	1	1	4	3				P	4	S			Prírodná pamiatka, vložiť náučný program a zväziť obmedziť prístup
538	U	2			2	1	N	1	P	1	S			bez drevinných vegetačných prvkov
541	U	3	3	3	3	3	N		P	3	N			
543	ZC	3					N		V	2	S			Vodáreň bez drevinných vegetačných prvkov
544	R	2	2	4	2	2	1	2	O	2	S			pestovateľské opatrenie vekové štádium 4
545	ZC	4							V	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov, obmedzený priestor, Hasiči
546	ZD	3	3	3	3	3	N		P	3	N			
547	H	4	4	4	4	4	N		V	4	N			časť cintorína - súvislý nálet - dostať aspoň do udržiavateľného stavu
548	ZD	3					N		P	2	N			bez drevinných vegetačných prvkov, doplniť

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhová štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Pristupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka
549	ZD	2	3	4	4	3	N		P	2	N			pestovateľské opatrenie
550	ZK	2	2	4	2	2	2	2	O	2	S			
551	ZD	2	2	3	2	2	N		P	2	S			
552	R	3	3	3	2	2	2	2	O	2	S			kynológia
553	U	2	2	4	3	3	N		P	3	N			pestovateľské opatrenie
554	ZS	3					3	3	V	2	N			areál na obnovu
555	R	1	2	4	2	2	1	2	V	2	S			psí park
556	ZD	1	1	3	2	2	N		P	2	S			pestovateľské opatrenie - výchova
557	ZL	1	1	2	1	1	1	1	V	1	S			nová
558	H	1	1	1	2	1	1	1	O	1	S			po založení
559	U	3	2	3	3	3	2	2	P	2	N			zlepšiť kvalitu ako nástupný priestor rekreácie v krajine

5.3 INTERPRETÁCIA ZISTENÉHO STAVU

Zistený aktuálny stav všetkých základných plôch zelene na území Nitry predstavuje sadu informácií, ktoré sú využiteľné pre operatívnu správu zelene a tiež pre určité systémové zovšeobecnenie. Význam systémového zovšeobecnenia je zrejmý pri hodnotení stavu jednotlivých funkčných typov zelene rovnako ako pri zovšeobecnení použitých atribútov, ktoré popisujú stav základných plôch zelene. Nástrojom tohto zovšeobecnenia je výpočet koeficientov stability.

(1) Zistené hodnoty z terénneho prieskumu (kap.4.2) boli doplnené o bilancie výmery základných plôch. Metodický postup tohto hodnotenia je založený na výpočte váženého priemeru. Vážený priemer poskytuje charakteristiku štatistického súboru, v ktorom majú jednotlivé hodnoty rôznu dôležitosť (váhu):

- ak máme súbor n hodnôt $X = \{x_1, \dots, x_n\}$
- a k nim zodpovedajúcu váhu $W = \{w_1, \dots, w_n\}$
- je vážený priemer daný vzorcom
$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n w_i x_i}{\sum_{i=1}^n w_i}$$

V tejto konkrétnej aplikácii použijeme ako váhy (w_i) výmeru danej plochy a ako hodnoty ktorej vážený priemer chceme zistiť použijeme bodového hodnotenia dosahovanej stability (x_i) na ploche i .

(2) Pri výpočte koeficientu stability podľa jednotlivých ukazovateľov bola z celkovej výmery FT odpočítaná výmera ZP s hodnotením „0“.

(3) Výsledné koeficienty sú použité na porovnanie - ich význam spočíva predovšetkým v relatívnom porovnaní stability FT navzájom a v porovnaní čiastkových charakteristík stability. Najhoršie hodnoty koeficientu sú zvýraznené.

Priestorová štruktúra vegetačných prvkov

Funkčný typ	názov	Výmera (m ²)	PSTR 1	PSTR 2	PSTR 3	PSTR 4	PSTR 5	PSTR 0	Plocha bez (Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Váha 5	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527	96 711	90 039	30 926	6 851			224 527	96 711	180 078	92 778	27 404	0	396 971	1,77
J	Iné (ostatné)	189 986		46 570	121 753	10 501		11 162	178 824	0	93 140	365 259	42 004	0	500 403	2,80
N	Nábrežie	62 232	38 100	3 239		20 893			62 232	38 100	6 478	0	83 572	0	128 150	2,06
OU	Obytná ulica	22 809	12 690	4 709	5 410				22 809	12 690	9 418	16 230	0	0	38 338	1,68
P	Parky	472 096	235 586	120 523	115 987				472 096	235 586	241 046	347 961	0	0	824 593	1,75
R	Rekreačná zeleň	90 957	10 335	53 331	24 678	2 613			90 957	10 335	106 662	74 034	10 452	0	201 483	2,22
S	Stabilizácia svahov	30 537	30 537						30 537	30 537	0	0	0	0	30 537	1,00
T	Ochranná zeleň	50 920	4 293	32 685	13 942				50 920	4 293	65 370	41 826	0	0	111 489	2,19
U	Parkovo upravené plochy	202 069	59 411	97 173	35 969	9 516			202 069	59 411	194 346	107 907	38 064	0	399 728	1,98
VD	Významný detail	224	47		177				224	47	0	531	0	0	578	2,58
VT	Zeleň výstaviska	625 136	625 136						625 136	625 136	0	0	0	0	625 136	1,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	230 700	2 113 361	158 957	32 593			2 535 611	230 700	4 226 722	476 871	130 372	0	5 064 665	2,00
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	293 564	208 045	123 937	38 128			663 674	293 564	416 090	371 811	152 512	0	1 233 977	1,86
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	96 106	164 232	162 583	51 407	4 005		478 333	96 106	328 464	487 749	205 628	20 025	1 137 972	2,38
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	157 541	1 157 996	277 606	11 123			1 604 266	157 541	2 315 992	832 818	44 492	0	3 350 843	2,09
ZS	Zeleň športových areálov	349 033	103 224	139 061	106 748				349 033	103 224	278 122	320 244	0	0	701 590	2,01
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721		342 979		8 742			351 721	0	685 958	0	34 968	0	720 926	2,05
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805		114 877	4 928				119 805	0	229 754	14 784	0	0	244 538	2,04
	Celkom	8 073 936	1 993 981	4 688 820	1 183 601	192 367	4 005	11 162	8 062 774	1 993 981	9 377 640	3 550 803	769 468	20 025	15 711 917	1,95

Druhovú štruktúru drevinných vegetačných prvkov

Funkčný typ	názov	Výmera (m ²)	DSLO 1	DSLO 2	DSLO 3	DSLO 4	DSLO 0	Plocha bez (Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527	124 351	85 280	8 045	6 851		224 527	124 351	170 560	24 135	27 404	346 450	1,54
J	Iné (ostatné)	189 986		65 193	113 631		11 162	178 824	0	130 386	340 893	0	471 279	2,64
N	Nábrežie	62 232	9 241	32 098	20 893			62 232	9 241	64 196	62 679	0	136 116	2,19
OU	Obytná ulica	22 809	12 690	4 709	5 410			22 809	12 690	9 418	16 230	0	38 338	1,68
P	Parky	472 096	421 166	50 930				472 096	421 166	101 860	0	0	523 026	1,11
R	Rekreačná zeleň	90 957	36 228	48 319	3 797		2 613	88 344	36 228	96 638	11 391	0	144 257	1,63
S	Stabilizácia svahov	30 537	23 711		6 826			30 537	23 711	0	20 478	0	44 189	1,45
T	Ochranná zeleň	50 920		45 982	4 938			50 920	0	91 964	14 814	0	106 778	2,10
U	Parkovo upravené plochy	202 069	64 368	97 781	37 475	1 565	880	201 189	64 368	195 562	112 425	6 260	378 615	1,88
VD	Významný detail	224	47				177	47	47	0	0	0	47	1,00
VT	Zeleň výstaviska	625 136	625 136					625 136	625 136	0	0	0	625 136	1,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	143 693	2 357 195	33 115	1 608		2 535 611	143 693	4 714 390	99 345	6 432	4 963 860	1,96
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	287 881	292 246	54 923		28 624	635 050	287 881	584 492	164 769	0	1 037 142	1,63
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	81 559	196 215	154 441	3 383	42 735	435 598	81 559	392 430	463 323	13 532	950 844	2,18
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	168 976	1 232 862	188 059	9 888	4 481	1 599 785	168 976	2 465 724	564 177	39 552	3 238 429	2,02
ZS	Zeleň športových areálov	349 033	101 433	103 153	70 130	44 661	29 656	319 377	101 433	206 306	210 390	178 644	696 773	2,18
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721	252 465	90 514			8 742	342 979	252 465	181 028	0	0	433 493	1,26
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805	107 469	7 408	4 928			119 805	107 469	14 816	14 784	0	137 069	1,14
	Celkom	8 073 936	2 460 414	4 709 885	706 611	67 956	129 070	7 944 866	2 460 414	9 419 770	2 119 833	271 824	14 271 841	1,80

Veková štruktúra drevinných vegetačných prvkov

Funkčný typ	názov	Výmera (m ²)	VSTR 1	VSTR 2	VSTR 3	VSTR 4	VSTR 0	Plocha bez (Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527		31 406	49 302	143 819		224 527	0	62 812	147 906	575 276	785 994	3,50
J	Iné (ostatné)	189 986		4 632	96 249	39 677	49 428	140 558	0	9 264	288 747	158 708	456 719	3,25
N	Nábřežie	62 232			24 132	38 100		62 232	0	0	72 396	152 400	224 796	3,61
OU	Obytná ulica	22 809			10 119	12 690		22 809	0	0	30 357	50 760	81 117	3,56
P	Parky	472 096		47 101	6 683	418 312		472 096	0	94 202	20 049	1 673 248	1 787 499	3,79
R	Rekreačná zeleň	90 957		806	84 751	2 787	2 613	88 344	0	1 612	254 253	11 148	267 013	3,02
S	Stabilizácia svahov	30 537				30 537		30 537	0	0	0	122 148	122 148	4,00
T	Ochranná zeleň	50 920			48 859	2 061		50 920	0	0	146 577	8 244	154 821	3,04
U	Parkovo upravené plochy	202 069	328	19 619	97 295	80 320	4 507	197 562	328	39 238	291 885	321 280	652 731	3,30
VD	Významný detail	224				47	177	47	0	0	0	188	188	4,00
VT	Zeleň výstaviska	625 136				625 136		625 136	0	0	0	2 500 544	2 500 544	4,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	38 769	184 231	2 014 568	298 043		2 535 611	38 769	368 462	6 043 704	1 192 172	7 643 107	3,01
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674		17 237	489 726	128 087	28 624	635 050	0	34 474	1 469 178	512 348	2 016 000	3,17
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	1 107	55 696	317 375	52 756	51 399	426 934	1 107	111 392	952 125	211 024	1 275 648	2,99
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266		73 569	1 064 631	461 585	4 481	1 599 785	0	147 138	3 193 893	1 846 340	5 187 371	3,24
ZS	Zeleň športových areálov	349 033		26 127	159 883	133 367	29 656	319 377	0	52 254	479 649	533 468	1 065 371	3,34
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721			12 053	330 926	8 742	342 979	0	0	36 159	1 323 704	1 359 863	3,96
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805			114 877	4 928		119 805	0	0	344 631	19 712	364 343	3,04
	Celkom	8 073 936	40 204	460 424	4 590 503	2 803 178	179 627	7 894 309	40 204	920 848	13 771 509	11 212 712	25 945 273	3,29

Prevažujúci zdravotný a pestovateľský stav drevinných vegetačných prvkov

Funkčný typ	názov	Výmera (m ²)	ZDST 1	ZDST 2	ZDST 3	ZDST 4	ZDST 0	Plocha bez	Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527		177 629	40 047	6 851		224 527	0	355 258	120 141	27 404	502 803	2,24
J	Iné (ostatné)	189 986		4 372	128 358	7 828	49 428	140 558	0	8 744	385 074	31 312	425 130	3,02
N	Nábrežie	62 232		48 020	14 212			62 232	0	96 040	42 636	0	138 676	2,23
OU	Obytná ulica	22 809		17 399	5 410			22 809	0	34 798	16 230	0	51 028	2,24
P	Parky	472 096		248 920	192 385	30 791		472 096	0	497 840	577 155	123 164	1 198 159	2,54
R	Rekreačná zeleň	90 957		88 344			2 613	88 344	0	176 688	0	0	176 688	2,00
S	Stabilizácia svahov	30 537		23 711	6 826			30 537	0	47 422	20 478	0	67 900	2,22
T	Ochranná zeleň	50 920		10 262	40 658			50 920	0	20 524	121 974	0	142 498	2,80
U	Parkovo upravené plochy	202 069	3 966	128 672	66 184	1 185	2 062	200 007	3 966	257 344	198 552	4 740	464 602	2,32
VD	Významný detail	224		47			177	47	0	94	0	0	94	2,00
VT	Zeleň výstaviska	625 136		625 136				625 136	0	1 250 272	0	0	1 250 272	2,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	26 948	2 193 998	311 488	3 177		2 535 611	26 948	4 387 996	934 464	12 708	5 362 116	2,11
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	968	177 001	447 643	9 438	28 624	635 050	968	354 002	1 342 929	37 752	1 735 651	2,73
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	1 864	260 562	156 041	15 747	44 119	434 214	1 864	521 124	468 123	62 988	1 054 099	2,43
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	1 552	1 021 465	500 193	76 575	4 481	1 599 785	1 552	2 042 930	1 500 579	306 300	3 851 361	2,41
ZS	Zeleň športových areálov	349 033		194 356	102 071	22 950	29 656	319 377	0	388 712	306 213	91 800	786 725	2,46
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721			342 979		8 742	342 979	0	0	1 028 937	0	1 028 937	3,00
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805		114 877	4 928			119 805	0	229 754	14 784	0	244 538	2,04
	Celkom	8 073 936	35 298	5 334 771	2 359 423	174 542	169 902	7 904 034	35 298	10 669 542	7 078 269	698 168	18 481 277	2,34

Prevažujúca kvalita údržbovej starostlivosti														
Funkčný typ	názov	Výmera (m ²)	PKUP 1	PKUP 2	PKUP 3	PKUP 4	PKUP 0	Plocha bez	Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527	92 711	124 965		6 851		224 527	92 711	249 930	0	27 404	370 045	1,65
J	Iné (ostatné)	189 986		44 049	39 611	106 326		189 986	0	88 098	118 833	425 304	632 235	3,33
N	Nábrežie	62 232		62 232				62 232	0	124 464	0	0	124 464	2,00
OU	Obytná ulica	22 809		17 399	5 410			22 809	0	34 798	16 230	0	51 028	2,24
P	Parky	472 096	235 586	205 719	30 791			472 096	235 586	411 438	92 373	0	739 397	1,57
R	Rekreačná zeleň	90 957		70 076	20 881			90 957	0	140 152	62 643	0	202 795	2,23
S	Stabilizácia svahov	30 537		30 537				30 537	0	61 074	0	0	61 074	2,00
T	Ochranná zeleň	50 920		12 542	35 330	3 048		50 920	0	25 084	105 990	12 192	143 266	2,81
U	Parkovo upravené plochy	202 069	33 254	136 688	32 127			202 069	33 254	273 376	96 381	0	403 011	1,99
VD	Významný detail	224		88	136			224	0	176	408	0	584	2,61
VT	Zeleň výstaviska	625 136	625 136					625 136	625 136	0	0	0	625 136	1,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611		2 526 398	6 036	3 177		2 535 611	0	5 052 796	18 108	12 708	5 083 612	2,00
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	281 996	304 110	72 893	4 675		663 674	281 996	608 220	218 679	18 700	1 127 595	1,70
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	4 623	400 948	68 757		4 005	474 328	4 623	801 896	206 271	0	1 012 790	2,14
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	50 022	1 529 952	16 899	7 393		1 604 266	50 022	3 059 904	50 697	29 572	3 190 195	1,99
ZS	Zeleň športových areálov	349 033	24 404	316 173	8 456			349 033	24 404	632 346	25 368	0	682 118	1,95
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721		8 742	342 979			351 721	0	17 484	1 028 937	0	1 046 421	2,98
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805	4 792	115 013				119 805	4 792	230 026	0	0	234 818	1,96
	Celkom	8 073 936	1 352 524	5 905 631	680 306	131 470	4 005	8 069 931	1 352 524	11 811 262	2 040 918	525 880	15 730 584	1,95

Potreba obnovy alebo pestovateľského zásahu

Funkčný typ	názov	Výmera (m ²)	POPZ 1	POPZ 2	POPZ 3	POPZ 4	POPZ 0	Plocha bez	Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527		165 639	52 037	6 851		224 527	0	331 278	156 111	27 404	514 793	2,29
J	Iné (ostatné)	189 986		46 570	86 160	7 828	49 428	140 558	0	93 140	258 480	31 312	382 932	2,72
N	Nábrežie	62 232		62 232				62 232	0	124 464	0	0	124 464	2,00
OU	Obytná ulica	22 809		17 399	5 410			22 809	0	34 798	16 230	0	51 028	2,24
P	Parky	472 096	6 683	255 294	105 335	104 784		472 096	6 683	510 588	316 005	419 136	1 252 412	2,65
R	Rekreačná zeleň	90 957	8 631	79 713			2 613	88 344	8 631	159 426	0	0	168 057	1,90
S	Stabilizácia svahov	30 537		30 537				30 537	0	61 074	0	0	61 074	2,00
T	Ochranná zeleň	50 920		18 959	31 961			50 920	0	37 918	95 883	0	133 801	2,63
U	Parkovo upravené plochy	202 069	8 462	151 192	33 771	8 644		202 069	8 462	302 384	101 313	34 576	446 735	2,21
VD	Významný detail	224	41	47			136	88	41	94	0	0	135	1,53
VT	Zeleň výstavniska	625 136		625 136				625 136	0	1 250 272	0	0	1 250 272	2,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	64 617	2 119 160	304 552	47 282		2 535 611	64 617	4 238 320	913 656	189 128	5 405 721	2,13
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	22 705	229 410	338 725	47 748	25 086	638 588	22 705	458 820	1 016 175	190 992	1 688 692	2,64
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	14 867	286 503	140 699	1 942	34 322	444 011	14 867	573 006	422 097	7 768	1 017 738	2,29
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	96 753	1 257 873	237 766	7 393	4 481	1 599 785	96 753	2 515 746	713 298	29 572	3 355 369	2,10
ZS	Zeleň športových areálov	349 033	115 955	172 016	24 919	22 950	13 193	335 840	115 955	344 032	74 757	91 800	626 544	1,87
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721		342 979	8 742			351 721	0	685 958	26 226	0	712 184	2,02
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805		114 877	4 928			119 805	0	229 754	14 784	0	244 538	2,04
	Celkom	8 073 936	338 714	5 975 536	1 375 005	255 422	129 259	7 944 677	338 714	11 951 072	4 125 015	1 021 688	17 436 489	2,19

Prítomnosť prvkov rekreácie, náplň a vybavenosť plochy

Funkčný typ	názov	Výmera (m ²)	PPRV 1	PPRV 2	PPRV 3	PPRV 4	PPRV 0/NN	Plocha bez	Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527	96 449	93 972			34 106	190 421	96 449	187 944	0	0	284 393	1,49
J	Iné (ostatné)	189 986					189 986	0	0	0	0	0	0	0,00
N	Nábrežie	62 232	23 888	35 105			3 239	58 993	23 888	70 210	0	0	94 098	1,60
OU	Obytná ulica	22 809		12 690			10 119	12 690	0	25 380	0	0	25 380	2,00
P	Parky	472 096	80 676	286 636	73 993	30 791	0	472 096	80 676	573 272	221 979	123 164	999 091	2,12
R	Rekreačná zeleň	90 957	66 279	3 797	20 881		0	90 957	66 279	7 594	62 643	0	136 516	1,50
S	Stabilizácia svahov	30 537					30 537	0	0	0	0	0	0	0,00
T	Ochranná zeleň	50 920					50 920	0	0	0	0	0	0	0,00
U	Parkovo upravené plochy	202 069	28 112	68 013	15 149	7 887	82 908	119 161	28 112	136 026	45 447	31 548	241 133	2,02
VD	Významný detail	224					224	0	0	0	0	0	0	0,00
VT	Zeleň výstaviska	625 136	625 136				0	625 136	625 136	0	0	0	625 136	1,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	150 456	2 037 973	277 968	41 906	27 308	2 508 303	150 456	4 075 946	833 904	167 624	5 227 930	2,08
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	30 681	442 302	26 245	4 400	160 046	503 628	30 681	884 604	78 735	17 600	1 011 620	2,01
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	1 107		3 437		473 789	4 544	1 107	0	10 311	0	11 418	2,51
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	308 268	700 166	120 999		474 833	1 129 433	308 268	1 400 332	362 997	0	2 071 597	1,83
ZS	Zeleň športových areálov	349 033	145 489	153 645	12 220		37 679	311 354	145 489	307 290	36 660	0	489 439	1,57
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721		252 465			99 256	252 465	0	504 930	0	0	504 930	2,00
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805	112 261				7 544	112 261	112 261	0	0	0	112 261	1,00
	Celkom	8 073 936	1 668 802	4 086 764	550 892	84 984	1 682 494	6 391 442	1 668 802	8 173 528	1 652 676	339 936	11 834 942	1,85

Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov

Funkčný typ	názov	Výmera (m2)	PKTP 1	PKTP 2	PKTP 3	PKTP 4	PKTP 0	Plocha bez 0/NI	Váha 1	Váha 2	Váha 3	Váha 4	Suma	Koef
H	Cintoríny	224 527	81 471	106 654	14 573		21 829	202 698	81 471	213 308	43 719	0	338 498	1,67
J	Iné (ostatné)	189 986		4 372			185 614	4 372	0	8 744	0	0	8 744	2,00
N	Nábrežie	62 232		58 993			3 239	58 993	0	117 986	0	0	117 986	2,00
OU	Obytná ulica	22 809		12 690		5 410	4 709	18 100	0	25 380	0	21 640	47 020	2,60
P	Parky	472 096	80 676	232 231	159 189			472 096	80 676	464 462	477 567	0	1 022 705	2,17
R	Rekreačná zeleň	90 957	63 492	6 584	20 881			90 957	63 492	13 168	62 643	0	139 303	1,53
S	Stabilizácia svahov	30 537					30 537	0	0	0	0	0	0	0,00
T	Ochranná zeleň	50 920					50 920	0	0	0	0	0	0	0,00
U	Parkovo upravené plochy	202 069	28 849	42 495	56 957	8 220	65 548	136 521	28 849	84 990	170 871	32 880	317 590	2,33
VD	Významný detail	224		41			183	41	0	82	0	0	82	2,00
VT	Zeleň výstavnica	625 136	625 136					625 136	625 136	0	0	0	625 136	1,00
ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	231 279	1 871 273	417 951	3 177	11 931	2 523 680	231 279	3 742 546	1 253 853	12 708	5 240 386	2,08
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	34 768	399 685	62 870	42 521	123 830	539 844	34 768	799 370	188 610	170 084	1 192 832	2,21
ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	7 048	77 712	11 917	1 942	379 714	98 619	7 048	155 424	35 751	7 768	205 991	2,09
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	302 286	581 444	688 138		32 398	1 571 868	302 286	1 162 888	2 064 414	0	3 529 588	2,25
ZS	Zeleň športových areálov	349 033	126 179	185 797	23 300	1 793	11 964	337 069	126 179	371 594	69 900	7 172	574 845	1,71
ZV	Zeleň vodných tokov	351 721		252 465			99 256	252 465	0	504 930	0	0	504 930	2,00
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805	117 189	2 616				119 805	117 189	5 232	0	0	122 421	1,02
	Celkom	8 073 936	1 698 373	3 835 052	1 455 776	63 063	1 021 672	7 052 264	1 698 373	7 670 104	4 367 328	252 252	13 988 057	1,98

5.4 BILANCIA FUNKČNÝCH TYPOV ZELENE

Bilancia funkčných typov zelene											
Bilancia podľa hlavnej a vedľajšej funkcie, podľa výmery a počtu plôch				Bilancia podľa výmery a počtu plôch						Výmera ZP v majetku mesta	
	výmera m2	%	ks	Funkčný typ zelene		Výmera (m2)	%	ks	%	Výmera (m2)	%
Zeleň vo funkcii hlavná	1 323 548	15,55%	121	H	Cintoríny	224 527	2,64	15	2,91	131 610	58,62
				J	Iné (ostatné)	189 986	2,23	14	2,71	114 906	60,48
				N	Nábrežie	62 232	0,73	5	0,97	16 245	26,10
				P	Parky	472 096	5,55	10	1,94	178 770	37,87
				R	Rekreačná zeleň	90 957	1,07	10	1,94	27 886	30,66
				S	Stabilizácia svahov	30 537	0,36	2	0,39	2 001	6,55
				T	Ochranná zeleň	50 920	0,60	14	2,71	16 909	33,21
				U	Parkovo upravené plochy	202 069	2,37	48	9,30	106 244	52,58
				VD	Významný detail	224	0,00	3	0,58	41	18,30
Zeleň vo funkcii sprievodná	6 750 388	79,30%	391	VT	Zeleň výstaviska	625 136	7,34	1	0,19	196	0,03
				ZB	Zeleň obytných súborov	2 535 611	29,79	76	14,73	1 884 210	74,31
				ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	663 674	7,80	61	11,82	132 680	19,99
				ZD	Zeleň dopravných stavieb	478 333	5,62	132	25,58	190 194	39,76
				ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	1 604 266	18,85	86	16,67	458 674	28,59
				ZS	Zeleň športových areálov	349 033	4,10	23	4,46	140 075	40,13
				ZV	Zeleň vodných tokov	351 721	4,13	5	0,97	1 330	0,38
				ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	119 805	1,41	4	0,78	6 195	5,17
				OU	Obytná ulica	22 809	0,27	3	0,58	21 983	96,38

Krajinná zeleň	438 614	5,15%	4	KZ	Krajinná zeleň	438 614	5,15	4	0,78	109 701	25,01
	8 512 550	100%	516		Celkový súčet	8 512 550	100,00	516	100,00	3 539 850	41,58

Predmetom hodnotenia bolo celkom 516 základných plôch mestskej zelene (ZP) s celkovou výmerou 851,2 ha. Zastúpenie jednotlivých funkčných typov (FT) zelene je v nasledovnej tabuľke:

- Neobvyklý je najmä nízky podiel plôch zelene v hlavnej funkcii, iba 15,55 % z výmery plôch.
- V majetku mesta sa nachádza 41,58 % z výmery plôch, čo sťažuje možnosť rozvoja či zapojenia plôch do uceleného systému zelene.
- Závažné je to napr. pri parkoch, keď sú v majetku mesta iba z 38%.
- Najvýznamnejšie zastúpenie dosiahol FT "Zeleň obytných súborov" v urbanistickej štruktúre (29,79%) s počtom opakovaní 76x, ktorý je porovnateľný s obdobnými mestami. Tu je dôležité, že 74% je v majetku mesta a možno tak ovplyvniť vývoj a stav plôch.
- Druhým najvýznamnejším FT je „Zeleň školských a kultúrnych zariadení“ s podielom 18,85 % z celkovej výmery a významným počtom zastúpení 86 x. Túto skutočnosť môžeme považovať za významný fenomén miesta.
- Tretím najvýznamnejším FT je "Zeleň občianskej vybavenosti" s podielom 7,8% z celkovej výmery, s počtom zastúpení 61x.

5.5 HODNOTENIE STABILITY FUNKČNÝCH TYPOV ZELENE

(1) Hodnotenie stability FT je základným kritériom na posúdenie „stavu“ a funkčnosti jednotlivých plôch sídelnej zelene a systému zelene ako celku. Výsledky analýzy sú uvedené v tabuľkovom prehľade podľa plochy FT a počtu základných plôch.

Hodnotenie stability funkčných typov zelene											
	Funkčný typ zelene	Bilancia podľa výmery					Bilancia podľa počtu plôch				
		Nestabilné (m2)	Nestabilné (%)	Stabilné (m2)	Stabilné (%)	Celkový súčet (m2)	Nestabilné (m2)	Nestabilné (%)	Stabilné (m2)	Stabilné (%)	Celkový súčet (m2)
H	Cintoríny	17 060	7,60	207 467	92,40	224 527	3	20,00	12	80,00	15
J	Iné (ostatné)	143 416	75,49	46 570	24,51	189 986	11	78,57	3	21,43	14
N	Nábrežie	20 893	33,57	41 339	66,43	62 232	1	20,00	4	80,00	5
P	Parky	196 284	41,58	275 812	58,42	472 096	4	40,00	6	60,00	10
R	Rekreačná zeleň	23 494	25,83	67 463	74,17	90 957	2	20,00	8	80,00	10
S	Stabilizácia svahov	6 826	22,35	23 711	77,65	30 537	1	50,00	1	50,00	2
T	Ochranná zeleň	33 639	66,06	17 281	33,94	50 920	9	64,29	5	35,71	14
U	Parkovo upravené plochy	68 015	33,66	134 054	66,34	202 069	19	39,58	29	60,42	48
VD	Významný detail	136	60,71	88	39,29	224	1	33,33	2	66,67	3
VT	Zeleň výstaviska	0	0,00	625 136	100,00	625 136		0,00	1	100,00	1
ZB	Zeleň obytných súborov	281 029	11,08	2 254 582	88,92	2 535 611	17	22,37	59	77,63	76
ZC	Zeleň občianskej vybavenosti	151 511	22,83	512 163	77,17	663 674	27	44,26	34	55,74	61
ZD	Zeleň dopravných stavieb	226 339	47,32	251 994	52,68	478 333	60	45,45	72	54,55	132
ZK	Zeleň školských a kultúrnych zariadení	342 109	21,32	1 262 157	78,68	1 604 266	20	23,26	66	76,74	86
ZS	Zeleň športových areálov	51 633	14,79	297 400	85,21	349 033	5	21,74	18	78,26	23
ZV	Zeleň vodných tokov	8 742	2,49	342 979	97,51	351 721	1	20,00	4	80,00	5
ZZ	Zeleň zdravotníckych zariadení	4 928	4,11	114 877	95,89	119 805	1	25,00	3	75,00	4
OU	Obytná ulica	5 410	23,72	17 399	76,28	22 809	1	33,33	2	66,67	3
	Celkový súčet	1 576 054	19,58	6 475 073	80,42	8 051 127	182	35,76	327	64,24	509

Hodnotené plochy mestskej zelene sú prevažne stabilné (80,42 %). Táto skutočnosť svedčí o dobrej práci "správy zelene" v meste Nitra. Je tu však jeden významný faktor. Pre veľké množstvo plôch bola zavedená kategória „na hranici stability“. Znamená, že plocha ako celok sa javí ešte ako stabilná, ale v jednom alebo aj viacerých hodnotených atribútoch už prestáva alebo v blízkej dobe prestane plniť svoju funkciu. Najčastejšie sú to povrchy a vybavenosť, v prípade Nitry najmä povrchy a potom priestorová štruktúra. V prípade priestorovej štruktúry ide o najmä o zanedbanie prebierok či odstránenie výplňových drevín, kedy tieto potom postupne znehodnocujú kvalitu a dlhovekosť drevinovej kostry. Podiel týchto **hraničných plôch je 21,6 % - t.j. 183 ha hodnotenej plochy**. Prehľad je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Významnú mieru nestability je možné vidieť pri nasledujúcich FT - vid'. hodnotenie ad 2)

(2) Nižšie uvedený prehľad stability funkčných typov zelene je spracovaný pre zadanie: 100% = výmera (počet plôch) funkčného typu zelene. Tieto informácie teda upresňujú údaje ad1) vyššie a súčasne upozorňujú na konkrétne javy v území, ktoré je nutné ošetriť v návrhovej časti projektu:

- z hľadiska FT vykazuje najvýznamnejšiu mieru nestability FT "Iné – ostatné plochy" - celkom 75,49 % podľa výmery v systéme zelene. To je však prirodzené, pretože ich funkcia býva buď nejasná alebo čakajú na jej zmenu.
- z hľadiska FT vykazujú významnú mieru nestability FT: "Ochranné zeleň" a "Významný detail"(66 a 60 %), ktoré ale majú relatívne málo početné zastúpenie v systéme zelene
- nezanedbateľná sa javí aj nestabilita FT „Zeleň dopravných stavieb“, ktorá činí 47,32 % podľa výmery a funkčného typu „Park“ 41,52 %. Tu je však opäť nutné podotknúť miestne špecifikum, že ich veľká časť nie je v majetku mesta.
- Pomer stability a nestability pri ostatných funkčných typoch zodpovedá iným hodnoteným mestám.
-

5.6 HODNOTENIE STABILITY FUNKČNÝCH TYPOV ZELENE PODĽA ČIASTKOVÝCH KRITÉRIÍ

(1) Význam jednotlivých kritérií pre stabilitu FT vyjadrujú koeficienty stability uvedené v tabuľke:

Funkčný typ zelene	Skratka	Priestorová štruktúra vegetačných prvkov	Druhovú štruktúru drevinných vegetačných prvkov	Veková štruktúra drevinných vegetačných prvkov	Prevažujúci zdravotný a pestovateľský stav drevinných vegetačných prvkov	Prevažujúca kvalita údržbovej starostlivosti	Návrh zmeny údržbovej starostlivosti	Potreba obnovy alebo pestovateľského zásahu	Prítomnosť prvkov rekreácie, náplň a vybavenosť plochy	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Priemerný koef. stability za FT
Cintoríny	H	1,77	1,54	3,50	2,24	1,65	1,35	2,29	1,49	1,67	1,95
Iné (ostatné)	J	2,80	2,64	3,25	3,02	3,33	2,63	2,72	0,00	2,00	2,80
Nábrežie	N	2,06	2,19	3,61	2,23	2,00	2,00	2,00	1,60	2,00	2,19
Obytná ulica	OU	1,68	1,68	3,56	2,24	2,24	2,00	2,24	2,00	2,60	2,25
Parky	P	1,75	1,11	3,79	2,54	1,57	1,53	2,65	2,12	2,17	2,13
Rekreačná zeleň	R	2,22	1,63	3,02	2,00	2,23	2,00	1,90	1,50	1,53	2,00
Stabilizácia svahov	S	1,00	1,45	4,00	2,22	2,00	2,00	2,00	0,00	0,00	2,10
Ochranná zeleň	T	2,19	2,10	3,04	2,80	2,81	2,64	2,63	0,00	0,00	2,60
Parkovo upravené plochy	U	1,98	1,88	3,30	2,32	1,99	1,84	2,21	2,02	2,33	2,21
Významný detail	VD	2,58	1,00	4,00	2,00	2,61	2,00	1,53	0,00	2,00	2,22
Zeleň výstaviska	VT	1,00	1,00	4,00	2,00	1,00	1,00	2,00	1,00	1,00	1,56
Zeleň obytných súborov	ZB	2,00	1,96	3,01	2,11	2,00	2,00	2,13	2,08	2,08	2,15
Zeleň občianskej vybavenosti	ZC	1,86	1,63	3,17	2,73	1,70	1,57	2,64	2,01	2,21	2,17
Zeleň dopravných stavieb	ZD	2,38	2,18	2,99	2,43	2,14	2,00	2,29	2,51	2,09	2,33
Zeleň školských a kultúrnych zariadení	ZK	2,09	2,02	3,24	2,41	1,99	1,97	2,10	1,83	2,25	2,21
Zeleň športových areálov	ZS	2,01	2,18	3,34	2,46	1,95	1,93	1,87	1,57	1,71	2,11
Zeleň vodných tokov	ZV	2,05	1,26	3,96	3,00	2,98	2,98	2,02	2,00	2,00	2,47
Zeleň zdravotníckych zariadení	ZZ	2,04	1,14	3,04	2,04	1,96	1,96	2,04	1,00	1,02	1,81
Priemerný koef. stability za kritérium		1,95	1,80	3,29	2,34	1,95	1,89	2,19	1,85	1,98	2,14

(2) Najhoršie hodnoteným FT z hľadiska stability je FT "iné - ostatné plochy", dôvody sú uvedené vyššie.

(3) Najnižšiu stabilitu dosahujú FT zelene pri kritériu "veková štruktúra drevinových vegetačných prvkov" - tieto nedostatky možno odstraňovať v rámci komplexných obnov popr. čiastkovými opatreniami na jednotlivých ZP. Je to predovšetkým dôsledkom systémového problému neriešenia prebierok, odstraňovania výplňových či balastných drevín.

(4) Čiastkové koeficienty stability - celkové hodnotenie je relatívne kladné. Zvýšenú pozornosť z hľadiska systémového vyžadujú hodnoty nad 2,5. Z hľadiska špecifického je potrebné hľadať riešenie individuálne na úrovni predmetných základných plôch. Najmä ide o plochy na hraniciach stability, ako je uvedené v hodnotení (1)

6 NÁVRHOVÁ ČASŤ

6.1 NÁVRH SYSTÉMU ZELENE

6.1.1 Teoretické východiská návrhu systému zelene

Koncepcia systému zelene využíva na kompletizáciu priestorových vzťahov štyri typy skladobných prvkov:

- Rozvojové osi
- Rozvojové uzly
- Zelené klíny
- Základné plochy – objekty zelene

Rozvojové osi systému zelene

Rozvojové osi zelene vytvárajú priestorovo a funkčne spojený systém budovaný vzájomnými väzbami jednotlivých plôch. Sústava rozvojových osí sa opiera o významné (spravidla historicky vyvinuté) vegetačné objekty mesta, ktoré nadväzujú na krajinné štruktúry v širšom záujmovom území mesta.

Rozvojové uzly

Predstavujú významné rozvojové územia, v ktorých sa často krížia rozvojové osi systému zelene rôzneho významu. Rozvojové uzly sú miestami, ktoré sú obzvlášť významné z hľadiska priestorových súvislostí systému zelene.

Zelené klíny

Zelené klíny predstavujú rôznorodú mozaiku funkčných typov zelene a vegetačných prvkov.

Na týchto územiach sú spravidla sústredené súvislé komplexy voľných plôch s rôznymi hlavnými funkciami (poľnohospodársky pôdny fond, lesný pôdny fond, rôzne funkčné typy zelene krajinej, vzácnejšie zelene mestskej, záhradkárskej a chatovej osady). Vzniká tak mozaika biologicky aktívnych plôch v rozmanitom priestorovom usporiadaní (plošné, líniové, bodové prvky; porasty lesov, drevín rastúcich mimo lesa, solitérov; trávne porasty, orná pôda) prenikajúce do intenzívne urbanizovaného územia. Zelené klíny sú neoddeliteľnou súčasťou urbanistickej kompozície sídla.

6.1.2 Charakter plôch vo vnútri rozvojových osí

Druhové zloženie a priestorová štruktúra vegetačných prvkov je však ovplyvnená nielen rámcom trvalých ekologických podmienok, ale predovšetkým funkciou, ktorú plocha v systéme zelene plní.

Návrh rozvojových osí je založený na formulovaní vzájomných vzťahov medzi jednotlivými základnými plochami. Tieto vzťahy môžu byť kompozičné, prevádzkové alebo – ako bolo ukázané v príklade vyššie – môžu vyplývať z prirodzenej ekologickej povahy územia (z topických a chórických vzťahov, ktoré sú podmienené charakterom reliéfu, priepustnosťou bariér pre pohyb bioty, existenciou gradientov a pod.).

Kvalitu a význam každej plochy je možné vyjadriť dvoma aspektmi:

- Individuálnym: rozvojové osi sú zložené z mozaiky základných plôch, každá základná plocha má iné vlastnosti a je nositeľom inej kvality
- Systémovým: rozvojové osi budujú predovšetkým priestorové a funkčné väzby medzi jednotlivými plochami

Pri stanovení základných rozvojových princípov obnovy krajinného prostredia sme vychádzali z týchto požiadaviek:

- Zaistenie podmienok pre účelné pokiaľ možno aj jedinečné rekreačné využívanie riešeného územia
- Zvýšenie ekologickej stability prírodných prvkov prostredia
- Posilnenie ochrany zachovaných znakov krajinného rázu a snaha obnoviť typické znaky, ktoré sa zachovali len slabo alebo vôbec
- Riešenie takto formulovaného zadania dovoľuje použitie vybraných aplikácií krajinného plánovania pri riešení priestorovej koncepcie územia.

Individuálny aspekt základných plôch

V priestorovej mozaike sa jednotlivé základné plochy od seba líšia:

- Vlastnosťami ekologickými (schopnosťou združovať taxóny do odlišných spoločenstiev) a priestorovými (konfiguráciou reliéfu, hydrickým gradientom, výškovým gradientom a pod.)
- Funkčným potenciálom (resp. prirodzenými predpokladmi plniť určité požadované funkcie)
- Mierou uplatnenia potenciálu pri dnešnom využití územia
- Mierou uplatnenia potenciálu v navrhutej priestorovej koncepcii (stabilizovanosť alebo nestabilizovanosť plochy)
- Individuálny aspekt každej základnej plochy je vyjadrený základným výkresom 2. Analýza súčasného stavu zelene. Tento dokument spolu s príslušným textom vymedzuje:

- Hranice každej základnej plochy (číslo, názov, výmera)
- Súčasný stav základnej plochy (stabilita)
- Hlavnú funkciu základnej plochy
- Funkčný typ hlavnej funkcie, postavenie základnej plochy v priestorovej koncepcii (kompozičná a prevádzková spolupatričnosť s urbanistickou koncepciou územia)

Systémový aspekt základných plôch

Systémový aspekt zohľadňuje funkciu každej individuálnej základnej plochy ako súčasti systému zelene. Zachytáva prelínanie jednotlivých dominantných funkcií v priestorovo spojitom systéme rozvojových osí a rozvojových uzlov v rámci existujúcej alebo navrhutej urbánnej osnove.

Kvalitu a význam každej plochy neurčujú len jej vlastnosti, ale aj jej umiestnenie v urbánnej osnove mesta. Jednotlivé plochy stabilizované aj navrhnuté zelene spolu priestorovo a funkčne súvisia a vytvárajú určitý logický priestorový systém, ktorý prerastá organizmom mesta. Je protiváhou zastavaným plochám, dotvára ich niekedy svojou jednotou, inokedy kontrastom.

Po skúsenostiach z rôznych miest SR sa ukázalo ako užitočné definovať pre jednotlivé skladobné časti systému zelene (časti rozvojových osí a pre rozvojové uzly) určitú prevládajúcu funkciu. Regulačné prvky systému zelene definujú „dominantnú funkciu“, ktorá určuje pestovateľský cieľ, ku ktorému by sa rad základných plôch v systéme zelene mal viesť.

Dobrym rozvojom urbánnej osnove musí byť zaistená:

- Dostatočná veľkosť a kvalita vegetačných prvkov (pestovateľský stav, vývojová fáza)
- Priestorová spojitosť jednotlivých uzlov a rozvojových osí
- Rozmanitosť skladobných častí v závislosti od pestrosti ekologických rámcov územia

Pestovateľský cieľ skladobných častí musí byť pritom určovaný z prevládajúcej a dominantnej funkcie konkrétneho segmentu zelene v rôznych častiach mesta. Urbánna osnova väčšiny miest je značne členitá. Ignorovaním jej vnútornej heterogenity strácajú sídla svoju tvár, atmosféru, ekologickú kvalitu a v konečnom dôsledku sa stávajú pre život nepríjemné a nepriateľské. Kvalita života naopak výrazne rastie všade tam, kde sú vlastnosti priestoru pochopené – zeleň a vegetačné prvky takýto proces výrazne urýchľujú a prehlbujú.

Podľa dominantnej funkcie delíme prvky systému zelene takto:

- Objekty mestského charakteru: plochy zelene mesta ako súčasť stavebných dominant (spravidla stavebných pamiatok a objektov architektúry), ktoré majú nezastupiteľnú kompozičnú funkciu. Spravidla parkovo upravené plochy a parky, historické záhrady a pamiatky záhradného umenia.

- Objekty uličného parteru: ide o vegetačný sprievod spoločenských priestorov s/so:

- komerciou (a občianskou vybavenosťou)
- dopravnou funkciou (pešou, hromadnou, zásobovanie aj individuálnou)
- špecifickým charakterom sociálnych priestorov (námestie, parky, obchodné domy, kaviarne)

• Vegetácia rekreačných plôch: krajinné úpravy blízke prírodnému krajinnému parku: rozvoľnené porasty drevín v trávnikoch, ojedinelé stavby komercie a technického vybavenia. Rozhodujúcou požiadavkou je rýchlosť, s akou môžu vegetačné prvky plniť požadovanú funkciu. Tomu môže byť podriadené aj druhové zloženie.

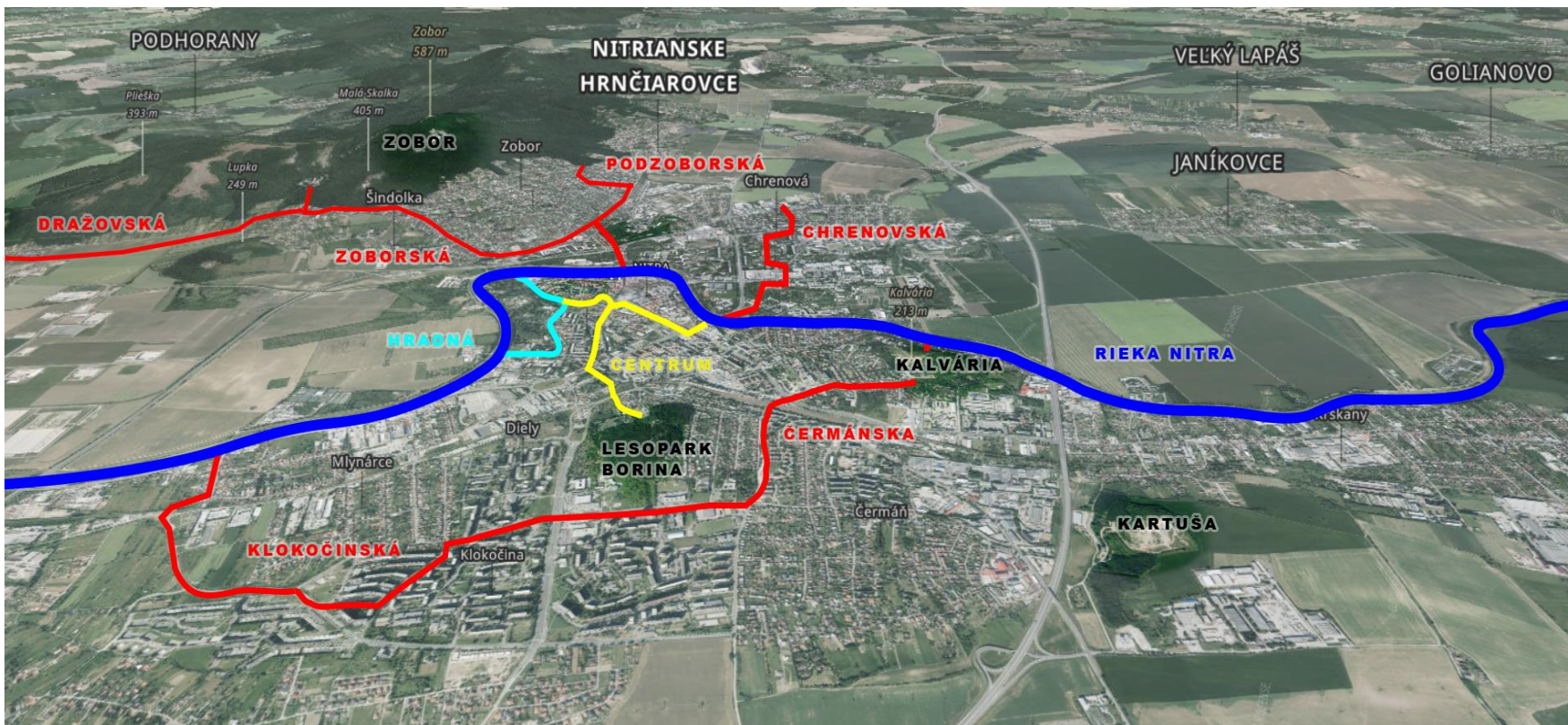
• Prírode blízke spoločenstvá: zeleň prírodného charakteru spravidla predurčuje plochy pre začlenenie do územného systému ekologickej stability krajiny. Plochy sú preto často chránené niektorým z ochranných režimov (ÚSES, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, významný krajinný prvok). Požiadavky na reprezentatívnosť, priestorové parametre i stupeň ekologickej stability limituje ako druhovú skladbu porastov, tak aj ich priestorovú štruktúru.

Formulovaním dominantnej funkcie žiadnym spôsobom nerezignujeme na polyfunkčnosť každej základnej plochy. Dominantné funkcie (funkčný typ) stanovujú priority v situácii, keď je možné k pestovateľskému cieľu dospieť rôznymi cestami.

Priestorovú súvislosť mesta s vegetačnými útvarmi v bioregiónne považujeme za mimoriadne významnú. Nejde pritom len o ochranu genofondu krajiny alebo o jeho migráciu (ako v prípade územného systému ekologickej stability), ale skôr o:

- fungovanie organizmu mesta v širších krajinných súvislostiach
- odstraňovanie bariér pre priechodnosť územia
- využiteľnosť na rekreáciu, pobyt a pohyb ľudí v čo najkvalitnejšom krajinnom prostredí

6.2 POPIS NÁVRHU SYSTÉMU ZELENE

6.2.1 Rozvojové osi

Rozmiestnenie rozvojových osí v priestore mesta je dané prírodnými podmienkami, historickým vývojom sídla a funkčnými vzťahmi. Kľúčovú úlohu má v prípade Nitry rovnomenná rieka, ktorá spolu s terénom formuje urbánu štruktúru mesta a zároveň je chrbticovou osou systému zelene. Čermánska, Dražovská, Chrenovská, Klokočinská, Podzoborská a Zoborská sú rozvojové osi zaisťujúce vnútorné prepojenie mesta. Osi Hradná a Centrum jednak zaisťujú prepojenie mesta, ich hlavnú úlohu však možno vidieť v reprezentatívnej funkcii - tieto osi sa významne podieľajú na tvári / identite mesta.

Jedným z princípov tvorby systému zelene je prepojenie siedmich nitrianskych vrškov, ktoré sú jednak prirodzenými dominantami reliéfu terénu mesta, historickou stopou so všetkými súvislosťami utvárania sídla a tiež prirodzenými miestami ďalšieho rozvoja.

Sedem vrcholov Nitry

Z rovinatého terénu okolo rieky Nitry vystupuje niekoľko vrcholov. Tie sa aj pri relatívne malej nadmorskej výške stávajú významnými dominantami mesta, utvárajú jeho tvárnosť a sú vyhľadávané ako ciele krátkodobej rekreácie. Ide o:

- Hradný vrch
- Na Vršku
- Martinský vrch
- Kalvária
- Borina - Šibeničný vrch
- Dražovský kopec
- Zobor

Prehľad osí systému zelene:

NÁZOV ROZVOJOVEJ OSI	PREVLÁDAJÚCA FUNKCIA OSI
Rieka Nitra	Tranzitná, polyfunkčná
Centrum	Mestský parter
Hradná	Rekreačná
Čermánska	Polyfunkčná
Dražovská	Polyfunkčná
Chrenovská	Polyfunkčná
Klokočinská	Polyfunkčná
Podzoborská	Polyfunkčná
Zoborská	Polyfunkčná

Rieka Nitra

Prirodzenú zelenú chrbticu systému zelene tvorí tok Nitry a jej bezprostredné okolie. Historický vývoj trasy toku vytvoril biologicky, esteticky aj funkčne významný fenomén, ktorý sformoval topografiu sídla. Územie pozdĺž rieky vnáša aspoň v segmentoch prírodné prostredie do značne urbanizovaného územia, poskytuje tak mestu ekosystémové služby prospešné nielen pre človeka (rekreácia, mikroklíma, ...), ale aj pre faunu a flóru (ÚSES).

Po celej dĺžke je tok rieky výrazne regulovaný, aby bola splnená protizáplavová funkcia, na druhej strane je tým degradovaný potenciál, ktorý by rieka mohla plniť v systéme zelene. Tok do mesta vstupuje zo severozápadu, preteká tu medzi priemyselnou a obytnou zástavbou. Koryto a jeho okolie má formu trávnatých svahov s brehovou vegetáciou v bezprostrednej blízkosti hladiny, nie je tu nadväznosť zelene rieky na okolie.

Prepojenie rieky a mesta je možné vidieť až v centre, kde rieka obteká Hradný vrch. Voda je tu priamo súčasťou Mestského parku, aj ďalej po prúde je viditeľná nadväznosť zelene rieky a oboch brehov - napr. v uliciach Parkové nábrežie, Nábrežie mládeže, Wilsonovo nábrežie.

Smerom z centra na juhovýchod postupne ubúda vybavenosť, tá sa od Univerzitného mosta viac-menej obmedzuje na obyčajnú priechodnosť pozdĺž brehu. Na rieku opäť nenadväzuje žiadna významnejšia plocha zelene.

Rozvoj osi jednoznačne stojí na zintenzívnení vzťahu medzi riekou a mestom. V ideálnom prípade by na toku boli vytvorené prirodzené plochy pre vyliatie z koryta pred mestom, ktoré by umožnili upustiť od súčasnej podoby zahĺbeného trávnatého koryta rieky a naopak by brehy mohli slúžiť ako lineárny park s bohatými výsadbami drevín a zodpovedajúcou vybavenosťou. Základné plochy naviazané – susediace s touto prirodzenou líniou by mali mať tiež potenciál pobytu, zastavenia, pretože samotná línia nábrežia má tieto možnosti obmedzené. Rovnako tak chýba kontakt s vodou, prístupmi k vode.

Centrum

Os Centrum zahŕňa historické jadro Nitry. Os prepája vyvýšeniny v oblúku rieky Nitry – historickú zástavbu na Hradnom vrchu a kláštorň komplex Na Vŕšku, ďalej potom pokračuje k lesoparku Borina. Od kláštorňého komplexu vybieha bočná vetva osi smerom k Univerzitnému mostu a napája sa na Chrenovskú os. Túto os je nutné chápať skôr ako celistvú plochu a nie líniu. Kvalita prostredia historického centra by mala byť vždy nadštandardná, ide o „výkladnú skriňu“ sídla – poznávací znak, ktorý by mal návštevníkom mesta zostať v pamäti a pre miestnych byť príjemným cieľom. Pri osi Centrum je žiaduce udržiavať vysokú úroveň vybavenosti a úpravy. Ide o os, kde intenzívne prebieha spoločenský život, nutnosťou je materiálové riešenie plôch na vysokej estetickej úrovni. Je potrebné reflektovať historické súvislosti na osi (výhľady, pamiatky, ...).

Jednotlivé vetvy osi majú rôzny charakter – trasa od Hradného vrchu k Univerzitnému mostu je typickou osou mestského parteru – os pretína niekoľko parkov či parkovo upravených plôch, hlavnú časť ale tvorí uličný priestor Štefánikovej triedy. Od kláštorňého komplexu k Borine prevažuje zeleň obytných súborov na Párovciach.

Hradná

Hradná os vedie pozdĺž Mestského parku a ide o rekreačnú os, ktorá zahŕňa dnes najkvalitnejšiu ucelenú parkovú časť mesta - prenesene obývací izba mesta. Zároveň sa na osi nachádzajú komplexy športových areálov najväčších športových klubov mesta.

Čermánska

Os Čermáň prepája lesopark Borina s Kalváriou. Od Boriny prechádza pozdĺž parku pri Kostole svätého Gorazda a po Dolnočermánskej vedie až k sídlisku na Južnej, prechádza železničné koľaje a po Krčméryho sa dostáva na úpätie Kalvárie.

Lesopark Borina a Kalvária sú významné rekreačné ciele v rámci mesta. Železnicu, ktorá os delí, možno chápať ako pomyselnú hranicu medzi rekreačným vplyvom zelených celkov. Veľká časť osi vedie obytnou zástavbou. Jej hlavným poslaním je umožniť bezproblémový prechod do oboch plôch krajinej zelene – sama os nemá na svojej trase dostatočný podiel zelene a z tohto dôvodu nemožno os chápať ako rekreačnú, ale polyfunkčnú.

Os je potrebné udržiavať ľahko prístupnú pre všetky typy užívateľov (peší, cyklisti, hendikepovaní). Pri plochách Boriny a Kalvárie je potrebné citlivo previazať prírodné funkcie ÚSES s vysokou potrebou rekreácie, ktorá vyplýva z dôležitosti miesta oboch celkov v systéme zelene. Veľakrát sa to týka napríklad len vloženia alebo vylepšenia kvalitnej vybavenosti. Princípy hospodárenia a starostlivosti o porasty lesného typu potom musia reflektovať prienik všetkých často protichodných požiadaviek.

Dražovská

Dražovská os spája Nitru a mestskú časť Dražovce. Os začína pod Zoborom a cez Klinčekovú a Poniklecovú vybieha do neurbanizovaného územia pred Dražovcami. Mestskou časťou prechádza cez centrum a končí pri Dražovskom kopci.

Hlavnou úlohou osi je prepojenie Nitry a Dražoviec, charakter osi je polyfunkčný.

Pokiaľ dôjde k rozvoju zástavby, či už zo smeru Nitry alebo Dražoviec, nadobudne os väčší význam. Už v súčasnosti je možné pojať spojenie Dražovce - Nitra ako veľkorysú rekreačnú trasu spájajúcu dva významné cirkevné objekty. Duchovný rozmer pridáva trase aj fakt, že tadiaľto prechádza Svätajakubská cesta. Už teraz je možné vysádzať aleje v nezastavanej časti osi. V budúcnosti by tu vznikol široký koridor, kde bude oddelená automobilová doprava od ďalších spôsobov dopravy (pešie, cyklistické, hippotrazy). Je vhodné os prepojiť s lokalitou Pod Lupkou. Os je úmyselne vedená pod svahom, po celej dĺžke od mesta poskytuje panoramatické pohľady na cieľové miesto Dražovského kopca a eliminuje vplyv rozsiahleho areálu priemyselnej zóny. Lína pod vinohradmi je potom len alternatívou, pretože dominantou pohľadu z vyššej úrovne je priemyselná zóna strhávajúca pozornosť a vyplňujúca veľkú časť pohľadu do roviny okolo rieky.

Chrenovská

Chrenovská os nadväzuje na os Centrum pri Univerzitnom moste a pokračuje smerom na východ k ulici Levická.

Os je polyfunkčná, od univerzitného mosta prechádza cez botanickú záhradu SPU, podstatná časť osi je vedená zeleňou obytných súborov.

Os je jedinečná z dôvodu inštitúcií, ktorých sa jej trasa dotýka - Slovenská poľnohospodárska univerzita a výstavisko Agrokomplex. Možno tu očakávať vyššiu koncentráciu ako obyvateľov, tak návštevníkov, z tohto dôvodu je potrebné zabezpečiť, aby os mala zodpovedajúcu reprezentatívnu funkciu, samozrejmosťou je ľahko nadštandardná vybavenosť zameraná na tri typy užívateľov – študentov, obyvateľov obytných súborov a návštevníkov výstav.

Os s najväčším potenciálom zmeny kvality plôch najmä univerzitných parkov, keď ich stav a úroveň dnes zďaleka nedosahuje význam v systéme zelene.

Klokočinská

Klokočinská os je čiastočne okružnou osou, ktorá vybieha od rieky Nitry pri Zelokvete a oblúkom smeruje k lesoparku Borina. Od Nitry prechádza os cez rozmanité územie staršej zástavby (Dubíkova) a okraje mesta (Kmeťova), cez územie sídliska Klokočina prechádza na Dolnočermánsku a ústí do lesoparku Borina.

Vďaka pestrosti prostredia, ktorým os prechádza, je potrebné prispôbiť rozvoj jednotlivým úsekom. Kvôli vyššej koncentrácii ľudí by malo mať najvyššiu prioritu sídlisko Klokočina, kde je nutné udržiavať vyššiu vybavenosť v dobrom stave. Naproti tomu okolie Kmeťovej ulice stačí doplniť vegetáciou a miestami sedacími prvkami.

Podzoborská

Podzoborská os je polyfunkčná os vedená od osi rieky Nitry, popri Martinskom vrchu k úpätiu lesa na Zobori.

Os je vedená po obvode individuálnej „živeľnej“ zástavby pod Zoborom. Medzi riekou Nitra a Martinským vrchom prechádza parkom, pokračuje okolo kasární a po Jeleneckej a Moskovskej smerom k lesu.

Veľká časť osi slúži ako tranzit, väčšie plochy zelene sú len pri rieke Nitra (park Brezový háj) a na križovatke Jeleneckej a Moskovskej.

Pre rozvoj je na osi najzaujímavejšia plocha bývalých kasární, kde je už dnes vyrastený porast drevín. Jeho úpravou a otvorením môže vzniknúť nový mestský park s významom pre celú štvrť pod Zoborom. V samotnej zástavbe štvrť je vážny nedostatok uspokojivo

dimenzovaných zelených plôch, ktoré by slúžili ako miesta stretávania. Väčší park na mieste kasární by tento problém aspoň pre časť zástavby vyriešil.

Plocha bývalých kasární pod Zoborom, ktoré sú klasifikované ako špecifická plocha brownfieldu, sú v súčasnosti plochou s najväčším potenciálom pre rozvoj v rámci systému zelene. Je nutné pre ňu špecifikovať programové potreby z hľadiska mesta a je to plocha typická pre komplexné riešenie, ktoré bude prispôbené dnešným prevádzkovým a programovým potrebám.

Zoborská

Zoborská os je priamym pokračovaním Podzoborskej osi, od Martinského vrchu prechádza pozdĺž zástavby pod Zoborom smerom k obci Dražovce. Pod kláštorom na Zobori sa spája s Dražovskou osou.

Zoborská os je svojim charakterom veľmi podobná Podzoborskej osi. Jedná sa o os polyfunkčnú, na ktorej je minimum zelených plôch. Pri Martinskom vrchu na ulici Dolnozoborskej leží areál Univerzity Konštantína Filozofa, ku ktorej prilieha zeleň školských a kultúrnych zariadení. Os potom vedie po ulici Kláštorská, po ktorej celej dĺžke je umiestnená zástavba rodinných domov.

Rovnako ako pri osi Podzoborskej aj tu je veľký nedostatok zelených otvorených plôch, čo sa týka celej urbanizovanej plochy pod Zoborom. Na rozdiel od Podzoborskej osi, v prípade Zoborskej osi nie je v jej blízkosti žiadna voľná plocha vhodná na vytvorenie parku alebo aspoň parkovo upravenej plochy. Rozvoj osi je teda v dlhodobom plánovaní, ktoré doplní do ulíc líniovú zeleň a neumožní už ďalšiu nekoncepčnú výstavbu nových budov.

Fluidná oblasť

Pod Zoborom vznikla rozsiahla štvrť rodinných domov s výhľadom na Nitru. Zástavba reaguje na terénne podmienky, preto je uličná sieť orientovaná rôznymi smermi. Veľkým problémom v území je nekoncepčnosť zástavby, absencia hierarchického členenia ulíc a plôch občianskej vybavenosti (centrum so službami). V území je tiež viditeľný nedostatok verejne prístupnej zelene a hoci je možné argumentovať jej nadbytočnosť vzhľadom na typ zástavby (rodinné domy so záhradou), nemožno nespomenúť chýbajúci sociálny, ekologický i estetický prínos pre komunitu, ktorá tu žije. Celkovo je zrejmé, že tu zlyhali plánovacie nástroje mesta, pozitívnym javom je aspoň zachovanie viac-menej jednotnej podlažnosti stavieb.

Naprieč územím prechádza niekoľko trás od osi rieka Nitra k Zoboru, z ktorých významnejšie vedú po ulici Panská dolina, kadiaľ vedie aj červená turistická značka (Ponitrianska magistrála). Jediným plnohodnotným parkom v území je Zoborské jazierko so svojim okolím. Oblasť sa dá takisto chápať skôr plošne - ako celé územie obkružené čitateľnými líniami osí Zoborská a Podzoborská.

Zelené cesty

Vnútorne prepojenie mesta zahusťuje sieť zelených ciest. Ide o trasy mestom, ktoré prepájajú významné body mesta, spájajú trasy osí, vytvárajú prechádzkové okruhy mestom. Spravidla sú to komunikácie s vysokým podielom zelene.

Stabilizácia a rozvoj týchto ciest je spravidla realizované doplnením líniovej zelene (stromoradia, kríkové pásy) s niekoľkými málo prvkami mobiliáru. Na vhodných miestach je potom možné zelenú cestu rozvinúť sprievodným programom (športový chodník, hippochodník, náučný chodník, ...).

Významné plochy zelene

Významné plochy zelene sú plochy ležiace mimo osi zelene, ale dôležité z hľadiska systému zelene, pretože ich vplyv významne prekračuje ich vlastnú hranicu. Za významné objekty zelene sú považované cintoríny a spádové parky či plochy zelene dôležité pre danú miestnu časť.

ÚSES

Prvky územného systému ekologickej stability okrem svojej hlavnej funkcie (stabilita krajiny) môžu do značnej miery zvyšovať atraktivitu prostredia ako mesta, tak krajiny. Hoci ide o prvky s ťažiskom pôsobnosti mimo zastavaného územia, nie je možné a ani žiaduce sa intavilánom obcí vyhýbať. Prvky ÚSES prinášajú do zastavaného územia kontakt s prírodou, zvyšujú priestupnosť obce (pre faunu aj človeka), významné plochy mestskej zelene sú často zároveň aj prvkom ÚSES – príkladom v Nitre je Mestský park, vrch Zobor, rieka Nitra.

Význam prvkov ÚSES v zastavanom území rastie s veľkosťou zastavanej plochy – pri plánovaní novej zástavby je treba počítať s dostatočne dimenzovanými koridormi pre prvky ÚSES. Sieť prvkov ÚSES môže byť rozšírená o interakčné prvky, ktoré vzniknú napr. ako súčasť zelených ciest.

6.2.2 Rozvojové uzly

Predstavujú významné rozvojové územia, v ktorých sa často krížia rozvojové osi systému zelene rôzneho významu. Rozvojové uzly sú miestami, ktoré sú obzvlášť významné z hľadiska priestorových súvislostí systému zelene. Ako rozvojové uzly v návrhu systému zelene pre Nitru možno označiť štyri zo siedmich vrcholov Nitry:

- Rozvojový uzol Martinský vrch

Miesto s najväčším rozvojovým potenciálom novej kvality po zmene cieľovej funkcie z územia brownfields na území nového mestského kvalitne vybaveného lesoparku. Objekt by mal naplno pokryť potreby pobytovej rekreácie nielen centra ako pokračovanie mestských parkov, ale aj potreby rozsiahleho urbanisticky roztriešteného územia úbočia Zobora.

- Rozvojový uzol Kalvária

Rozsiahle územie krajiny zelene, ktoré je dominantou južnej časti mesta v sebe spája funkcie prírodné (ÚSES), rekreačné (cieľové miesto výhľadu) a je tiež duchovne – religióznym miestom historicky spätým s kláštorným areálom a pútnickým miestom. Cieľom smerovania územia je vyvážené previazanie všetkých troch aspektov, ich jednotlivé funkcie by sa nemali navzájom rušiť, ale s primeranou mierou vybavenosti a citlivým režimom hospodárenia v plochách porastov tvoriť priestor aj pre pobyt a krátkodobú rekreáciu juhu sídla.

- Rozvojový uzol Borina

Porasty lesného typu vo vnútri zástavby mesta sú vítanou zmenou charakteru zelene, protikladom mestsky upravených plôch. Nadväznosťou cintorína na severovýchode a plochy, ktorá je už čiastočne upravená na park na juhozápadnej strane, je dôležitou prírodnou spojnicou. Dostatočným potenciálom rozvoja je možnosť rozšírenia existujúcich parkových úprav, preto pre samotnú plochu rozvojového uzla je dostačujúci rozvoj a komfort vybavenosti a priestupnosti územia ako cieľového miesta pre rozsiahle sídliská na východnom okraji mesta.

- Rozvojový uzol Dražovský kopec

Je rozvojovým uzlom predovšetkým preto, že je opäť historickou stopou v krajine a je logickým zakončením rozvojovej osi Dražovská. Je zároveň prechodovým miestom do krajiny. Akýkoľvek zámer s vybavenosťou plochy nemal žiadnym spôsobom konkurovať NKP Dražovský kostolík. Zásahy do zelene sa týkajú v podstate iba starostlivosti o okraj lesa nadväzujúcich porastov a musia plne rešpektovať ochranné režimy ÚSES a ochrany prírody.

6.2.3 Zelené klíny

Nitra je svojou pomerne kompaktnou hranicou zástavby mesta celistvým celkom, kde ani pozdĺž rieky nevznikajú rozsiahlejšie územia s pestrou paletou funkcií – zmesou krajiny zelene, ktorú možno popísať ako zelený klin vnikajúci do mesta a vnášajúci inú formu kvality zelene. Prevažne poľnohospodárskej pôdy v dotyku s mestom určuje okolie mesta. Komplex lesov na Zobore je pohľadovým horizontom väčšej časti mesta.

6.2.4 Základné plochy, základné plochy na osiach

Základné plochy sú najnižšou stavebnou jednotkou systému zelene, ich logickým, funkčným a priestorovým spájaním vznikajú rozvojové osi. Základné plochy sú teda stavebným kameňom systému zelene, a to aj keď nie sú súčasťou rozvojových osí.

6.3 KATEGORIZÁCIA ZÁKLADNÝCH PLÔCH

Podľa hodnotenia súčasného stavu a významu jednotlivých plôch vo vzťahu k návrhu systému zelene sú plochy kategorizované do piatich kategórií, pre ktoré sú potom definované typy opatrení pre celkové fungovanie systému zelene. Ide predovšetkým o stabilizáciu nestabilných plôch a návrh rozvoja pre plochy dôležité pre systém zelene. Spolu s návrhom intenzitných tried je kategorizácia plôch a návrh intenzitných tried údržby nástrojom manažmentu plôch zelene.

Cieľom kategorizácie plôch je návrh hierarchie plôch pre rozvoj a stav systému zelene a predmetom záujmu je stabilizácia plôch alebo princípy rozvoja, ktoré sú pre vybrané funkčné typy obsahom Návrhovej časti. Ku každej ploche je priradená aj hodnota dosiahnuteľnosti zásahov – tzn. zmena nepriaznivého stavu v hodnotení, prípadne stabilizácia plochy. Obyčajne sa vzťahuje dosiahnuteľnosť opatrení k majetku mesta, v prípade Nitry je toto kritérium rozšírené o súčet s cirkevným majetkom. Možnosti ovplyvnenia stavu sa tak výrazne rozširujú vďaka spolupráci oboch subjektov v oblasti správy a údržby zelene.

Táto bilancia je samozrejme orientačná, pretože ako je vysvetlené v rámci analýzy stavu plôch pracujeme s celkovou výmerou základnej plochy, ktorá obsahuje aj plochy budov a spevnených plôch, ale pre úvahy o prioritách je táto skutočnosť dostačujúca. Presná bilancia by bola možná iba v prípade existencie spracovaného pasportu zelene

Dosiahnuteľnosť opatrení – stupnica členenia:

- 1 – podiel majetku 100 – 51 %, plochy vo výhradnom alebo aspoň nadpolovičnom majetku, optimálne alebo aspoň čiastočne dosiahnuteľné zmeny
- 2 – podiel majetku 50 – 31 %, plochy v čiastočnom majetku, už obmedzená možnosť ovplyvnenia zmeny stavu
- 3 – podiel majetku 30 – 1 %, plochy s minimálnym podielom majetku, len veľmi obmedzený vplyv na akékoľvek zmeny stavu
- 4 – plochy úplne bez podielu v majetku, zmeny stavu sú nevymáhateľné mimo nástroja štátnej správy

Návrh kategorizácie plôch na základe hodnotenia stavu a významu plochy v systéme zelene:

kategória	FT INÉ (OSTATNÉ)	FT HL	FT Vedl'	Prístupné	Neprístupné	Stabilné	Nestabilné	Stabilita nehodnotená	v systéme zelene	mimo systém zelene	významné pl. zelene	Názov	Návrh opatrení
1	X	-	-	X	-	-	-	X	X	X	-	Iné (ostatné) plochy zelene prístupné, stabilita nehodnotená, v systéme zelene i mimo - zmena funkčného typu	Návrh rozvojových princípov vrátane grafického vyjadrenia
2A	-	X	X	X	-	-	X	-	X	-	-	Plochy zelene v hlavnej i vedľajšej funkcii prístupné, nestabilné v systéme zelene	Návrh stabilizácie vrátane grafického vyjadrenia
2B	-	X	-	X	-	-	X	-	-	X	X	Plochy zelene v hlavnej i vedľajšej funkcii prístupné, nestabilné, zaradené ako významné plochy zelene mimo systém zelene	Návrh stabilizácie vrátane grafického vyjadrenia
3	-	X	X	X	-	-	X	-	-	X	-	Plochy zelene v hlavnej i vedľajšej funkcii prístupné, nestabilné mimo systém zelene	Návrh stabilizácie podľa aktuálneho stavu plochy
4A	-	X	X	X	X	X	-	-	X	-	-	Plochy zelene v hlavnej i vedľajšej funkcii prístupné i neprístupné, stabilné, v systéme zelene	Údržbová starostlivosť o plochu podľa manažmentu údržby plôch

kategória	FT INÉ (OSTATNÉ)	FT HL	FT Vedl'	Prístupné	Neprístupné	Stabilné	Nestabilné	Stabilita nehodnotená	v systéme zelene	mimo systéme zelene	významné pl. zelene	Názov	Návrh opatrení
4B		X	X	X	X	X	-	-	-	X	X	Plochy zelene v hlavnej i vedľajšej funkcii prístupné i neprístupné, stabilné, zaradené ako významné plochy zelene mimo systém zelene	Údržbová starostlivosť o plochu podľa manažmentu údržby plôch s vyššou intenzitou starostlivosti
5A	X	-	-	X	-	-	-	X	X	X	-	Iné (ostatné) plochy zelene prístupné, stabilita nehodnotená, v systéme zelene i mimo, ponechané bez zmeny	Údržbová starostlivosť o plochu podľa manažmentu údržby plôch
5B	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	Iné (ostatné) plochy zelene neprístupné, stabilita nehodnotená	Údržbová starostlivosť o plochu podľa manažmentu údržby plôch
5C	-	X	X	X	X	X	-	-	-	X	-	Plochy zelene v hlavnej i vedľajšej funkcii prístupné i neprístupné, stabilné, mimo systém zelene	Údržbová starostlivosť o plochu podľa manažmentu údržby plôch
5D	-	X	X	-	X	-	X	-	-	-	-	Plochy zelene v hlavnej i vedľajšej funkcii, neprístupné, nestabilné, mimo systém zelene	Údržbová starostlivosť o plochu podľa manažmentu údržby plôch

Plochy kategórie 1 sú plochy s najväčším rozvojovým potenciálom, pretože sú to plochy, pri ktorých je nutné novo definovať cieľovú funkciu. Zmena je potom úplne zásadná, pretože je najviac viditeľná. (pozri časť Návrhy regenerácie vybraných plôch zelene - grafické princípy pre vybrané funkčné typy).

Plochy kategórií 2A a 2B sú plochy nestabilné v systéme zelene a významné plochy zelene s cieľom stabilizácie plôch, ktorú je možné dosiahnuť úpravou stavu jednotlivých hodnotených atribútov. V prioritách stabilizácie majú plochy v systéme zelene prednosť pred kategóriou 3. (pozri časť Návrhy regenerácie vybraných plôch zelene - čiastočné grafické princípy inšpirácií pre vybrané funkčné typy, pri týchto plochách je však kladený dôraz na zlepšenie stavu jednotlivých nepriaznivo hodnotených atribútov).

Plochy kategórie 3 sú plochy nestabilné mimo systému zelene. s cieľom stabilizácie plôch, ktorú je možné dosiahnuť úpravou stavu jednotlivých hodnotených atribútov a nástrojmi manažmentu údržby plôch.

6.4 ODPORÚČANÁ DRUHOVÁ SKLADBA

6.4.1 Nevhodné druhy

Podľa aktuálnych prieskumov sa neosvedčilo pri výsadbách vo verejnej zelene obytnej zóny používať druhy ***Fraxinus excelsior*** (Jaseň štíhly), ***Sophora japonica*** (Sofora japonská), ***Acer negundo*** (javor jaseňolistý). Pôvodný druh má pomerne veľké prírastky a konečnú veľkosť rozložitej koruny. V obmedzených priestoroch nie je možné bez priebežného udržiavania koruny ponechať stromy voľne rásť. Následná oneskorená údržba je veľmi náročná a nebezpečenstvo lámania konárov je veľké.

Neosvedčila sa **výsadba ovocných druhov drevín**, ktoré sú po dozretí plodov lákadlom pre obyvateľov a olámané konáre umožňujú patogénom ľahkú intoxikáciu dreviny. Jedince sú prevažne v zlom zdravotnom stave a vzhľadom na krátkovekosť a choroby je ich životnosť obmedzená.

Taktiež je otázne **používanie ihličnatých drevín**, ktoré nie sú odolné voči zasoleniu a suchu. V zapojených porastoch v konkurencii s listnatými drevinami nemajú veľký predpoklad úspešného rastu. Ich korunový systém je vyvetvený do výšok a presychanie konárov v nižšom poschodí pôsobí neesteticky.

6.4.1.1 Alergénne dreviny

Vzostup výskytu **alergických ochorení** je dobre zdokumentovaný. Asi štvrtinu populácie vyspelých štátov sveta v súčasnosti tvoria alergici. Popri kardiovaskulárnych a onkologických chorobách tvoria alergie najpočetnejšiu skupinu tzv. civilizačných ochorení. Zvláštnosť alergií je umocnená tým, že najpostihnuteľnejšou skupinou sú mladí ľudia vo veku 10 - 30 rokov, pričom pozorujeme neustály posun do mladších vekových kategórií. Peľová precitlivosť - polinóza - patrí medzi tzv. inhalačné alergie, t.j. choroby, pri ktorých vstupnou bránou alergénu sú dýchacie cesty.

Dôležitou skupinou alergénov sú dreviny. Ich význam rok od roka narastá a v súčasnosti je precitlivosť na ne takmer rovnako častá ako na rastliny predošlých dvoch skupín. Najdôležitejšie miesto patrí čeľadi brezovitých a lieskovitých. Ide o rody breza (*Betula*), jelša (*Alnus*), lieska (*Corylus*) a hrab (*Carpinus*). Tieto rody a ich druhy sú čo do alergénosti prakticky rovnako významné, ide o veľmi agresívne alergény. Množstvo peľu týchto, ako aj ostatných drevín (viď ďalej) rok od roka kolíše, silnejšie sezóny sa striedajú so slabšími.

Ďalšou významnou čeľadťou drevín, s iba o málo menším alergénnym potenciálom, sú bukovité s rodmi buk (*Fagus*) a dub (*Quercus*). Do tejto skupiny patrí aj gaštan (*Castanea*), ktorého význam je však vzhľadom na vzácnosť malý.

Stredne silnými alergénmi sú jasene (*Fraxinus*) z čeľade olivovitých. Do tejto čeľade patria aj často pestované ozdobné kry zlatovka (*Forsythia*) a orgován (*Syringa*) a divo rastúci aj pestovaný zob vtáčí (*Ligustrum*), ktorých alergénny potenciál je však pravdepodobne malý. Zvláštnu zmienku si zaslúžia vrbovité, s rodmi topoľ (*Populus*) a vrba (*Salix*), a to najmä vzhľadom k neodôvodneným chýrom o "topoľovej alergii". Oba uvedené rody drevín so svojimi početnými druhmi patria medzi slabé alergény, kvitnú obyčajne v marci a apríli, kedy nikto ani o "alergii na topole" neuvažuje. Nevraživosť voči týmto stromom spôsobuje ich semeno, ktoré sa počas teplých a veterných májových dní v podobe páperia uvoľňuje do ovzdušia. Samo o sebe však nie je alergénom, rozhodujúcim pôvodcom ťažkostí pacientov v tomto období je peľ tráv! Dráždivosť páperia sa môže uplatňovať nanajvýš mechanicky, lebo ako nosič trávového peľu. Rúbanie topoľov preto jednoznačne nie je odôvodnené, ale potrebné je dôsledné a časté kosenie trávnikov tak, aby nedochádzalo k ich zakvitaniu. Medzi slabšie stromové alergény ďalej patria baza (*Sambucus*) z čeľade zemolezovitých, javory (*Acer*) z čeľade javorovitých, bresty (*Ulmus*) a brestovce (*Celtis*) z čeľade brestovitých, platany (*Platanus*) z čeľade platanovitých, orechy (*Juglans*), z čeľade orechovitých a pagaštany (*Aesculus*) z čeľade pagaštanovitých. Čo sa týka javorov, predpokladalo sa, že alergénny potenciál majú iba cudzokrajné j. cukrový (*Acer saccharinum*) a javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), avšak posledné výskumy alergologicko - imunologickej ambulancie NsP Ružinov, Bratislava naznačujú na možnosť senzibilizácie peľom aj našich domácich druhov javorov. Nízky alergénny potenciál majú "voňajúce stromy" lipa (*Tilia* - lipovité) a agát (*Robinia* - bôbovité). Na záver tohto prehľadu treba ešte spomenúť ihličnany. Ich peľové zrná sú pomerne veľké, ťažké a lepivé, takže nespĺňajú jeden z dôležitých predpokladov pre vznik polinózy - aby sa dlhšie vznášali v ovzduší. Z našich domácich druhov sa veľmi vzácnne vyskytuje precitlivosť na peľ tisu (*Taxus*) z čeľade tisovitých a na peľ borovice (*Pinus*) z čeľade borovicovitých. V Japonsku je obávaným alergénom kryptoméria (*Cryptomeria*) z čeľade kryptomériovitých, ktorá sa však u nás pestuje iba v špecializovaných záhradách a arborétach.

Tento prehľad jednotlivých skupín peľovitých alergénov nie je samozrejme úplný, v podmienkach strednej Európy však pokryje minimálne 95% peľových alergikov. Treba pripustiť, že doteraz nepreskúmanými druhmi (napríklad pajaseň - *Ailanthus*) sa môžu nájsť nové alergény.

Program zameraný na zníženie výskytu peľovej alergie musí byť pochopiteľne komplexný. Tak ako vo všetkých oblastiach medicíny je najdôležitejšia prevencia. Je dokázané, že riziko senzibilizácie stúpa s absolútnym množstvom alergénov v ovzduší. Preto by sa mali postarať o podstatnú redukciu neupravených plôch našich miest a obcí, to znamená likvidovať miesta výskytu burín. Pravidelným kosením trávnikov by sme mali dosiahnuť stav, že tieto vôbec nezakvitnú.

V neposlednom rade treba zasiahnuť do výberu druhov stromov a kríkov, ktoré sa sadia v našich mestách a obciach do stromoradií, parkov a podobne. Tento proces je pochopiteľne dlhodobý a musí sa začať už pri výbere pestovaných druhov v záhradníckych podnikoch tak aby sa v ich sortimente vyskytovali predovšetkým druhy bez alergénneho potenciálu a druhy iba s nízkym rizikom senzibilizácie. Údiv budia brezy, jelše a liesky zasadené v tesnej blízkosti detských predškolských a školských zariadení.

V tabuľke nájdeme druhy, ktoré vôbec nie sú vhodné na výsadbu v blízkosti detských zariadení a obytných domov. Ich výsadbu ale môžeme pripustiť. Nie však v skupinách, ale iba ako jednotlivé dreviny.

Zoznam alergénnych druhov

DRUH DREVINY		KVITNUTIE						
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ	I	II	III	IV	V	VI	VII
<i>Corylus</i>	lieska (všetky druhy)							
<i>Alnus</i>	jeľša (všetky druhy)							
<i>Populus</i>	topoľ (všetky druhy)							
<i>Taxus</i>	tis (všetky druhy)							
<i>Juniperus</i>	borievka (všetky druhy)							
<i>Betula</i>	breza (všetky druhy)							
<i>Fraxinus</i>	jaseň (všetky druhy)							
<i>Carpinus</i>	hrab (všetky druhy)							
<i>Salix</i>	vŕba (všetky druhy)							
<i>Acer</i>	javor (všetky druhy)							
<i>Quercus</i>	dub (všetky druhy)							
<i>Platanus</i>	platan (všetky druhy)							
<i>Juglans</i>	orech (všetky druhy)							
<i>Aesculus</i>	pagaštan (všetky druhy)							
<i>Pinus</i>	borovica (všetky druhy)							
<i>Ailanthus</i>	pajaseň (všetky druhy)							
<i>Tilia</i>	lipa (všetky druhy)							

6.4.1.2 Toxické dreviny

Pri výbere drevín je potrebné prihliadať aj na **toxickú drevín** používaných pri výsadbách v intraviláne. K výberu drevín treba pristupovať nanajvýš zodpovedne a tiež individuálne podľa miesta výsadby. Preto najmä na priestranstvách so zvýšeným pohybom a koncentráciou detí (školy, škôlky, kultúrne zariadenia, detské ihriská a pod.) alebo v blízkosti zdravotných zariadení a liečebných ústavov je potrebné výber drevín pre výsadbu zveriť odborným osobám.

Zoznam toxických drevín

DRUH DREVINY		TOXICITA	
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ	ČASŤ STROMU	INTENZITA
LISTNATÉ DREVINY			
<i>Gleditsia triacanthos</i>	gledíčia trojtŕňová	semená	slabá
<i>Gymnocladus dioicus</i>	beztŕňovec dvojdomý	semená	slabá
<i>Koelreuteria paniculata</i>	jaseňovec metlinatý	semená	slabá
<i>Laburnum x wateri</i>	štedrec hybridný	celá rastlina	silná
<i>Liriodendron tulipifera</i>	ľaliovník tulipánokvetý	celá rastlina	slabá
<i>Prunus padus</i>	čremcha obyčajná	semená	slabá
<i>Prunus virginiana</i>	čremcha červená	semená	slabá
<i>Robinia hispida</i>	agát srstnatý	borka, semená	stredná, silná
<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	borka, semená	stredná, silná
<i>Robinia viscosa</i>	agát lepkavý	borka, semená	stredná, silná
<i>Sophora japonica</i>	sofora japonská	lusk	stredná
IHLIČNATÉ DREVINY			
<i>Chamaecyparis nootkatensis</i>	cyprušteľ nutkajský	celá rastlina	slabá
<i>Taxus baccata</i>	tis obyčajný	celá rastlina	silná
<i>Thuja occidentalis</i>	tuja západná	celá rastlina	silná
<i>Thuja plicata</i>	tuja riasnatá	celá rastlina	silná

6.4.1.3 Invázne dreviny

V súčasnosti pri výbere drevín na výsadbu sa treba vyvarovať aj **invázne sa správajúcich druhov**. Ide o dreviny, ktoré sa v dôsledku priaznivých podmienok rozšírili do našich poloprirodzených spoločenstiev, pričom z nich vytlačujú naše pôvodné druhy rastlín, čím sa stávajú nebezpečnými.

Zoznam invázných drevín

DRUH DREVINY		INVAZÍVNOSŤ	
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ	ROZMNOŽOVANIE	SPÔSOB ODSTRÁNENIA
<i>Ailanthus altissima</i>	pajaseň žliazkatý	generatívne, vegetatívne	chemické
<i>Amorpha fruticosa</i>	beztvarec krovitý	generatívne, vegetatívne	mechanické, chemické, kombinované
<i>Lycium barbarum</i>	kustovnica cudzia	generatívne, vegetatívne	mechanické, chemické, kombinované
<i>Negundo aceroides</i>	javorovec jaseňolistý	generatívne	mechanické, chemické, kombinované

6.4.2 Vhodné druhy

6.4.2.1 Aleje, stromoradia, parkoviská

Pre **výsadbu alejí** odporúčame druhy vypísané v nasledujúcej tabuľke. Stromy pre jednotlivé aleje je však potrebné vybrať individuálne. Je potrebné brať do úvahy charakter a funkciu aleje, jej umiestnenie vzhľadom na šírku priestoru pre budúcu korunu stromov, výšku okolitých budov a historický alebo pamiatkový charakter okolitých fasád. Stromy s plodmi odporúčame používať iba pri alejách, kde nie je priamy kontakt s chodcami, automobilmi. Lipy (*Tilia*) nie sú vhodné na výsadbu pri parkovacích miestach.

Pri výbere drevín na výsadbu v blízkosti spevnených plôch je potrebné dbať aj na toleranciu drevín voči posypovým soliam. Väčšina drevín je k pôsobeniu posypových solí citlivá. Reakcia drevín je pomerne pomalá, takže vplyv solí je poznateľný v dlhom časovom horizonte. Soľ pôsobí na dreviny dvoma spôsobmi. Priamym kontaktom postrekovanej zmesi vody a soli s bazálnou časťou kmeňa a plošnou kontamináciou pôdy. Kontaminácia pôdy spôsobuje silné zvýšenie PH, čo vedie k zhoršeniu vlastností a štruktúry pôdy v koreňovom priestore. K priamemu kontaktu sú najtolerantnejšie druhy *Acer campestre*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Aesculus hippocastanum*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Populus alba*, *Robinia pseudoacacia*, *Tilia cordata*. K pôsobeniu soli v pôde sú najodolnejšie: *Ailanthus altissima*, *Gleditsia triacanthos*, *Platanus acerifolia*, *Robinia pseudoacacia*, *Sophora japonica*, *Ulmus pumila var. Arborea*.

Vhodnosť druhov k výsadbe do spevnených plôch obmedzuje schopnosť rastlín rásť v podmienkach, kde je obmedzený prístup vody a zhoršené prevzdušnenie vrchnej častipôdy, ale tiež schopnosť drevín významnou mierou poškodzovať podzemné konštrukcie predovšetkým z dôvodu plytkého koreňového systému.

Zoznam drevín pre stromoradia - štíhle kultivary

DRUH DREVINY		
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ	POZNÁMKA
ŠTÍHLE KULTIVARY		
<i>Acer campestre</i> 'Elegant	javor poľný	
<i>Acer campestre</i> 'Elsrijk	javor poľný	
<i>Acer campestre</i> 'Red Shine'	javor poľný	
<i>Crataegus monogyna</i> 'Stricta	hloh jednozemenný	stredne citlivý na zasolenie
<i>Ginkgo biloba</i> 'Tremonia'	ginko dvojlaločné	
<i>Pyrus communis</i> 'Beech Hill'	hruška obyčajná	stredne citlivý na zasolenie

Zoznam drevín pre stromoradia - stredne vysoké kultivary

DRUH DREVINY		
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ	POZNÁMKA
STREDNE VYSOKÉ KULTIVARY		
<i>Acer campestre</i> 'Queen Elizabeth'	javor poľný	
<i>Acer ginnala</i>	javor ohnivý	
<i>Amelanchier lamarckii</i> 'Ballerina'	muchovník lamarckov	
<i>Fraxinus ornus</i> 'Meczek'	jaseň mannový	
<i>Ginkgo biloba</i>	ginko dvojlaločné	

Zoznam drevín pre stromoradia - kvitnúce kultivary

DRUH DREVINY		
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ	POZNÁMKA

KVITNÚCE KULTIVARY

<i>Amelanchier arborea</i> 'Robin Hill'	muchovník stromovitý	
<i>Crataegus laevigata</i> 'Paul's Scarlet'	hloh obyčajný	stredne citlivý na zasolenie
<i>Crataegus laevigata</i> 'Alboplena'	hloh obyčajný	stredne citlivý na zasolenie
<i>Pyrus calleryana</i> 'Chanticleer'	hruška calleryova	stredne citlivá na zasolenie

6.4.2.2 Parkové plochy

Pri nových výsadbách **vo verejných priestranstvách** je potrebné výber drevín prehodnotiť podľa vysádzanej lokality. Tvar a druhové zloženie dreviny musí zodpovedať priestoru výsadby. Pri fasádach budov, na úzkych priestoroch limitovaných stavbami budov je nutné používať štíhle formy drevín. Popri komunikáciách je možné vyberať z doporučených alejových stromov podľa podmienok danej lokality. Vo vnútroblokoch je možné použiť aj stromy s väčšími guľovitými korunami. Je však potrebné myslieť na ich konečnú veľkosť. Na parkových plochách je potrebné dbať na pestrosť druhového zloženia hlavne z pohľadu perspektívy celého porastu.

Pri nových **výsadbách parkových plôch** je potrebné oprieť sa o projekt sadových úprav, kde výber drevín podlieha analýze súčasného stavu, prípadne historického vývoja. V podmienkach parku treba brať do úvahy pôvodnú prirodzenú vegetáciu mäkkého lužného lesa, nie však striktno vzhľadom na funkciu plochy. Pri výsadbách voľných plôch je možné použiť aj dreviny pôvodného druhu. Pri používaní pôvodných druhov je dôležité vybrať v parku plochu vhodnú pre konečnú veľkosť dreviny. Dopĺňanie kostrových, dlhovekých drevín je zárukou dlhodobého vývoja parku.

Zoznam drevín pre parkové úpravy – kostrové dreviny

DRUH DREVINY	
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ
KOSTROVÉ DREVINY	
<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny
<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský
<i>Quercus petraea</i>	dub zimný
<i>Quercus robur</i>	dub letný
<i>Quercus rubra</i>	dub červený

<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá
<i>Tilia platyphyllos</i>	lipa veľkolistá
<i>Ulmus glabra</i>	brest horský
<i>Taxus baccata</i>	tis obyčajný
<i>Abies alba</i>	jedľa biela
<i>Larix decidua</i>	smrekovec opadavý
<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna

Zoznam drevín pre parkové úpravy - doplnkové dreviny

DRUH DREVINY	
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ
DOPLNKOVÉ DREVINY	
<i>Acer campestre</i>	javor poľný
<i>Carpinus betulus</i>	hrab obyčajný
<i>Celtis occidentalis</i>	brestovec západný
<i>Fraxinus ornus</i>	jaseň mannový
<i>Fraxinus angustifolia</i>	jaseň úzkolistý
<i>Gleditsia triacanthos</i>	gledíčia trojtŕňová
<i>Liquidambar styraciflua</i>	ambrovník styraxový
<i>Liriodendron tulipifera</i>	ľaliovník tulipánokvetý
<i>Maclura pomifera</i>	maklura oranžová
<i>Populus alba</i>	topoľ biely
<i>Sophora japonica</i>	sofora japonská
<i>Picea abies</i>	smrek obyčajný
<i>Pinus strobus</i>	borovica hladká

Zoznam drevín pre parkové plochy - výplňové dreviny

DRUH DREVINY

NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ
VÝPLŇOVÉ DREVINY	
<i>Acer ginnala</i>	javor ohnivý
<i>Amelanchier lamarckii</i>	muchovník lamarckov
<i>Betula pendula</i>	breza previsnutá
<i>Prunus serrulata</i>	čerešňa pílkatá
<i>Crataegus monogyna</i>	hloh jednosemenný
<i>Koelreuteria paniculata</i>	jaseňovec metlinatý
<i>Malus baccata</i>	jablň malvičkatá
<i>Pyrus communis</i>	hruška obyčajná
<i>Salix alba</i>	vřba biela
<i>Sorbus aucuparia</i>	jarabina vtáčia

6.4.2.3 Strešná zeleň

Strešná zeleň je v súčasnom období nutnosťou pri projektovaní developerských projektoch. Úspešné uvedenie strešných záhrad medzi štandardné prvky používané pri tvorbe mestskej zelene podporí aj zlepšenie životného prostredia a humanizovanie mestského prostredia. Strešná zeleň má niekoľko environmentálnych aspektov ako je napríklad zadržanie vody v krajine, zníženie teploty ovzdušia v okolí objektu, zabránenie prehrievania objektu, zvýšená tvorba kyslíka, estetická (pohľadová) funkcia, zníženie nákladov na klimatizovanie a vykurovanie objektu, zníženie nákladov na odkanalizovanie objektu, zabránenie poškodenia strešnej izolácie prostredníctvom UV žiarenia, ochrana strešných vrstiev. Strešné záhrady rozdeľujeme na extenzívne a intenzívne.

Extenzívna zeleň sa využíva predovšetkým na strechách, kde je zámer projektanta vytvoriť zelenú plochu na mieste, ktoré nebude bežne prístupné, alebo kde je obmedzená hrúbka použitého strešného substrátu, prípadne mierny sklon strechy. Zároveň ňou môžeme dosiahnuť zaujímavú pohľadovú štruktúru a záhrada bude pôsobiť aj pozitívne na ekologizáciu okolia. Ako zelený kryt sa používajú prevažne skalničky, rozchodníky a suchomilné trávy a byliny.

Intenzívna zeleň sa druhovým zložením veľmi nelíši od bežných parkov alebo záhrad. Okrem dizajnovo - estetických zámerov projektantov umožňujú vytvoriť plnohodnotnú vnútroblokovú alebo parkovú zeleň s rozmanitosťou použitého rastlinného materiálu. Hrúbka intenzívneho substrátu je od cca 250 mm. S jeho stúpajúcou hrúbkou sa projektantom zároveň rozširujú aj možnosti použitia rôzneho typu zelene. Pri tejto hrúbke vrstvy sa bez problémov môžu použiť trávnaté koberce, byliny, trávy, nižšie kríky. Pri hrúbke substrátu od cca 1 m je možné uvažovať aj

s výsadbou niektorých menej košatých stromov napr. *Prunus fruticosa* 'Globosa', *Prunus serrulata* 'Amanogawa', *Robinia pseudoacacia* 'Umbraculifra', *Acer platanoides* 'Globosa' a iné. Pri hrúbke substrátu cca 1,5 až 2,2 m môžeme uvažovať s celou škálou stromov a drevín určených pre výsadbu.

Zoznam drevín pre strešnú zeleň

DRUH DREVINY		PARAMETRE	
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ	VÝŠKA	ŠÍRKA
<i>Acer platanoides</i> 'Globosum'	javor mliečny	2,5m	2,5m
<i>Acer platanoides</i> 'Globosum'	javor mliečny	2,5m	2,5m
<i>Liquidambar styraciflua</i> (viackmeň)	ambrovník styraxový	4m	2,5m
<i>Prunus subhirtella</i> 'Autumnalis Rosea'	višňa chĺpkatá	4m	3m
<i>Betula utilis</i> var. <i>jacquemontii</i>	breza himalájska	5m	3m
<i>Prunus fruticosa</i> 'Globosa'	višňa krovitá	5m	4m
<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Umbraculifera'	agát biely	5m	5m
<i>Betula utilis</i> 'Doorenbos'	breza himalájska	6m	3m
<i>Amelanchier lamarckii</i>	muchovník kanadský	6m	2m
<i>Cercis siliquastrum</i>	judášovec strukovitý	7m	5m
<i>Prunus serrulata</i> 'Amanogawa'	čerešňa pílkatá	7m	1,5m
<i>Prunus serrulata</i> var. <i>tibetica</i> (viackmeň)	čerešňa tibetská	9m	6m

*Dreviny sú usporiadané podľa výšky.

6.4.2.4 Ochranná zeleň

Ochranná zeleň slúži na odclonenie dopravných stavieb a oddelenie rušiacich prevádzok od obytnej zástavby, plôch občianskeho vybavenia, rekreácie, športu a pod. Slúži na zmiernenie funkčných kontrastov funkčných plôch s výrazne odlišným spôsobom využitia. Hlavné využitie: plochy trávnych porastov, zeleň vysoká, stredná, nízka (tiež formou záhrady). Ochranná zeleň sa využíva pri dopravnej infraštruktúre - cesty, pešie komunikácie, cyklotrasy, alternatívne druhy dopravy - lanovky, visuté dráhy a pod. Ďalej sa využíva pri technickej infraštruktúre - inžinierske siete. Podmienene prípustné je využitie pri parkoviskách, spevnených a manipulačných plochách, pri prevádzkových a

hospodárskych zázemiach rodinných domov a záhrad - altány, skleníky, bazény, pergoly, spevnené plochy a objektoch pre relaxáciu a šport. Pre majiteľov a obyvateľov rodinných alebo bytových domov, tvorí akoby oplotenie voči zariadeniam na chov domácich zvierat za podmienky, že nezhorší kvalitu miestneho prostredia. Odčleňuje čerpacie stanice PHM, čistiarne odpadových vôd, trafostanice, rozvodne, telekomunikačné zariadenia, stavby a zariadenia pre reklamu, informáciu a propagáciu.

Zoznam drevín pre ochrannú zeleň

DRUH DREVINY	
NÁZOV LATINSKÝ	NÁZOV SLOVENSKÝ
STROMY	
<i>Acer campestre</i>	javor poľný
<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny
<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský
<i>Alnus glutinosa</i>	jelša lepkavá
<i>Betula pendula</i>	breza previsnutá
<i>Betula pubescens</i>	breza plstnatá
<i>Carpinus betulus</i>	hrab obyčajný
<i>Crataegus laevigata</i>	hloh obyčajný
<i>Fagus sylvatica</i>	buk lesný
<i>Fraxinus angustifolia</i>	jaseň úzkolistý
<i>Fraxinus excelsior</i>	jaseň štíhly
<i>Prunus padus</i>	čremcha obyčajná
<i>Populus alba</i>	topoľ biely
<i>Quercus robur</i>	dub letný
<i>Salix alba</i>	víba biela
<i>Sorbus aria</i>	jarabina mukyňová
<i>Sorbus aucuparia</i>	jarabina vtáčia
<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá
<i>Tilia platyphyllos</i>	lipa veľkolistá
<i>Juniperus communis</i>	borievka obyčajná

<i>Picea abies</i>	smrek obyčajný
<i>Pinus sylvestris</i>	borovica lesná
KRY	
<i>Cornus mas</i>	drieň obyčajný
<i>Corylus avellana</i>	lieska obyčajná
<i>Ligustrum vulgare</i>	vtáčí zob obyčajný
<i>Prunus spinosa</i>	slivka trnková
<i>Rosa canina</i>	ruža šípová
<i>Spiraea media</i>	tavolník prostredný
<i>Viburnum lantana</i>	kalina siripútková
<i>Viburnum opulus</i>	kalina obyčajná

6.5 PASPORTIZÁCIE PLÔCH PRE NÁHRADNÉ VÝSADBY

Plochy pre náhradnú výsadbu vychádzajú z terénneho hodnotenia plôch a sú to plochy určené na obnovu, na zmenu riešenia plochy, kde boli zmapované dreviny na dožitie, a cielene bola zaznamenaná potreba výsadby. Principiálne je možné vysádzať aj v ostatných plochách, ale túto potrebu je potom nutné posúdiť prípad od prípadu. Vybrané plochy sú uvedené v tabuľke spolu s dôležitými údajmi o možnosti výsadby vzhľadom na dosiahnuteľnosť opatrení.

Celkovo bolo vybraných 89 plôch. Nedosiahnuteľná je dosadba na 46 z nich, v plnej a čiastočnej dosiahnuteľnosti je 43 plôch. Nie je v možnostiach terénneho prieskumu stanoviť ani odhadnúť počet dosadzovaných drevín, pretože nemožno v teréne posúdiť akými záťažami – najmä v priemete inžinierskych sietí plocha trpí. Dosiahnuteľnosť je konštatovaná na podiele výmery zo súčtu majetku mesta a cirkvi.

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy, zásahu	Prvky rekreácie - napln a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Prístupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	UDR návrh	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka	Os	Významná plocha zelene	Súčasť systému zelene	Návrh intenzitnej triedy	Kategorizácia	Výmera plochy (m2)	Výmera plochy - majetok mesta %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta - hodnoty	Výmera plochy v majetku mesta a cirkvi %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta a cirkvi - hodnoty
15	S	1	3	4	3	2	N		P	2	2	N		nutné pestovateľské opatrenie, agáty suché		NE		2	3		6 826	28	3	74	1
33	ZC	2	2	3	2	3	N	2	P	2	2	N		pestovateľské opatrenie, vysychajúce brezy		NE		2	3		3 124	2	3	2	3
35	ZD	3	3	3	4	3	N	2	P	2	2	N		suché brezy, vysychajúce		NE		2	3		5 614	1	3	1	3
37	U	2	2	3	3	2	1	1	P	1	1	N		pestovateľské opatrenie javor, výmena suchých výsadiel		NE		2	3		3 343	94	1	94	1
38	ZD	4					N		P	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov		NE		2	3		3 414	1	3	1	3
40	ZD	1	1	4	3	3	N		P	2	2	N		poškodená alej		NE		2	3		1 581	77	1	77	1
44	ZC	2	2	4	4	3	N		O	3	2	N		pestovateľské opatrenie vekové štádium 4, suché brezy		NE		2	3		3 109	14	3	14	3
63	ZB	2	2	4	3	2	N		P	3	2	N		pestovateľské opatrenie - alej, doplnenie výsadiel	HRADNÁ	NE	ANO	2	2A		4 428	36	2	36	2
68	ZZ	3	3	4	3	3	N	1	O	2	2	N		doplniť stromy		NE		2	3		4 928	67	1	67	1

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy, zásahu	Prvky rekreácie - napln a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Prístupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	UDR návrh	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka	Os	Významná plocha zelene	Súčasť systému zelene	Návrh intenzitnej triedy	Kategorizácia	Výmera plochy (m2)	Výmera plochy - majetok mesta %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta - hodnoty	Výmera plochy v majetku mesta a cirkvi %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta a cirkvi - hodnoty
73	ZK	3	2	4	4	3	3	3	O	2	2	N		areál na obnovu, pestovateľské opatrenie	HRADNÁ	NE	ANO	2	2A	38 712	81	1	81	1	
85	ZD	4				3	N		P	2	2	N		doplniť stromy po obvode	CENTRUM	NE	ANO	2	2A	1 467	21	3	21	3	
96	ZD	3	2	3	3	3	N		P	3	2	N		zmena		NE		2	3	17 694	3	3	3	3	
114	ZD	4					N		P	3	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov		NE		2	3	3 139	1	3	1	3	
116	ZD	4					N		P	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov		NE		2	3	735	36	2	36	2	
120	ZD	3	3	3	3	3	N		P	3	2	N		dosadba, obnova		NE		2	3	1 479	82	1	82	1	
138	ZD	4	3	3	3	3	N		P	2	2	N		stromy jen pomístně, doplnit stromořadí	ČERMÁNSKA	NE	ANO	2	2A	18 252	30	3	30	3	
143	ZB	4	2	4	3	3	2	3	P	2	2	N		pestovateľské opatrenie - prebierky, pestovateľské opatrenie - celok, obnova		NE		2	3	29 074	61	1	61	1	
145	U	2	2	4	3	4	N		P	2	2	N		suché brezy		NE		2	3	2 041	100	1	100	1	
159	N	4	3	3	2	2	2	2	P	2	2	N		dosadba alej, pestovateľské opatrenie - celok	RIEKA NITRA	NE	ANO	1	2A	20 893	18	3	21	3	

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy, zásahu	Prvky rekreácie - náplň a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Prístupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	UDR návrh	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka	Os	Významná plocha zelene	Súčasť systému zelene	Návrh intenzitnej triedy	Kategorizácia	Výmera plochy (m2)	Výmera plochy - majetok mesta %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta - hodnoty	Výmera plochy v majetku mesta a cirkvi %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta a cirkvi - hodnoty
160	ZD	3	4	3	2	2	N		P	2	2	N		nevhodné druhy		NE		2	3		1 441	96	1	96	1
164	U	3	3	3	2	2	2	2	P	2	2	N		zjednotenie charakteru	RIEKA NITRA	NE	ANO	1	2A		4 054	0	4	0	4
193	T	2	3	4	3	3	N		P	3	2	N		pestovateľská starostlivosť, zmena druhového zloženia stromy		NE		3	3		1 687	0	4	0	4
202	ZD	3				2	N		P	2	2	N		možnosť dosadby		NE		2	3		261	0	4	0	4
203	J	4	3	3	3	3	N		P	3	2	N	T	dosadba clony		NE		2	1		2 673	0	4	0	4
204	ZD	3				2	N		P	2	2	N		možnosť dosadby		NE		2	3		5 228	0	4	0	4
213	U	3	3	4	3	3	4	4	P	3	2	N		změna náplně		NE		2	3		6 134	0	4	0	4
217	ZD	3	2	3	2	2	N		P	2	2	N		dosadba alej, pestovateľské opatrenie - celok		NE		2	3		1 183	54	1	54	1
221	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	2	N		dosadiť alej		NE		2	3		6 525	0	4	0	4
225	J	3	3	2	3	3	N		P	3	2	N		změna řešení		NE		2	1		4 632	20	3	20	3
233	U	4	4		3	3	N	3	P	3	2	N		dosádit, upraviť	ČERMÁNSKA	NE	ANO	2	2A		1 565	0	4	0	4

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhovú štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy, zásahu	Prvky rekreácie - napln a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Prístupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	UDR návrh	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka	Os	Významná plocha zelene	Súčasť systému zelene	Návrh intenzitnej triedy	Kategorizácia	Výmera plochy (m2)	Výmera plochy - majetok mesta %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta - hodnoty	Výmera plochy v majetku mesta a cirkvi %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta a cirkvi - hodnoty
244	J								P	3	2	N		volná plocha bez údržby, bez drevinných vegetačných prvkov	ČERMÁNSKA	NE	ANO	2	1	6 477	9	3	9	3	
249	ZS	3				3	2	2	V	2	2	N		dosadiť obvod mimo tribúny		NE		2	5D	16 463	1	3	1	3	
277	R	3	2	3	2	2	3	3	P	3	2	N		časť zmeniť na clonu, volná plocha + ihrisko	KLOKOČINSKA	NE	ANO	2	2A	20 881	9	3	9	3	
287	U	4	3	3	2	3	N	3	P	3	2	N		úprava, dosadiť		NE		2	3	2 533	0	4	0	4	
296	ZD	3				3	N		P	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov, dosadba		NE		2	3	1 971	6	3	6	3	
299	ZD	4			2	3	N		P	2	2	N		doplniť alej		NE		2	3	7 280	63	1	63	1	
300	ZD	3	2	3	2	3	N		P	2	3	N		doplniť alej		NE		2	3	2 933	99	1	99	1	
303	ZC	4					N		P	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov		NE		2	3	1 200	28	3	28	3	
305	ZC	4					N		P	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov		NE		2	3	3 162	41	2	41	2	
346	VD	3							P	3	2	N		doplniť, obmedzenie NN		NE		2	3	136	0	4	0	4	

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy, zásahu	Prvky rekreácie - napln a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Prístupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	UDR návrh	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka	Os	Významná plocha zelene	Súčasť systému zelene	Návrh intenzitnej triedy	Kategorizácia	Výmera plochy (m2)	Výmera plochy - majetok mesta %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta - hodnoty	Výmera plochy v majetku mesta a cirkvi %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta a cirkvi - hodnoty
353	ZD	3							P	3	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov, doplniť alej		NE		2	3		2 302	15	3	15	3
365	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	2	N		obnova, obmedzenie NN		NE		2	3		294	100	1	100	1
367	ZD	2	2	2	3	2	N		P	2	2	N		rozvojová starostlivosť, doplnenie alej		NE		2	3		1 223	1	3	6	3
368	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	2	N		obnova skupin keŕů, dosadba		NE		2	3		1 091	0	4	0	4
370	ZD	3	3	2	3	2	N		P	2	2	N		doplniť stromy	KLOKOČINSKÁ	NE	ANO	2	2A		1 019	100	1	100	1
411	ZD	4	3	2	2	3	N		P	2	2	N		doplniť alej	PODZOBORSKÁ	NE	ANO	2	2A		4 904	0	4	0	4
416	ZD	2	2	3	2	2	N	2	P	2	2	N		doplnenie detailu		NE		2	3		6 493	2	3	2	3
423	ZB	3	2	3	3	4	4	2	P	2	2	N		nutné pestovateľské opatrenie prebiecky!, extrémne zahustené, výrazná prevaha ihličňanov	CHRENOVSKÁ	NE	ANO	2	2A		38 729	82	1	82	1
433	ZD	2	2	3	2	2	N	2	P	2	2	N		doplnenie detailu		NE		2	3		5 014	0	4	0	4
482	ZD	3	3	3	3	3	N		P	2	2	N		doplniť alej		NE		2	3		13 813	78	1	78	1

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy, zásahu	Prvky rekreácie - napln a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Prístupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	UDR návrh	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka	Os	Významná plocha zelene	Súčasť systému zelene	Návrh intenzitnej triedy	Kategorizácia	Výmera plochy (m2)	Výmera plochy - majetok mesta %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta - hodnoty	Výmera plochy v majetku mesta a cirkvi %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta a cirkvi - hodnoty
483	ZD	3					N		P	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov, obmedzený priestor		NE		2	3		2 390	96	1	96	1
488	U	3	3	3	3	3	2	2	P	2	2	N		dosadiť, obmedzenie NN		NE		2	3		2 794	0	4	0	4
489	ZS	3	3	3	3	3	3	3	P	3	2	N		dosadiť, doplniť		NE		2	3		6 663	0	4	0	4
490	ZD	4							P	2	2	N		dosadiť, bez drevinných vegetačných prvkov		NE		2	3		1 155	0	4	0	4
499	ZD	4	4	2	3	4	N	4	P	3	2	N		na nové komplexné riešenie - obmedzenie NN	DRAŽOVSKÁ	NE	ANO	2	2A		1 942	0	4	0	4
507	ZC	4							P	3	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov	DRAŽOVSKÁ	NE	ANO	2	2A		3 375	8	3	8	3
508	OU	3	3	3	3	3	N	4	P	3	2	N		zjednotenie obytnej ulici		NE		2	3		5 410	96	1	96	1
516	ZV	4				3	N		P	2	2	N		doplniť alej alebo doprovod vodného toku		NE		2	3		8 742	1	3	1	3
518	ZK	2	3	4	4	4	3	2	V	4	2	N		dopravné ihrisko, celková obnova, pestovateľské opatrenie nutné		NE	ANO	2	5D		7 393	0	4	0	4

p.č.	Funkčný typ	Priestorová štruktúra	Druhá štruktúra	Veková štruktúra	Zdravotný pestovateľský stav	Potreba obnovy, zásahu	Prvky rekreácie - napln a vybavenosť	Prevažujúci kvalitatívny stav technických prvkov	Prístupnosť	Stav udržiavacej starostlivosti	UDR návrh	Stabilita	Na hranici stability	Zmena funkčného typu	Poznámka	Os	Významná plocha zelene	Súčasť systému zelene	Návrh intenzitnej triedy	Kategorizácia	Výmera plochy (m2)	Výmera plochy - majetok mesta %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta - hodnoty	Výmera plochy v majetku mesta a cirkvi %	Dosiahnuteľnosť zásahov - majetok mesta a cirkvi - hodnoty
533	ZB	3	3	4	4	4	4	4	V	4	2	N		na obnovu		NE		2	5D		3 177	61	1	61	1
535	ZD	5							P			N		bez drevinných vegetačných prvkov		NE		2	3		4 005	0	4	0	4
545	ZC	4							V	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov, obmedzený priestor, Hasiči		NE		2	5D		364	96	1	96	1
547	H	4	4	4	4	4	N		V	4	3	N		časť cintorína - súvislý nálet - dostať aspoň do udržiavateľného stavu		NE		1	5D		6 851	70	1	70	1
548	ZD	3					N		P	2	2	N		bez drevinných vegetačných prvkov, doplniť		NE		2	3		4 358	97	1	97	1
554	ZS	3					3	3	V	2	2	N		areál na obnovu		NE		2	5D		3 764	0	4	0	4
559	U	3	2	3	3	3	2	2	P	2	2	N		zlepšiť kvalitu ako nástupný priestor rekreácie v krajine		NE		2	2A		13 759	0	4	36	2

6.6 NÁVRH MANAŽMENTU VEREJNEJ ZELENE

6.6.1 Návrh rajonizácie pre údržbu mesta

Mesto Nitra v súčasnosti zabezpečuje údržbu verejnej zelene prostredníctvom Strediska mestských služieb a dodávateľskou formou. V súčasnosti je celé mesto rozdelené na 24 základných obvodov zelene. S cieľom zabezpečiť optimalizáciu výmer k pomeru náročnosti manažmentu verejnej zelene na ploche bolo potrebné pristúpiť k zlúčeniu základných obvodov zelene do väčších celkov – rajónov. Základnými kritériami pre zlučovanie do rajónov bola blízkosť základných obvodov zelene (zlučovali sa predovšetkým susedné obvody) a spôsob vykonávania údržby (rajón I. intenzitnej údržby, rajón okrajových mestských častí). Tak vzniklo 13 rajónov, ktoré sumarizujeme v nasledujúcej tabuľke a plošne na vedľajšej mapke:

Návrh rajonizácie plôch údržby zelene:

IČ lokality	názov lokality	výmera v m²
1	Mlynárce, Párovce	139 046,50
1A	Mlynárce	43 809,00
1B	Párovce	95 237,50
2	Staré mesto II	80 719,99
3	Staré mesto III, IV	233 458,41
3A	Staré mesto III	80 570,40
3B	Staré mesto IV	152 888,01
4	Párovské Háje, Kynek, Janikovce, Zobor Dražovce	118 075,00
4A	Párovské Háje	13 935,00
4B	Kynek	17 587,00
4C	Janikovce	36 090,00
4D	Zobor	35 361,00
4E	Dražovce	15 102,00
5	Chrenová I, IV	326 659,90
5A	Chrenová I	216 329,45
5B	Chrenová IV	110 330,45
6	Chrenová II, III, SPU	389 720,70
6A	Chrenová II	168 638,70
6B	Chrenová III	179 315,00
6C	SPU	41 767,00

7	Klokočina I, Diely	333 136,40
7A	Klokočina I	147 044,20
7B	Diely	186 092,20
8	Klokočina II	205 182,00
9	Klokočina III, Krškany	322 049,70
9A	Klokočina III	272 589,10
9B	Krškany	49 460,60
10	Čermáň	135 478,00
11	Mestský park	136 806,00
12	Plochy I. intenzitnej triedy údržby	50 630,00
13	Brezový háj	164 305,00
	Spolu	2 635 267,60

6.6.2 Vymedzenie skupinových vegetačných prvkov pre údržbu zelene

Vegetačné prvky (VP) sú pasportizované v rôznych merných jednotkách, podľa druhu vegetačného prvku. Vegetačné prvky môžu byť bodové a plošné. Špecifikom plošných vegetačných prvkov je možnosť ich vzájomného prekrytia a teda možnosť kombinácie rôznych prvkov.

Záhony letničiek - merná jednotka: m²

- Záhon letničiek z výsadby - každoročne vysádzané kvetinové záhony
- Záhon letničiek – výsev - každoročne obnovované kvetinové záhony z výsevu

Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného prvku neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadržate. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast.

Záhony trvaliek - merná jednotka: m²

Viacročné kvetinové záhony. Pri pasportizácii rozlišujeme možné varianty tohto VP. Pokiaľ sú súčasťou VP ďalšie životné formy (napr. polokery, kríky...), sú tieto považované za jeho súčasť. Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného prvku neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraсте. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast.

- Záhony trvaliek intenzívne - vyznačujú sa vysokým stupňom estetického pôsobenia s použitím vysokého podielu šľachtených záhonových trvaliek. Záhony sú komponované s cieľom zámernej kompozície.
- Záhony trvaliek štrkové - sú typické zámerne nepravidelnou distribúciou rastlín s vyšším stupňom autoregulácie ako pri type intenzívnom resp. klasickom. Najvrchnejšiu vrstvu pestovateľského profilu (50-70 mm) tvorí minerálny materiál, najčastejšie štrk.
- Záhony trvaliek na splnenie - patria do skupiny prírode podobným vegetačným prvkom, zakladaným s vysokým uplatnením sukcesie a autoregulácie. Nižšia vizuálna atraktivnosť je nahradená najnižšími nárokmi na starostlivosť zo všetkých typov trvalkových záhonov.
- Pásová výsadba cibulovín - vegetačný prvok založený pre výrazný jarný aspekt kvitnutia technológiou tzv. mechanizovanej výsadby. Cibule sú vysadené pod trávnu mačinu, ktorá je následne vrátená na svoje miesto. Prítomnosť trávnych druhov v medziradi cibulovín vyžaduje úpravu režimu udržiavacej starostlivosti (najmä prvé kosenie po ukončení rastu cibulovín).

Zmiešané výsadby - merná jednotka: m²

Vegetačne upravené plochy ako súčasť partera. Najčastejšie sa jedná o rôznorodé kombinácie veľkého množstva vegetačných, prípadne technických prvkov.

Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného prvku neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraсте. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast.

Záhony ruží - merná jednotka: m²

Vegetačný prvok tvorený predovšetkým zo skupiny "záhonových ruží" - veľkokvetých a mnohokvetých (čajohybridy, polyanthy, a polyanthybridy, floribundy a floribundy grandiflory). Do tejto kategórie nezahŕňame ruže sadové (tieto evidujeme najčastejšie ako solitérne kríky alebo skupiny kríkov) ani ruže popínavé.

Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného prvku neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraсте. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast.

Zeleň v nádobách - merná jednotka: ks – je možné použiť prevod ks=m²

Výsadby jednotlivých vegetačných prvkov a ich kombinácie v nádobách. Podľa prevažujúceho zastúpenia pestovateľských skupín členíme na:

- Zeleň v nádobách - dlhodobá: prevažne dreviny, trvalky
- Zeleň v nádobách - krátkodobá: prevažne letničky
- Zeleň v nádobách - iná: kombinácia

Pokryvná skupina krov - merná jednotka: m²

Súvislé zapojené porasty nízkych pôdopokryvných kríkov. Dokonale vyvinutý zápoj je základným kritériom a predpokladom pre funkčnú účinnosť tohto prvku. Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného prvku neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraste. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast.

Pri pasportizácii rozlišujeme pri ucelených plochách výsadby ihličnaté, listnaté a zmiešané, vždyzelené a vresoviskové.

Skupina krov - merná jednotka: m²

Zahŕňa zapojené aj rozvolnené skupiny kríkov, voľne rastúce, ktoré sú v pasporte triedené podľa princípu kombinácie typu kríka a podrastu.

Zapojená skupina krov

Skupiny kríkov, pri ktorých sa jednotlivé rastliny navzájom dotýkajú popr. prekrývajú alebo do seba vrastajú. Medzi jednotlivými kríkmi nie je voľný priestor. V skupinách kríkov môže byť vytvorená výšková diferenciácia. Dôležitou vlastnosťou tohto vegetačného prvku je plný zápoj bez významných medzier a voľných miest v porastnom zápoji.

Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného prvku neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraste. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast.

Pri pasportizácii rozlišujeme skupiny ihličnaté, listnaté a zmiešané, vždyzelené a vresoviskové.

Rozvolnená skupina krov

Skupiny kríkov, pri ktorých sa jednotlivé rastliny vzájomne nedotýkajú popr. je vytvorená hlúčkovitá alebo medzernatá porastná štruktúra. Dôležitou určujúcou vlastnosťou tohto prvku je absencia porastného zápoja. Na plochách medzi jednotlivými kríkmi narastá potreba údržby - zaburinenosť, údržba trávnik, nečistoty.

Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného prvku umožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraste (napr. trávnik alebo ruderalného spoločenstva a pod.). Vegetačný prvok sa môže vyskytovať aj ako podrast.

Pri pasportizácii rozlišujeme skupiny ihličnaté, listnaté a zmiešané, vždyzelené a vresoviskové.

Ker jednotlivý tvarovaný - merná jednotka: ks

Jednotlivo (solitérne) rastúce kríky všetkých výškových kategórií pravidelne tvarované do žiaduceho pestovateľského tvaru. Samostatne evidujeme kríky listnaté, vždyzelené a ihličnaté.

Ker jednotlivý netvarovaný - merná jednotka: ks

Jednotlivo (solitérne) rastúce kríky všetkých výškových kategórií s prirodzenou štruktúrou nadzemnej časti. Samostatne evidujeme kríky listnaté, vždyzelené a ihličnaté.

Živé ploty voľne rastúce - merná jednotka: ks

Líniové výsadby kríkov, ktorých funkcia je najčastejšie izolačná (pohľadová clona, oddelenie dvoch kvalít prostredia atď.). Základným kritériom je dokonalý horizontálny zápoj

Živé ploty tvarované - merná jednotka: ks

Spravidla líniové výsadby (najčastejšie kríkov), ktoré sú opakovane redukované tvarovacím rezom do požadovaných rozmerov. Základným kritériom je dokonalý horizontálny zápoj a súvislý povrch.

Strom v rozvojovej starostlivosti - merná jednotka: ks

Jednotlivo (solitérne) rastúce stromy, u ktorých je aktuálne realizovaná rozvojová starostlivosť. Ide o stromy vekového štádia 1 a 2.

Trávniky - merná jednotka: m²

Trávniky predstavujú úplne dominantný VP všetkých funkčných typov zelene a súčasne je na tento VP vynakladaný najvyšší podiel nákladov pri údržbovej starostlivosti. Nielen z tohto dôvodu sú trávniky pri pasportizácii členené podľa niekoľkých kritérií.

Členenie podľa druhu trávnik:

- Trávnik kobercový: zmes jemných trávnych druhov, výborná pokrývnosť, vysoké úžitkové vlastnosti, vysoké nároky.
- Trávnik parkový: zmes trávnych druhov bez dvojklíčnolistových rastlín, dobrá pokrývnosť, zodpovedajúce úžitkové vlastnosti podľa funkcie, stredné nároky na údržbu.
- Trávnik lúčny: zmes trávnych druhov s dvojklíčnolistovými rastlinami, často s veľkým podielom i burinových druhov. Veľmi často vzniká z trávnikového vplyvom nedostatočnej údržby.
- Trávnik neštandard: ruderalizované plochy a podobne. Plochy pôvodne a často so založeným trávnikom, ktoré vplyvom nadmernej záťaže alebo nedostatočnej starostlivosti degradovali - čiastočne ruderalizované, druhovo nezodpovedajúce svojej funkcii, popr. bez vegetačného krytu, neúnosne zaťažované

Členenie podľa sklonitosti: všetky vyššie uvedené druhy trávnikového členíme podľa obvyklých stupňov sklonitosti:

- sklonitosť: do 1:5 (rovina), 1:5-1:2 (mierny svah), nad 1:2 – 1:1 (svah)

Spevnené trávniky - merná jednotka: m²

Kombináciou technického (rošt, dlažba) a vegetačného prvku (trávnik) založený štruktúrny prvok určený predovšetkým do miest so zvýšenou mechanickou záťažou (zošliapnutie, pojazdy). V konkrétnych prípadoch sa jedná o zatravnňovacie rošty, zatravnňovaciu dlažbu či štrkové trávniky.

Bylinné spoločenstvá - merná jednotka: m²

Prevažne bylinné spoločenstvá druhovým zložením a porastovou štruktúrou typické pre konkrétny biotop.

Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraste. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast.

Ruderálna plocha - merná jednotka: m²

Porasty bylín (drevín) prevažne ruderálnych, najčastejšie na okrajových, neudržiavaných plochách alebo ako neudržiavaná súčasť ucelených plôch.

Vegetačný prvok je prvkom plošným. Charakter vegetačného neumožňuje stav, aby vegetačný prvok bol v nadraste. Vegetačný prvok sa môže vyskytovať ako podrast

6.6.3 Vzorové technológie s návrhom intenzitných tried údržby – vybrané technológie

Pre každý vegetačný prvok na základnej ploche sa stanovuje technológia údržby zodpovedajúca konkrétnej intenzitnej triede údržby priradenej tejto základnej ploche. Jednotkové technológie spracováva Projekt starostlivosti o verejnú zeleň individuálne pre každé mesto na základe Pasportu zelene. Vzhľadom na to, že takýmto výstupom mesto Nitra nedisponuje, predkladáme ukážky niekoľkých technológií pre údržbu mesta. Technologické postupy pre jednotlivé prvky sa vždy konzultujú a upravujú podľa potrieb každého mesta individuálne. Pre spracovanie tejto kapitoly sme zvolili nasledovné vzorové technológie:

- Záhon letničiek
- Živý plot tvarovaný
- Trávnik lúčny do 1:5

Tabuľka vybraných vzorových technológií:

VP.č.	Názov VP	Pracovná operácia	mj.	Počet opakovaní/rok		
				1.IT	2.IT	3.IT
1	Záhon letničiek	Obrobenie pôdy rýľovaním pôdy hĺbky do 200 mm v hornine 1 až 2 v rovine alebo na svahu do 1:5	m2	2	2	2
1		Obrobenie pôdy prekopáním do hĺbky nad 50 do 100 mm v rovine alebo na svahu do 1:5	m2	2	2	2
1		Obrobenie pôdy hrabaním v rovine alebo na svahu do 1:5	m2	2	2	2
1		Hnojenie pôdy v rovine alebo na svahu do 1:5 vitahumom, kompostom alebo maštalným hnojom	m2	0,5	0,5	0,5
1		Hnojenie pôdy v rovine alebo na svahu do 1:5 umelým hnojivom naširoko	m2	2	2	2
1		Výsadba kvetín do pripravovanej pôdy so zaliatím letničiek	m2	1	1	1

VP.č.	Názov VP	Pracovná operácia	mj.	Počet opakovaní/rok		
				1.IT	2.IT	3.IT
1		Hĺbenie jamky v rovine alebo na svahu do 1:5, objem do 0,01 m3	m2	2	2	2
1		Dosadenie chýbajúcich kvetín so zaliatím letničiek alebo dvojročných s jednoduchými koreňmi	m2	2	2	2
1		Zaliatie rastlín vodou, plochy jednotlivo nad 20 m2	m2	65	65	65
1		Odstránenie odkvitnutých častí letničiek	m2	10	10	10
1		Odburinenie výsadiieb v rovine alebo na svahu do 1:5 - záhonov kvetín	m2	10	10	10
1		Vypletie v rovine alebo na svahu do 1:5 - záhonu kvetín	m2	2	2	2
1		Dovoz vody pre zálievku rastlín. Príplatok k cene za každých ďalších aj začatých 1000 m	m2	65	65	65
1		Zrušenie kvetinových výsadiieb s vyčistením plôch, z letničiek alebo dvojročiek	m2	1	1	1
		Materiál k položke č.4: kompost (dávka 40 kg...)		0,5	0,5	0,5
		Materiál k položke č.5: hnojivo (dávka 30g...)		2	2	2
		Materiál k položke č.6: sadenica letničiek (počet 25 ks)		1	1	1
2	Živý plot tvarovaný	Rez a tvarovanie živých plotov alebo stien priamych výšky do 0,8 m šírky do do 0,8 m	bm	4	2	2
3	Trávnik lúčny /do 1:5/	Kosenie lúčneho trávniku cez 10 000 m2 s odvozom do 20 km a so zložením, v rovine alebo na svahu do 1:5	m2	4	4	0
3		Kosenie s ponechaním na mieste vo vegetačnom období trávnatého porastu stredne hustého	m2	2	2	3
3		Zhrabanie lístia v rovine alebo na svahu do 1:5 vo vrstve do 50 mm	m2	1	1	0
3		Zber lístia pomocou kosačky	m2	1	1	0

6.6.4 Pasport zelene

Základným nástrojom pre správu zelene resp. management sídelnej zelene, z ktorej sa odvíjajú aj princípy starostlivosti slúži PASPORT ZELENE. Pasport zelene je podkladom, ktorý absentuje v mestskom informačnom systéme mesta Nitra.

Mapované sú najčastejšie všetky (zriedka iba časť) plochy mestskej zelene v zastavanom území mesta. Pasport zelene predstavuje základnú informačnú vrstvu, nad ktorou budujeme ďalšie úlohy a je zložený z dvoch častí: **Časť mapová** zachytáva priestorovú lokalizáciu vegetačných a technických plôch a prvkov vo vzťahu k vymedzeným hraniciam (pozemkové parcely, hranice základných plôch, kataster, atď.). **Časť dátová** obsahuje všetky potrebné kvantitatívne údaje o vegetačných a technických prvkoch a atribútoch priestorových jednotiek (pozemkových parciel, vymedzených základných plôch atď.).

Pasport zelene je zásadne spracovávaný ako logická a nenahraditeľná vrstva geografických informačných systémov (GIS) sídiel.

- Účelom tohto mapovania je získanie prehľadu o majetkovo-právnych vzťahoch.
- Pri mapovaní sa jednotlivé vegetačné prvky a plochy rozdeľujú do jednotlivých kategórií (viď nižšie)
- Návrh vždy obsahuje kategorizáciu plôch do intenzitných tried údržby a odporúča závery pre zlepšenie stavu plôch zelene.
- Pasport zelene je teda základným podkladom pre **projekt údržby zelene**, ktorý popisuje technológiu udržovacej starostlivosti pre jednotlivé vegetačné prvky, základné plochy, celý systém zelene a tým rieši problematiku ekonomiky (nákladovosti, časovej náročnosti) údržby zelene.

V grafickom zobrazení sa používa nasledovný popis a kategorizácia jednotlivých technických a vegetačných prvkov. Tieto je možné využiť pri následnej rajonizácii a zadávaní bežnej údržby zelene pre dodávateľov. Jednotlivé kategórie sa vždy upresnia podľa potrieb mesta.

BODOVÉ PRVKY - VEGETAČNÉ

- listnatý, ihličnatý strom
- listnatý, ihličnatý, stálozelený, kyslomilný ker
- mobilná zeleň (krátkodobá, dlhodobá, iná)
- solitérna popínava rastlina

BODOVÉ PRVKY – TECHNICKÉ

- umelecký prvok

- prašiak
- sušiak
- odpadkový koš
- lavička
- pítko, pumpička
- orientačná a reklamná tabuľa

LÍNIOVÉ PRVKY - VEGETAČNÉ

- živý plot
- stromoradie
- popínavé rastliny

LÍNIOVÉ PRVKY TECHNICKÉ

- múrik
- palisády
- oplotenie

PLOŠNÉ PRVKY VEGETAČNÉ

- skupina stromov listnatá, ihličnatá, zmiešaná
- skupina krov listnatá, ihličnatá, zmiešaná
- záhony (ruže, letničky, trvalky)
- trávniková plocha
- ruderálna plocha

PLOŠNÉ PRVKY – TECHNICKÉ

- ihrisko pre neorganizovaný šport
- detské ihrisko
- pieskovisko
- fontána, bazén

6.6.5 Projekt starostlivosti o verejnú zeleň

Na základe pasportu zelene sa dá spracovať Projekt starostlivosti o zeleň. Dokumentácia špecifikuje udržiavaciu starostlivosť pre stanovené skupinové vegetačné prvky - tvoria ju tieto celky:

- Vymedzenie skupinových vegetačných prvkov
- Stanovenie záväznej technológie starostlivosti
- Bilancia ročných nákladov pre jednotlivé základné plochy zelene a celé záujmové územie sa nedá spočítať bez relevantného pasportu zelene.

Mesto Nitra nemá vypracovanú projektovú dokumentáciu Projekt starostlivosti o zeleň, vzhľadom na to, že sa spracováva nad bilanciou vegetačných prvkov podľa Pasportu zelene. Ten v meste Nitra taktiež absentuje.

6.7 POSTUPY PRI POSÚDENÍ ZDRAVOTNÉHO STAVU DREVÍN

Postupy pri hodnotení stavu drevín sú odborovo líšia. Absolventi Záhradnej a krajinnej architektúry, osoby s odbornou spôsobilosťou – autorizovaný krajinný architekt, osoba spôsobilá zhotovovať Dokument starostlivosti o dreviny, pracujú podľa metodických princípov publikovaných v prácach rôznych autorov napr. MACHOVEC (1986), ŠIMEK (2001), PEJCHAL, ŠIMEK (2001).

Zároveň sú spracované Arboristické štandardy pre hodnotenie zdravotného stavu drevín, ktoré vznikli ako široký konsenzus viacerých odborov na Slovensku. Ide najmä o:

Arboristický štandard - Rez stromov - definuje typ a techniku zásahov, realizovaných prevažne na stromoch rastúcich mimo lesa s cieľom predĺžiť ich životnosť, udržať alebo zlepšiť zdravotný stav a zvýšiť prevádzkovú bezpečnosť. Štandard môže byť referenčným dokumentom pre špecifikáciu zásahov vykonávaných na stromoch.

Arboristický štandard - Hodnotenie stavu stromov - definuje parametre a postupy hodnotenia stavu stromov rastúcich mimo lesa. Výstupy hodnotenia stavu stromov sa využívajú v rozhodovacom procese orgánmi ochrany drevín, v projekcii urbánnych systémov, kde je dendrologický prieskum neoddeliteľnou súčasťou projektovej dokumentácie predkladanej k žiadosti o vydanie územného rozhodnutia a i v správe a údržbe zelene. Hodnotenie stavu stromov má interdisciplinárny charakter a zohľadňuje širokú škálu faktorov.

Arboristický štandard - Starostlivosť o dreviny okolo verejnej technickej infraštruktúry - definuje rozsah a techniku zásahov na drevinách z dôvodu bezpečnej a spoľahlivej prevádzky verejnej technickej infraštruktúry (ďalej VTI) v zmysle zákona č.251/2012 Z. z. o

energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 251/2012 Z. z.) a zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 351/2011 Z. z.).

Hodnotenie ako také je chápané ako súbor meraní, pretože metodiky hodnotenia sa so štandardmi prekrývajú. Rozdielny je však prístup k hodnoteniu z hľadiska širšieho náhľadu na vec, keď krajinný architekt by mal vedieť posúdiť nielen aktuálny stav stromu, ale aj širšie súvislosti a kontext. Zjednodušene: Arborista bude hodnotiť status quo a vždy sa snažiť strom primárne ošetriť a zachovať, ale krajinný architekt by mal už reflektovať hľadisko návrhu obnovy, výmeny či odstránenia dreveniny v kontexte s dlhodobým kompozičným cieľom riešenia plochy.

6.8 KATEGÓRIE INDEXU ZELENE

Pre stanovenie indexu zelene pre jednotlivé funkčné typy a konkrétne časti mesta je potrebné spracovať pasport zelene, ktorý mapuje všetky vegetačné plochy v meste s možnosťou prepočítania súčasného indexu zelene. Na základe týchto údajov je možné stanoviť indexy zelene pre investičné akcie na celom území podľa funkčných typov a rajonizácie.

Navrhované indexy zelene sú orientačné a je nutné ich upraviť v spojitosti s územným plánom mesta a skoordinať s indexom zastavanosti a návrhom rozvoja mesta.

Index zelene

Tento index predstavuje pomer medzi plochou zelene a celkovou výmerou vymedzeného územia funkčnej plochy.

Stanovenie indexu zelene by malo začať ešte pred zahájením výstavby. Vypočítať by sa mal index územia pred zahájením stavby a po realizácii a mali by sa indexy navzájom porovnať. Cieľom je dosiahnuť stav, pri ktorom sa po realizácii investície index zelenej infraštruktúry zvýši o 0,2 oproti počiatočnému. V prípade výstavby „na zelenej lúke“ sa nestanovuje index pred zahájením výstavby, ale celkový index zelenej infraštruktúry po realizácii výstavby nesmie byť nižší 0,6. Investorom a stavebníkom sú k dispozícii tabuľky, kde sa na základe výkazov výmier stanovia indexy zelenej infraštruktúry pred investíciou a po investícii. Pri výpočte indexov sa sčítavajú súčiny jednotlivých rozlôh a dielčích indexov (pozri tabuľku dole) a vydedia sa celkovou rozlohou stavebného pozemku.

$$\text{INDEX ZELENEJ INFRAŠTRUKTÚRY} = \frac{((\text{rozloha plochy A(m}^2\text{)} \cdot \text{index A}) + (\text{rozloha plochy B(m}^2\text{)} \cdot \text{index B}) + \dots \text{rozloha plochy K(m}^2\text{)} \cdot \text{index K))}{\text{celková plocha vymedzeného územia funkčnej plochy}}$$

Čiastkové indexy zelene

IČ	TYP PLOCHY	INDEX
A	Vegetácia: oblasť, kde korene rastlín sú v priamom kontakte s hlbšími vrstvami pôdy, a voda môže voľne vsakovať do oblasti podzemných vôd.	1
B	Otvorené vodné plochy v nádržiach a podobne: oblasť by mala byť pod vodou najmenej 6 mesiacov za rok.	1
C	Vegetácia: oblasť, kde korene rastlín nie sú v priamom kontakte s hlbšími vrstvami pôdy, napríklad na povrchu podzemného parkoviska. Hĺbka pôdy viac ako 800 mm.	0,7
D	Zelené strechy, hnedé strechy, eko-strechy: vypočítané pre skutočnú plochu pokrytú rastlinami, nie plochu strechy projektovanú.	0,7
E	Zelené steny: popínavé rastliny s podporou alebo bez podpory. Oblasť steny, ktorá má byť pokrytá vegetáciou do piatich rokov. Maximálna vypočítaná výška: 10 metrov.	0,5
F	Vegetácia: oblasť, kde korene rastlín nie sú v priamom kontakte s hlbšími vrstvami pôdy, napríklad na povrchu podzemného parkoviska. Hĺbka pôdy menej ako 600 mm.	0,5
G	Polopriepustné oblasti: piesok, štrk a podobne.	0,4
H	Stromy s obvodom kmeňa nad 35 cm: vypočítané pre maximálnu plochu 25 m ² pre každý strom.	0,4
I	Kry vyššie ako tri metre: vypočítané pre maximálnu oblasť 5 m ² pre každý ker.	0,2
J	Plochy dláždené z kameňa so spojmi, cez ktoré môže voda infiltrovať do pôdy.	0,2
K	Nepriepustné plochy, vrátane budovy postavenej na pozemku.	0

V nasledujúcich tabuľkách je navrhovaný minimálny index zelene pre plochy s hlavnou funkciou zelene a s vedľajšou funkciou zelene pre všetky funkčné typy. Navrhované indexy zelene sú orientačné a je nutné ich upraviť v spojitosti s územným plánom mesta a skoordinať s indexom zastavanosti a návrhom rozvoja mesta.

INDEX ZELENE pre plochy s hlavnou funkciou zelene

	FUNKČNÝ TYP		MINIMÁLNY INDEX ZELENE
P	park	plochy verejne prístupnej zelene s kumuláciou rekreačno-zotavovacích aktivít (1NP)	0,8-0,9

U	parkovo upravená plocha	verejne prístupné ucelené plochy zelene s parkovou úpravou vysokých, stredných a nízkych poschodí zelene, ktoré sú situované v zastavanom území a ktoré sú dôležité najmä z priestorotvorných a estetických hľadísk	0,85
		územie slúžiace prevažne na umiestňovanie a rozvoj drobnej výroby lokálneho významu s previazaním na služby slúžiace pre potreby obyvateľov, ktoré nerušia a neobmedzujú obytné a životné prostredie (2NP)	0,5
J	ostatná zeleň	územia pre rozvoj výroby miestneho a regionálneho významu, určené pre situovanie stavieb a zariadení (2NP)	0,3
N	nábregie	plochy vodných tokov, ramien a mokradí s bezprostredným prírodným a krajinným zázemím	0,8-0,9
S	stabilizačná zeleň svahov	zeleň pre stabilizovanie svahu pomocou koreňového systému	0,9-1,0
R	rekreačná zeleň	územia pre rozvoj rekreačnej a zotavovaco-oddychovej činnosti v rámci chatových osád (1NP)	0,7-0,8
T	ochranná zeleň	íniová-izolačná - predstavuje línie zelene s izolačnou a hygienickou funkciou	0,85
H	cintoríny	špecifické zariadenia verejnej vybavenosti s verejne prístupnými ucelenými plochami zelene s vysokými, strednými a nízkymi poschodiami zelene.	0,3
VD	významný detail	vegetačný alebo architektonický akcent v území veľmi malého plošného rozsahu	-

INDEX ZELENĚ pre plochy s vedľajšou funkciou zelene

PLOCHY, NA KTORÝCH PLNÍ ZELEŇ VEDĽAJŠIU FUNKCIU

	FUNKČNÝ TYP		MINIMÁLNY INDEX ZELENĚ
ZB	zeleň obytných súborov	bývanie v rodinných domoch s vidieckou štruktúrou zástavby mimo územie centrálnej časti mesta aj s hospodárskou činnosťou, slúžiace aj na individuálnu rekreáciu, doplnené nevyhnutnou dopravnou a technickou vybavenosťou. (1NP)	0,65
		bývanie v rodinných domoch so zázemím doplnené nevyhnutnou občianskou, dopravnou a technickou vybavenosťou (2NP)	0,5-0,6
		bývanie v rodinných domoch so zázemím doplnené nevyhnutnou občianskou, dopravnou a technickou vybavenosťou (3NP)	0,4
		bývanie v malopodlažných bytových domoch (do 4 nadzemných podlaží), doplnené nevyhnutnou občianskou, dopravnou a technickou vybavenosťou (4NP)	0,4
ZD	zeleň dopravných stavieb	územie s líniovými plochami zelene, ktoré bezprostredne nadväzujú na komunikácie a dopravné stavby, uličná zeleň	0,02-0,05

		územie s drobnými plochami zelene, ktoré bezprostredne sprevádzajú plochy a zariadenia parkovania	0,05
ZC	zeleň občianskej vybavenosti	územie s prevahou plôch, ktoré slúžia na ekonomické, sociálne, kultúrne a vzdelávacie potreby obyvateľstva a ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie a nerušia významne svoje okolie (2NP)	0,6
ZK	zeleň školských a kultúrnych zariadení	územie s prevahou plôch určených na užívaní školských a kultúrnych zariadení(2NP)	0,5-0,6
ZS	zeleň športových areálov	územia pre rozvoj areálov a zariadení rekreačnej a zotavovaco-oddychovej vybavenosti miestneho až nadmiestneho významu (1NP)	0,7
ZZ	zeleň zdravotníckych zariadení	územia zdravotníckych zariadení s výstavbou, dopravnou a technickou vybavenosťou doplnená parkovo upravenými plochami a sprievodnými zelenými plochami	0,7
OU	obytná ulica	priestory medzi komunikáciou a obytnou zástavbou s vysokou mierou zastúpenia zelene	0,85
VT	výstavisko	monofunkčný areál slúžiaci na výstavníctvo, s vyššou kvalitou sadových úprav a intenzívnejšou údržbou	0,5

6.9 NÁVRHY REGENERÁCIE VYBRANÝCH PLÔCH ZELENE

V rámci sídelného útvaru, konkrétne mesta, majú vegetačné prvky nenahraditeľnú funkciu – hygienickú, mikroklimatickú, psychosociálnu, symbolickú ale aj estetickú. Zeleň reprezentuje významnú ekostabilizačnú funkciu a zabezpečuje dostatočnú biodiverzitu či už rastlinných alebo živočíšnych druhov. Rozšírenie zelených plôch s výsadbou sa stáva prioritou aj vzhľadom na neustále meniacu sa klímu.

Konkrétne návrhy regenerácie vybraných plôch zelene sú znázornené v grafickej návrhovej časti podľa jednotlivých funkčných typov zelene. Konkrétne plochy vyplynuli z analýz ako nestabilné. Návrhová časť so znázornením možností úpravy každého daného miesta je iba ilustráciou a návodom na stvárnenie plochy a na jej obsahovú štruktúru. Predmetom tejto práce je vypracovanie metodického prístupu, ktorý poukazuje na možnosti tvorby väčšinou verejne prístupných častí mesta. Plochy určené ako nestabilné sa pomocou komplexného riešenia revitalizácie územia, vypracovaním projektovej dokumentácie a realizáciou návrhu, stanú stabilnými.

V rámci kategórie cintoríny je potrebné smerovať návrhy k budovaniu pohrebísk, ktoré budú plniť aj iné funkcie (cielené pešie ťahy, rekreácia,..). Taktiež uplatniť prvky lesných a krajinných cintorínov a celkové riešenia vyžadujúce čo najjednoduchšiu údržbu. Keďže mestom Nitra preteká významná riečna sieť tak ďalšou kategóriou sú nábrežia. Rieka Nitra poskytuje priestor na zvýšenie atraktivity brehovej časti.

Vytvorením mól a pontónov môže vzniknúť príjemné prostredie pre oddych ľudí vykonávajúcich športové či rekreačné aktivity. Časť územia mesta tvoria parkovo upravené plochy, ktoré predstavujú mozaiku drobných plôch v systéme zelene. Nachádzajú sa v rôznych častiach mesta a majú prevažne priestorotvornú alebo dekoratívnu funkciu. Neodmysliteľnou súčasťou sú parky alebo parčíky. V tejto kategórii je nutné zamerať sa na širšie spektrum uplatniteľných prvkov. Príkladom je doplnenie mestského mobiliáru a vytvorenie priestoru pre rôzne vekové kategórie (detské ihriská, fit prvky, estetické fragmenty..). Pri zónach s rekreačnou funkciou je potrebné zohľadniť ich primárny účel a využitie. Doplnením nielen drevín, ale aj lavičiek a iných prvkov sa rozšíri ich využitie obyvateľmi mesta. Ďalšou kategóriou je zeleň dopravných stavieb, kde ide prevažne o líniové prvky, ktoré bezprostredne nadväzujú na komunikácie. Navrhované je ozelenenie v podobe drevín a trvalkových záhonov a následné zvýšenie biodiverzity. Jednou z kategórií je aj zeleň obytných súborov. Obytný súbor predstavuje ucelenú zónu, pre ktorú sú typické obytné domy, či už ide o individuálnu bytovú výstavbu (IBV) alebo hromadnú bytovú výstavbu (HBV). Hlavnou požiadavkou je vylepšenie úprav verejných priestranstiev v týchto súboroch. Úpravou sa zvýši kvalita bývania na úroveň štandardov podľa nárokov súčasného života.

7 ZOZNAM LITERATÚRY

Zoznam literatúry

SAN-HUMA 90 s.r.o.: Územný plán mesta Nitra v znení zmien a doplnkov č. 1-6 2018.

Kočický, D a kol.: RÚSES okresu Nitra, SAŽP, 2019.

Hreško, J.; Pucherová, Z.; Baláž, Z.: Krajina Nitry a jej okolia – Úvodná etapa výskumu, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta prírodných vied, 2006.

Málek, Z.; Horáček, P.; Kiesenbauer, Z.: Stromy pro sídla a krajinu, Ing. Petr Baštan, 2012.

MICHALKO, J., BERTA, J., MAGIC, D., Geobotanická mapa ČSSR. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 168 s., 1986.

OTRUBA, I.: *Zahradní architektura: tvorba zahrad a parků*. Šlapanice : Era, 2002. 355 s. ISBN 80-86517-13-6.

STEINHUBEL, G.: Slovenské parky a záhrady. Martin, Osveta, 1972, (s.122-125).

AOPK. Standardy péče o přírodu a krajinu: Výsadba stromů. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2021.

ŠRYTR, Petr. Městské inženýrství. Praha: Academia, 1998. Technický průvodce (Academia). ISBN 80-200-0663-X.

CULEK, Martin, ed. Biogeografické členění České republiky. Praha: Enigma, 1996. ISBN 80- 85368-80-3.

BÍM M., 1984: Mezozoikum skupiny Zobora. Záverečná správa z hydrogeologického prieskumu. Depon in: Slovenský geologický úrad, IGHP Žilina, závod Bratislava.

ČEPELÁK, J., 1980: Živočíšne regióny. In: Atlas Slovenskej socialistickej republiky. SÚGK SAV, Bratislava, s. 93 ISBN 79-625-80

FUTÁK, J., 1980: Fytogeografické členenie. In: Atlas Slovenskej socialistickej republiky. SÚGK SAV, Bratislava, s. 88 ISBN 79-625-80

KONČEK, M., 1980: Klimatické oblasti. In: Atlas Slovenskej socialistickej republiky. SÚGK SAV, Bratislava, s. 64 ISBN 79-625-80.

KRAMÁRIK J. et al., 1988: Územný priemet ochrany prírody CHKO Ponitrie. Analytická časť. ÚŠOP Liptovský Mikuláš.

LAURINČÍK J., TUŽINSKÝ A. et al., 1993: Hydrogeologická štúdia mesta Nitry. GEO s.r.o., Nitra, 58 s. + prílohy.

PETROVIČ Š. et al., 1968: Klimatické a fenologické pomery Západoslovenského kraja. HMÚ Praha.

ŠPÁNIK F., REPA Š. & ŠIŠKA B., 2002: Agroklimatické a fenologické pomery Nitry (1991-2000). Vyd. SPU Nitra, 39 s. ISBN 80-7137-987-5.

Zoznam projektovej dokumentácie a iné dokumentácie

Šimek, P. a kol: Strategický plán rozvoj systému zeleňe pro městský obvod Ostrava – jih.

Atlas máp stability svahov SR, Geofond, ŠGÚDŠ (<http://apl.geology.sk/atlassd/>).

Atlas krajiny SR, 2002.

Klimatický atlas SR, 2015.

Legislatívne podklady

Zákon **NR SR č. 543/2002** Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Vyhláška 170/2021 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Internetové stránky

<https://app.sazp.sk/atlassr>

<http://www.podnemapy.sk/bpej/viewer.htm>

<https://www.geology.sk/geoinfoportal/geoportal-sguds/>

<http://zbgis.skgeodesy.sk/>

Zdroj inšpirácií pre návrhy regenerácie vybraných plôch zelene

<https://sk.pinterest.com/pin/251849804153223188/>

<https://sk.pinterest.com/pin/676314069052032723/>

<https://sk.pinterest.com/pin/66920744449493466/>

<https://sk.pinterest.com/pin/79094537183607363/>

<https://www.chatar-chalupar.cz/mlatova-cesta/>

<https://sk.pinterest.com/pin/17029304829348722/>

<https://sk.pinterest.com/pin/6544361950228099/>

<https://sk.pinterest.com/pin/374221050299969342/>

<https://sk.pinterest.com/pin/340232946849163500/>

<https://sk.pinterest.com/pin/515943701040964826/>

<https://sk.pinterest.com/pin/325244404341908450/>

<https://sk.pinterest.com/pin/8162843053781826/>

<https://sk.pinterest.com/pin/104286547599196616/>

<https://sk.pinterest.com/pin/1067212442920196995/>

<https://sk.pinterest.com/pin/13933080088398608/>

<https://sk.pinterest.com/pin/1337074876059056/>

<https://sk.pinterest.com/pin/497929302561635818/>
<https://sk.pinterest.com/pin/134896951325600050/>
<https://sk.pinterest.com/pin/124763852153759442/>
<https://sk.pinterest.com/pin/279715826846853918/>
<https://sk.pinterest.com/pin/387450374200691849/>
<https://sk.pinterest.com/pin/758997343432527843/>
lúka 3 <https://sk.pinterest.com/pin/563794447095021140/>
stromy 6 <https://sk.pinterest.com/pin/66287425754131423/>
<https://sk.pinterest.com/pin/13721973856800400/>
<https://sk.pinterest.com/pin/1053701644038120502/>
<https://sk.pinterest.com/pin/432204895499968401/>
https://www.thestar.com/life/homes/2013/06/13/downtown_development_will_see_38_million_in_streetscape_upgrades_at_casa_ii_and_iii_con_dominiums.html
<https://sk.pinterest.com/pin/304415256072642110/>
<https://sk.pinterest.com/pin/15692298690980790/>
<https://sk.pinterest.com/pin/128845239329147363/>
<https://www.bbc.com/news/uk-england-48772448>
<https://sk.pinterest.com/pin/879046420988863066/>
<https://sk.pinterest.com/pin/647955465133125804/>
kmeťova ul. 3 <https://sk.pinterest.com/pin/728316570983711595/>
<https://sk.pinterest.com/pin/35395547057712820/>
<https://sk.pinterest.com/pin/98516310590337126/>
<https://www.ruppertlandscape.com/portfolio/mary-elizabeth-branch-park/>
<https://www.archilovers.com/projects/242759/gallery?2586440>
https://www.gardendesign.com/pictures/the-art-of-autumn_435/#5610
<https://archinect.com/features/article/150003553/taking-a-step-outside-with-terremoto-s-david-godshall-a-self-proclaimed-punk-and-art-historian-turned-landscape-architect>
<https://veronica.ellenvaldez.com/save-sund-nature-park-landscape-architecture-architecture-landscape/>
<https://www.archdaily.com/774111/philadelphia-navy-yards-james-corner-field-operations>
<https://www.behance.net/gallery/71333167/WEEREERUT-RESIDENCE>

<https://www.ekomlat.sk/>
<https://zamkove-dlazby.com/produkt/zamkove-dlazby-a-platne/premac-kombinovana-dlazba-city/>
<https://www.harshop.sk/www-harshop-sk/eshop/0/0/5/5006116-Zamkova-dlazba-20x10cm-siva-kod-ZD01s>
<https://stavebnecentrum.sk/parkovanie-na-trave/>
<https://www.marianka.sk/prieskum-zaujmu-vyuzitie-multifunkcneho-ihriska.html>
<https://www.backyardboss.net/ultimate-play-time-36-outside-of-the-box-backyard-play-sets/>
<https://i.pinimg.com/originals/04/65/a7/0465a737883997e446886ffb1cee04af.jpg>
<https://www.mmciate.com/sk>
<https://zahradkarskaporadna.cz/clanek-293426-pestovani-na-vyvysenych-zahonech-ma-mnoho-vyhod>
<https://www.modrykonik.sk/market/zahrada/mvrf23/zahradny-stojan-na-vodu-1m/>
https://www.modrastrecha.sk/catalog/vendor/rastlinky_sk/blog-album/inspirujuce-trvalkove-zahony-a-ine-vysad-axadaa/25272804/
<https://www.osiva-semena.sk/viacrocne-zmesi/2939-luka-starych-cias-semena-50-g.html>
<https://www.ceskokvete.cz/cibuloviny/>
<https://www.presov.sk/oznamy/vnutroblok-na-hviezdoslavovej-a-stefanikovej-ulici-presiel-velkymi-zmenami.html>
<https://worldlandscapearchitect.com/transforming-a-traditional-cemetery-into-a-contemporary-park/?v=13dd621f2711#.Yef4LP7MK70>
<https://worldlandscapearchitect.com/lakewood-cemetery-garden-mausoleum-minnesota-usa-halvorson-design-partnership/?v=13dd621f2711#.Yef3vP7MK70>
<https://houston.culturemap.com/news/city-life/07-31-20-memorial-park-eastern-glades-project-open-july-31-kinder-foundation-master-plan/#slide=0>
<https://landsculptorstudio.wordpress.com/portfolio/n-a-m-a-n-retreat-resort/>
<https://www.asla.org/2013awards/440.html>
<https://zeroenergy.com/lexington-modern-green-home>
<http://www.naturalburial.org/>
https://www.freepik.com/premium-photo/natural-cobblestone-floor-pavement_4230811.htm
<https://liberty-stone.net/portfolio-items/hamilton/>
https://www.123rf.com/photo_26221583_background-texture-of-stone-walk-path.html
<https://kosice.dnes24.sk/ziadne-umele-kvety-a-kahance-v-kosciach-otvorili-prirodny-cintorin-foto-video-402217>
<https://www.mmciate.com/sk/miela>
<https://www.torahmusings.com/2021/12/kohen-under-a-tree/>
<https://www.mmciate.com/sk/prax>

<https://lepsiden.sk/zahrada-spomienok-prirodny-cintorin/>
<https://www.topfontany.cz/p/975/cortenova-misa-na-vodu-80-x-21-cm>
<https://nadobynaodpad.sk/produkt/zahradny-stojan-poller/>
<https://www.mountpleasantgroup.com/en-CA/Locations/Cemeteries/Duffin-Meadows.aspx>
<https://www.asb.sk/architektura/urbanizmus/verejna-zelen-a-jej-modernizacia/attachment/9198-5b36830e2afea>
<https://srdcovky.nadaciavub.sk/zahrada-spomienok-vo-zvolene-je-cintorin-ktory-respektuje-ludi-aj-prirodu/>
https://unsplash.com/photos/bbaUfFg_pj8
<https://www.geograph.org.uk/photo/4572820>
<https://slovenskycestovatel.sk/city/piestany>
<https://www.colas-sk.sk/en/article/reconstruction-of-the-city-square-in-trencin>
<https://www.turistika.cz/mista/dubnica-nad-vahom-socha-panny-marie-na-namesti-matice-slovenskej/detail>
<https://www.obchodiste.cz/produkt/odpadkovy-kos-beko/>
<https://www.vmbal.sk/stojan-na-bicykle-versailles-p654/>
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:El_Alamein_Fountain.jpg
<https://www.placelaboratory.com/project/yanchep-golf-estate-entry-pocket-park/>
<https://www.gillespies.co.uk/projects/television-centre>
<https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/ostravske-ulice-ozivi-trvalkove-zahony/trvalkovy-zahon-kvete-od-jara-do-podzimu-foto-hana-oborilova/view>
<https://foxysteel.sk/cortenovy-vyvyseny-zahon-a-pororosty/>
<https://www.wescover.com/p/street-murals-by-erin-miller-wray-at-knoxville--PBjLk6dwJd>
<http://www.stered.sk/environmentalne-spevnene-plochy-s-funkciou-retencie-vody>
<http://petrzalcan.sk/sturova-bude-bulvarom-mesta>
<https://www.mmcite.com/elk>
<https://www.mmcite.com/sinus>
https://foodnetwork.co.uk/?utm_source=foodnetwork.com&utm_medium=domestic
<https://www.marinapark.sk/sk>
<https://navstevnik.spisskanovaves.eu/tipy-na-vylety/>
<https://www.ekomlat.sk/>
<https://www.bloomlandscaping.com.au/design/>
<https://sk.pinterest.rupin243335186103234710/>

<https://www.francebleu.fr/infos/societe/vannes-une-aire-de-jeux-pour-tous-les-enfants-1580996210>
<https://www.telerama.fr/enfants/enfance-et-handicap-vannes-accueil-la-plus-grande-aire-de-jeux-inclusive-de-france-6678741.php>
<https://www.cityofpae.sa.gov.au/connect/media-hub/latest-news/three-newly-upgraded-playgrounds>
<https://www.studio21.sk/portfolio-item/ladce-zo-stareho-ihriska-moderny-priestor-pre-deti-aj-rodicov/>
<https://www.detskeihriskaklisky.sk/detske-ihrisko-v-dudinciach/>
<https://www.mmcite.com/tably>
<https://mapio.net/pic/p-36709926/>
<https://www.royalparks.org.uk/parks/st-jamess-park/things-to-see-and-do>
<https://arbordayblog.org/uncategorized/trees-for-bees/>
<https://www.mmcite.com/sk/woody>
https://www.archinfo.sk/diela/rekonstrukcia-a-obnova/novy-park-leopoldov.html?fbclid=IwAR0MG3VLDK7dEScX-BBTDG6ZPJYKgwI6KZjo43N3N1cbKYvK1hL5D3cP_hU
<https://bystrica.dnes24.sk/sportovanie-pre-vsetkych-a-zadarmo-v-bystrickom-parku-pribudli-novucicke-stroje-na-cvicenie-za-tisicky-eur-185552>
<https://www.studio21.sk/sportujete-pod-holym-nebom-takto-rozoznate-kvalitu-prvkov/>
<https://www.hotelkastiel.sk/park/>
<https://www.gardenservis.cz/reference/detail/59/mlatove-cesty-a-mlatove-povrchy>
https://visitmalopolska.pl/sk_SK/obiekt/-/poi/park-miejski-gorlice
<https://www.knightsgardencentres.com/plantguide/plant/Tree/sorbus-aucuparia>
<https://www.dobrenoviny.sk/c/183185/v-petrzalke-vznikne-pvva-kvitnuca-luka-mesto-chce-prilakat-vcela-a-uzitocny-hmyz>
<https://www.externalworksindex.co.uk/entry/134712/Factory-Furniture/Illuminated-benches-for-Stockley-Park-business-park/>
<https://www.asb.sk/stavebnictvo/strop-a-podlaha/dlazba/nevsedna-hexagonalna-dlazba-h-e-x-a-mestsky-mobilier>
<https://www.streetpark.eu/cs/vyrobek/stoly-a-piknikove-sety-mat/>
<https://www.ekomlat.sk/#gallery-22>
<http://sk.chinamarbleslabs.com/landscaping-stone/kerbstone-stone/cheap-high-quality-gray-granite-paver-chinese.html>
<https://www.bonniesculpture.com/portfolio-item/stainless-steel-animal-sculpture-metal-deer-sculpture/>
<https://www.taves.sk/zilina-ma-novy-park-a-pamatnik-na-pocest-svedskeho-architekta-c-g-swenssona/>
http://www.artparks.co.uk/artpark_sculpture.php?sculpture=12400&sculptor=daniel_perez
<https://parkpalace.sk/fitnes-centrum/>
<https://www.ubytujtesanaslovensku.sk/zariadenie/art-hotel-kastiel/>
<https://pixers.cz/nalepky/strom-v-parku-43749884>

<https://theknickerbocker.com/nyc-travel-guide/new-yorks-hidden-parks/>
<https://www.cka.cz/cs/svet-architektury/seznam-architektu/ing-popelinsky-tomas/planske-nabrezi>
<http://www.nitra.zasahy.sk/projekt/138/nitra-nitre>
<https://baumit.sk/blog/rady-a-tipy/otuzovanie-prirodzenost-alebo-vystrelok-podivinov>
<http://www.nitra.zasahy.sk/projekt/165/novy-breh-rieky-nitra>
<https://scoutandthecity.com/lavka-chlum-u-trebone/>
<https://www.infoglobe.sk/tip-na-vylet/sr-vrutky-dopravny-uzol-i-vstupna-brana-turcianskej-zahradky/>
https://www.nahuby.sk/obrazok_detail.php?obrazok_id=169727
<http://www.vvb.sk/cms/index.php?page=life>

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
1.1	Identifikačné údaje.....	3
1.2	Zadanie projektu.....	3
1.3	Výstupy.....	5
1.4	Legislatívny rámec projektu.....	6
1.5	Ciele spracovania dokumentácie generelu zelene mesta Nitra.....	6
2	ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA.....	7
2.1	Vymedzenie územia.....	9
2.2	Širšie vzťahy.....	9
2.3	Podklady.....	9
2.3.1	Pasport spracovaných dokumentácií.....	9
3	PRIESKUMY A ROZBORY PRÍRODNÉHO PROSTREDIA.....	13
3.1	Základné údaje o prírodnom prostredí.....	15
3.1.1	Georeliéf.....	15
3.1.2	Pôdy.....	17
3.1.3	Klíma.....	19
3.1.4	Vodstvo.....	21
3.1.5	Rastlinstvo a živočíšstvo.....	22
4	PRIESKUMY A ROZBORY ZELENE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA MESTA - metodika.....	25
4.1	Základná terminológia a všeobecné súvislosti.....	27

4.2	Mestská zeleň - funkčné typy	28
4.3	Mestská zeleň - analýza aktuálneho stavu	30
4.3.1	Mestská zeleň - zastúpenie funkčných typov zelene (FT)	30
4.3.2	Mestská zeleň - určenie stability plôch	33
5	PRIESKUMY A ROZBORY ZELENE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA MESTA - Hodnotenie	39
5.1	Hodnotenie aktuálneho stavu (stability) plôch zelene	41
5.2	Súpis hodnotených plôch	42
5.3	Interpretácia zisteného stavu	70
5.4	Bilancia funkčných typov zelene	80
5.5	Hodnotenie stability funkčných typov zelene	81
5.6	Hodnotenie stability funkčných typov zelene podľa čiastkových kritérií	83
6	NÁVRHOVÁ ČASŤ	87
6.1	Návrh systému zelene	89
6.1.1	Teoretické východiská návrhu systému zelene	89
6.1.2	Charakter plôch vo vnútri rozvojových osí	90
6.2	POPIS NÁVRHU SYSTÉMU ZELENE	93
6.2.1	Rozvojové osi	93
6.2.2	Rozvojové uzly	99
6.2.3	Zelené klíny	100
6.2.4	Základné plochy, základné plochy na osiach	100
6.3	Kategorizácia základných plôch	101

6.4	Odporúčaná druhová skladba	105
6.4.1	Nevhodné druhy	105
6.4.2	Vhodné druhy	109
6.5	Pasportizácie plôch pre náhradné výsadby	116
6.6	Návrh manažmentu verejnej zelene	124
6.6.1	Návrh rajonizácie pre údržbu mesta	124
6.6.2	Vymedzenie skupinových vegetačných prvkov pre údržbu zelene	126
6.6.3	Vzorové technológie s návrhom intenzitných tried údržby – vybrané technológie.....	131
6.6.4	Pasport zelene	133
6.6.5	Projekt starostlivosti o verejnú zeleň	135
6.7	Postupy pri posúdení zdravotného stavu drevín.....	135
6.8	Kategórie indexu zelene	136
6.9	Návrhy regenerácie vybraných plôch zelene	139
7	Zoznam literatúry	141

PRÍLOHA Č. 1 NÁVRH GENERÁLNEHO PLÁNU ZELENE NITRA – SÚPIS HODNOTENÝCH PLÔCH